



LUSTGÅRDEN 1941

LUSTGÅRDEN

ÅRSSKRIFT 1941 - Årgång 22

FÖRENINGEN FÖR DENDROLOGI OCH PARKVÅRD

FÖRENINGEN FÖR DENDROLOGI OCH PARKVÅRD

Stockholm Ö.

Tel. 62 47 40. Postgirokonto 1607. Årsavgift 10 kr. eller 200 kr. en gång för alla.

Ordförande:

Professor ROB. E. FRIES, Bergianska trädgården, Stockholm 50,
tel. 32 24 45.

Ansvarig utgivare och vice ordförande:

Professor NILS SYLVÉN, Ekebo, Källstorp, tel. Axelvold 13 o. 14.

Sekreterare, skattmästare och redaktör:

Trädgårdsarkitekt SVEN A. HERMELIN, Villa Diorama, Djurgården,
Stockholm, tel. 62 47 40.

*Omslagsbilden: Asken som vårdträd, Grisslehamn, Uppland. Foto
Sven A. Hermelin.*

Tryckt hos Emil Kihlströms Tryckeriaktiebolag, Stockholm. 1942.

INNEHÅLL

<i>Direktör J. E. Thorssell, Adelsnäs, Alvidaberg:</i> <i>Några bilder från Adelsnäs trädgårdsskolas arboretum</i>	1
<i>Professor Carl G. Dahl, Hjo:</i> <i>Strödda iakttagelser över barkens utveckling hos träd och buskar</i>	11
<i>Direktör Holger Jensen, Ramlösa plantskola, Hälsingborg:</i> <i>En ny metod för framställning av »knoppmutationer» genom colchicininjektion</i>	27
<i>Fil. d:r Helge Johnsson, Institutionen för skogsträdsförädling, Källstorp:</i> <i>Moderna metoder för sticklingsförökning</i>	35
<i>Jägmästare M. Juhlin-Dannfelt, Kolleberga, Ljungbyhed:</i> <i>Högviltet och den sydsvenska lövskogens föryngring</i>	41
<i>Fil. lic. Nils Dahlbeck, Sv. Naturskyddsföreningen, Stockholm:</i> <i>Vi uppleva skånsk dendrologi, natur och trädgårdskonst. Föreningens för dendrologi och parkvård 21:a exkursion</i>	49
<i>Professor Carl Skottsberg, Botaniska trädgården, Göteborg:</i> <i>Anteckningar rörande inverkan av vintrarna 1939—40 och 40—41 på lignoser i Göteborgs botaniska trädgård</i>	75
<i>Trädgårdsarkitekt Inger Wedborn, Stockholm:</i> <i>Judarnområdet — ett stockholmarnas naturreservat</i>	99
<i>Trädgårdsarkitekt Sven A. Hermelin, Stockholm:</i> <i>Vandalism eller pietet</i>	104
<i>Professor Carl G. Dahl, Hjo:</i> <i>Populus angulata var. cordata f. robusta — ett för trädgårdar föga lämpligt träd</i>	109
<i>Trädgårdsarkitekt Sven A. Hermelin, Stockholm:</i> <i>Utsiktshuggning — en tacksam uppgift i park- och landskapsvårdens tjänst</i>	111
<i>Sveriges sydligaste träd</i>	114
<i>Salon Gahlén</i>	115
<i>Fru Hellen Améen-Malmström, Stockholm:</i> <i>Förteckning över under åren 1939 och 1940 utkommen litteratur rörande dendrologi och parkvård</i>	116
<i>Styrelse- och revisionsberättelse</i>	144
<i>Medlemsförteckning</i>	149
<i>Artförteckning</i>	158



NÅGRA BILDER FRÅN ADELSNÄS TRÄD- GÅRDSSKOLAS ARBORETUM

av J. E. Thorssell

Betula pendula Youngii (bild ovan) är ett av våra allra vackraste hängträd. Dess smala sirliga grenar hänga lodrätt ned och kunna bli flera meter långa, och genom denna slöja av trådsmla kvistar lysa vita grövre stam- och grenpartier fram. Här avbildade exemplar har tyvärr i ungdomen icke stått nog fritt och därför icke utvecklats så väl som önskvärt vore. Trädet växer i allmänhet långsamt och oberäkneligt i ungdomen och det tar många år innan det får sin senare så intressanta gestalt.



Fraxinus excelsior L.
var. foliis luteis.

Fraxinus excelsior L. var. foliis luteis, växer här som litet träd eller större buske. Den unga veden är vackert gröngul med de karakteristiska svarta knopparna som skarp färgkontrast. Under våren och försommaren är bladverket ljusgrönt, men redan i juli börjar det byta färg. Man lägger under försommaren icke märke till trädet, men på eftersommaren liksom flyttar det fram i full isolering från övrig grönska och lyser guldgult lång väg. Ett vackert litet träd! Liksom ask i allmänhet har även denna blivit frostskadad vintern 39—40; dock icke så svårt.

Magnolia acuminata L. hemmahörande i Ö. Nordamerika och hittills vårt enda exemplar av *Magnolia* vid Adelsnäs. Den växer med pyramidformig krona och är ett mycket vackert träd eller en



Magnolia acuminata L.

grann buske med blanka, rödaktiga grenar, som i sitt hemland blir ett 20 m. högt träd. Bladen äro stora, ovala, något tillspetsade och livligt ljusgröna, på hösten gulbruna. De gulaktigt gröna blommorna av en tulpans storlek äro vackra, men på grund av sin diskreta färg märkbara endast i omedelbar närhet. De framkomma i juni—juli. Här avbildade exemplar är 5 m. högt och torde vara 25—30 år gammalt. Bilden är tagen 1934 och höjden var då 2,5 m. Tillväxten har således varit utomordentlig sedan dess. I ungdomen var den ganska trög. Trädet står i god mullblandad jord med jämn fuktighet och synes nu trivas utmärkt. Det blommar flitigt årligen, även 1940, och tog *ingen som helst skada* av den svåra vintern, trots allt annat än skyddad växtplats. Detta följaktligen mycket härdiga och synnerligen vackra och intressanta träd förtjänar säkert större uppmärksamhet än hittills.



Liriodendron tulipifera L.

Liriodendron tulipifera L., tulpanträd. Det blir i sitt hemland, Ö. Nordamerika, ett väldigt, ända till 60 m. högt träd, och även i södra delarna av vårt land når det ansenlig storlek. De stora, tredelade, egendomligt formade bladen med avhuggen mittflik sitta på långa skaft och ha en friskt ljusgrön färg. Blommorna äro, halvutslagna i form och storlek som en tulpan med en mängd ståndare, gröngula med fläckar i orangegult, egendomliga men läckra. En uppfattning att de icke skulle utvecklas ovan Skåne är felaktig och här avbildade träd, c:a 35 år och nu 7 m. högt (bilden tagen för 8 år sedan), har under de sista tio åren, med undantag av sommaren 1940 blommat mycket rikt. Blommorna ha kommit successivt, så att trädet varit i blom 10—12 veckor under eftersommaren. Trädet led svåra skador vintern 39—40 och frös hårt tillbaka, fast det står mycket skyddat. Före midsommar syntes icke liv i det, men plötsligt började det grönska och gav väldiga blad. Det är all anledning förmoda att det skall klara sig.



Phellodendron amurense RUPR.

Phellodendron amurense RUPR., asiatiskt korkträd, har stark korkbildning på stammar och grövre grenar. Det är hemmahörande i Mandschuriet, Norra Kina, på de japanska öarna Nippon och Jesso och på den för kalla vintrar och svala somrar bekanta ön Sachalin. Det blir där ett 10—15 m. högt träd, här vanligen ett mindre träd eller en större buske. Här stå 3 exemplar i grupp och äro 7 m. höga. De äro c:a 35 år och torde icke bli högre. Bladen äro sammansatta, pardelade, 25—40 cm. långa, blanka, mörkgröna och med stark, angenämt aromatisk lukt och få grann gul höstfärg. Blommorna äro små, oansenliga, gulgröna i klase, och frukterna av en ärtas storlek äro svartblåa. Trädet har starka, djupgående rötter och måste planteras med omsorg. Grenbyggnaden är smäcker och gles och lövverket är läckert och elegant, genomskinligt som en gardin. Varken här avbildade träd eller buskar i plantskolan togo nämnvärd skada vintern 39—40.



Tsuga canadensis CARR.

Tsuga canadensis CARR., hemmahörande i Nordamerika, är en synnerligen vacker barrväxt, som ännu icke fått den användning i våra trädgårdar som den verkligen är värd. Den blir i hemlandet ett c:a 20 m. högt träd och de svagt böjda skotten bära platta, på undersidan ljusa, centimeterlånga barr av frisk, grön färg. Denna härliga barrväxt älskar fuktig och kylig växtplats framför torr och varm, och den trives utmärkt i skugga och tät plantering. De 7 meter höga buskarna på bilden stå tryckta under en stor ek, men icke heller detta synes särskilt menligt inverka på utvecklingen. *Tsuga canadensis* är mycket lämplig till att fylla ut av en eller annan orsak uppkomna fula luckor i exempelvis framkanten av ett granparti. I Adelsnäsparken har den använts på detta sätt mot vanlig gran utan att på något sätt verka främmande. Den kalla vintern 1940 med sina 37,5 minusgrader har icke det ringaste skadat här avbildade exemplar.



Picea Omorica PURK samt *Picea Abies Clanbrassiliana*.

Picea Omorica PURK. kallas ofta serbisk gran och har ringa naturlig utbredning. Vildväxande skall den endast förekomma i mindre mängd på kalkklipporna längs floden Drina i Jugoslavien, där den kan bli mycket hög. I odlad tillstånd blir den c:a 30 m. Årsskottens bark är grovt hårig och syllika, lösa fjäll omgiva spetsknopparna. Barren bli 10—18 mm. och äro trubbspetsade, lämligen breda, flata, mörkgröna, på undersidan ljusa. Ovanligt korta grenar göra träden påfallande smala, och de ståtliga pelarformade träden ha stor benägenhet att behålla de gröna grenarna ända till marken.

En annan på samma bild synlig gran är en dvärgform av *Picea abies*. Det är var. *Clanbrassiliana*, förtjusande former, täta och kompakta av synnerligen intensiv grönska. I arboretum förekommer ett flertal dylika, alla omkring 4 m. höga, vilket ser ut att åtminstone här vara maximihöjden.



Picea pungens argentea pendula.

Picea pungens argentea pendula, finnes här i ett enda exemplar och detta är mera egendomligt än vackert. När ett toppskott arbetat sig fram till $1\frac{1}{2}$ —2 m. böjer det sig långsamt neråt sidan och blir så småningom helt hängande under det att ett nytt sidoskott arbetar sig upp som topp på samma sätt. På så vis bygges granen så långsamt upp och måste följaktligen bli ganska osymmetrisk i sin form. Då de understa grenarna komma att pressas av ovanför liggande, torka de så småningom bort.

Sciadopitys verticillata SIEB. ET ZUCC. tillhör fam. Pinaceae och är hemmahörande i Japan. Den kallas vanligen parasollgran, ibland paraplycypress, med anledning av de långa, svagt böjda



Sciadopitys verticillata
SIEB. ET ZUCC.

barren som sitta samlade i en krans i spetsen av de korta årsskotten och påminna om stålställningen i ett paraply. Barren bli 10—12 cm. långa och äro tillplattade, på översidan blankt gröna och på undersidan försedda med smala vita ränder. Denna barrväxt blir i hemlandet ett stort, till 40 m. högt träd med nästan vågrätt ställda grenar. Här växer den mycket långsamt med en helt annan, uppåtsträvande, grenställning. Trädet är synnerligen egenartat och vackert och växer i ungdomen strängt regelbundet. Det skall tåla köldgrader ganska bra, men trivs ej i torra lägen och jordar. Förf. har varit i tillfälle att på H. HESSES egendom, Möhlenwarf, Weener, Tyskland, se en större skogsdunge av 8—

10 m. höga exemplar av detta träd. Jag förstod då tillfyllest att trädet först i större sällskap med sina gelikar kommer till sin fulla rätt. Här avbildade exemplar är nu 4,2 m. högt och c:a 10 år gammalt och man måste säga att det är ett ovanligt välväxt exemplar, visserligen med flera toppar, men det växer gärna så. Det har varje år täckts in med ett tunt lager granris och så skedde även den svåra vintern 39—40. Det skadades då emellertid så svårt att det näppeligen torde klara sig. Ett mindre exemplar i omedelbar närhet blev *icke* skadat. Båda träden stå skyddade för hård vind.

STRÖDDA IAKTTAGELSER ÖVER BARKENS UTVECKLING HOS TRÄD OCH BUSKAR

ETT APROPA TILL FRÅGAN OM PLATANERNAS STARKA BARK-
FÄLLNING ÅREN 1940—41

av Carl G. Dahl

Många uppsvenskar, som under sommaren 1940 och i synnerhet under 1941 besökt de sydligare delarna av landet, där plataner odlas tämligen ofta, ha förvånats över det egendomliga utseendet hos barken av dessa träd. Stammarnas yttre mörkare bark har nämligen i största utsträckning fallit av, och ofta har hela stammen antagit en ljusgul färg, ungefär som om man med avsikt skalat av hela barken. Närmaste förklaringen till en sådan företeelse har man naturligt nog funnit i de sista vintrarnas stränga kyla, och mången har sagt sig, att de så avskalade träden sannolikt skulle dö inom kort eller åtminstone ha ytterst svårt för att repa sig efter en så våldsam skadegörelse. I själva verket ha dessa träd åtminstone i Skåne lidit högst obetydliga skador och stått mycket bättre ut med vintrarna än många av de fruktträd, som man är van att betrakta som fullt härdiga inom samma område.

Platanernas benägenhet att fälla större och mindre stycken av barken är välbekant åtminstone i de länder, där träden planteras mera allmänt i parker och alléer, och i alla beskrivningar över stammar av dessa träd finner man uppgifter om deras oregelbundet avfallande bark. Nu är en liknande företeelse ganska normal även hos många andra träd och buskar, men den faller lättare i ögonen just hos platanerna. Här framställer sig emellertid en fråga av intresse: ha de två sista vintrarnas låga temperatur påskyndat och ökat barkfällningen i detta fall? För min del skulle jag tro, att detta verkligen skett. Jag kan icke erinra mig, att jag

någonstädes utomlands sett en så allmän och fullständig barkfällning som den i Skåne under åren 1940 och 1941. Alla plataner tyckas ha fått ytterbarken mer eller mindre fullständigt avskaldad, medan de äldre träd, som jag dagligen haft för ögonen i Alnarps park, visat mycket ringa benägenhet till barkfällning under hela 1930-talet, som ju utmärkts av sina milda vintrar. Där-
emot har tämligen kraftig barkfällning ägt rum under det närmast föregående, betydligt kallare decenniet, ehuru jag tyvärr ej har skriftliga anteckningar därom.

Under tillfälligt besök i Skåne under maj—juni 1941 har jag gjort en del iakttagelser om andra träd och även vissa buskars sekundära barkutveckling, och några anteckningar därom torde få tjäna som förklaring till de bilder, som återgivas här.

Först torde dock något få nämnas om barkens allmänna byggnad och utveckling hos vedartade växter.

Det är välbekant, att de på sommaren utväxande skotten på träd och buskar till en början äro klädda av en rent grön, örtartad bark. Det yttersta lagret av denna består av *h u d*, epidermis, vanligen ett enda färglöst lager av celler. Omedelbart under detta ligger en *p a r e n k y m v ä v n a d* med tunna cellväggar, rikt försedd med klorofyll, som ger skottet den gröna färgen. Redan under loppet av den första sommaren kan barken hos många arter ändra färg sedan ett tunt lager av korkceller uppstått under huden eller *t. o. m.* i undre delen av denna (*t. ex.* hos äpple- och päronträd). Skottets yta synes nu vanligen brun, grå eller röd, men strax under korklagret ligga de gröna cellerna kvar, även om deras verksamhet starkt hämmas genom att ljus och kolsyra endast i ringa mängd tränga in till dem. Den nu beskrivna delen av skottet utgör den *p r i m ä r a b a r k e n*, som inåt begränsas av ett cellager kallat *e n d o d e r m i s*, innanför vilket ligga de *i e n r i n g o r d n a d e k ä r l s t r ä n g a r n a*, omgivna av mörkgrön vävnad. Varje kärilsträng består av en yttre del, kallad *b a s t d e l*, och en inre, *v e d d e l*. Mellan dessa båda ligger en *d e l n i n g s v ä v n a d*, ett *k a m b i u m*, och detta bildar inåt ved, medan alla de celler, som avsättas utåt, ingå i vad man benämner *s e k u n d ä r b a r k*. Liksom man i veden kan urskilja årsringar, kan man

åtminstone hos vissa träd och buskar finna sådana årsringar även i barken, t. ex. i den kork, som man erhåller av *k o r k e k e n*, även i barken hos vanlig *t a l l*. Förutom vävnader, som transportera äggviteartade ämnen och kolhydrat och delvis även upplagradessa, innehåller den sekundära barken oftast två viktiga element, dels korkceller, dels basttrådar eller bandlika, tunna lag av bastceller. Korken uppkommer från efter hand anlagda korkkambier, som än utgöras av sammanhängande cylindriska cellager, än uppträda mera oregelbundet eller fläckvis. Varje korklager avstänger vatten- och lufttransport i radiär riktning, såvida icke korkporer (lenticeller) uppstå här och där och möjliggöra en viss passage för luft. Den del av barken, som befinner sig utanför ett korklager, dör emellertid snart och kan antingen bilda ett sammanhängande, mer eller mindre hoptorkat, mörkt hölje i barkens yttre lager, spricker eller spränges av, efter hand som stammen tillväxer i tjocklek. Det är icke osannolikt, att den sistnämnda företeelsen befordras vid starkare kyla, även om det kan dröja åtskilliga månader innan ett barkstycke flagnar av helt och hållet. Den primära, resp. sekundära barkens lossnande kan nu ske på olika sätt, och alltefter dessa har man gett olika typer av bark särskilda beteckningar. Om helt tunna, mjuka, ofta mer eller mindre genomskinliga lager avskiljas, talar man om *h i n n b a r k* (t. ex. hos björk och årskott av *Sibiræa lævigata*). *R i n g b a r k e n* lossnar som cylindriska hylsor (särdeles tydligt hos *Philadelphus coronarius*, *L u k t s c h e r s m i n*). *S k i v b a r k e n* bildar större eller mindre men tämligen tunna plattor (*t a l l*, *Picea*-arter och *i d g r a n*). I andra fall lossnar bark i form av långa, sega trådar, då den också benämnes *t r å d b a r k* (t. ex. hos *e n e n*), och man skulle kunna tala om *b a n d b a r k* hos *Lonicera*, *Physocarpus* m. fl. Hos trådbarken, ofta även hos bandbarken, genomdragas de lossnande partierna av sega basttrådar, och sådana finnas som bekant även i barken av lind, där man dock lägger mindre märke till dem, eftersom barken icke flagnar av hos detta träd. Hos platanen m. fl. träd och buskar bör man kunna tala om *f ä l l b a r k*.

Om den sekundära barken tillväxer endast långsamt och har en elastisk byggnad, kan stammen mycket länge behålla en slät, mer



Bild 1. Äldre hästkastanj med påbörjad bildning av skorp bark. Hjo, juli 1941. Foto förf.

eller mindre glänsande yta. Detta är bl. a. välbekant hos bok, hästkastanj, många ekar, lindar och lönnar, Abiesarter, plommon och körsbär (i synnerhet sötkörsbär), valnöt, tulpanträd och många andra. Förr eller senare uppstå dock så starka spänningar i tangential riktning inom barken, att denna börjar få fina vertikala springor i ytlagret, och dessas väggar beklädas snart av ett skyddande korklager. Sprickorna bli allt djupare och förbindas med varandra till mer eller mindre nätlika system. Denna typ av bark har fått namnet skorp bark (se bild 20). Bild 1 visar övergång från den ursprungligen släta barkytan hos en äldre hästkastanj till ett slags skorp bark, i detta fall dock av mera oregelbunden art. Bild. 13—18 visa andra typer av skorp bark.

För att nu återgå till frågan om platanens så uppmärksammade barkfällning kan jag hänvisa till bild 2 och 3, som visa ett par träd i Alnarps park med delvis avfallen bark. Trädet å bild 2 torde vara ett av de större av *Platanus occidentalis* × *orientalis* inom landet och har troligtvis planterats för omkr. 70 år sedan, möj-



Bild 2. Omkring 70 år gammal platan i Alnarps park. Stora flak av stammens yttre bark ha fallit av. Maj 1941. Foto förf.

ligen ännu tidigare. Det andra trädet (bild 3) är åtminstone 10, kanske 20 år yngre och står i parkens södra del. Bilden återger stammen strax ovanför den första förgreningen, och nedanför detta ställe har ytterbarken fallit av helt och hållet. Att man hos platanen måste lägga märke till barkfällningen vållas åtminstone delvis därav att den äldre barken småningom antager en allt mörkare grå eller gröngrå färg (delvis beroende på de gröna luftalger som slå sig ned på ytan), under det att de blottade ytorna av

Saknad sidan 16



Bild 5. Omkring 9 cm. grov stam av idgran, *Taxus baccata*, i Alnarps park. Maj 1941. Foto förf.



Bild 6. Basen av stammen hos ett 50—60 år gammalt exemplar av *Buxus sempervirens* v. *macrophylla* i Alnarps park. Maj 1941. Foto förf.

sin på äldre träd karakteristiska fläckighet. De nyss blottade barkfläckarna äro nämligen så gott som rent vita. Men egendomliga färger kunna visa sig på nyss blottade barktytor även på svenska träd, åtminstone på idgranen. Som redan nämnts har denna s. k. skivbark, och de skivor, som lossas, bestå ofta av flera från varandra deivis skilda, ganska tunna lager. Faller en platta med ej för ringa tjocklek av, uppstår en fläck av mer eller mindre kraftigt rödbrun färg, skarpt kontrasterande mot den äldre mörkgrå till brunrå barken (bild 5).

Det har intresserat mig att se efter huruvida några andra träd och buskar i Alnarp visa samma företeelser som platanen, och bl. annat har jag funnit detta vara fallet med vissa äldre exemplar av buxbom och i synnerhet hos den form därav, som odlas under namn av *Buxus sempervirens* var. *macrophylla*. Att just denna form visade så typisk barkfällning kan möjligen hänga

samman med sortens kraftiga växt, som även ger sig uttryck i jämförelsevis hastig tjocklekstillväxt hos stammen, men även *B. s. var. longifolia* (= var. *angustifolia* West.) har i vissa fall släppt barken på ungefär samma sätt som den förra. Bild 6 visar undre delen av stammen hos ett 50—60 år gammalt exemplar av den förstnämnda formen. Den blottade barkytan hade smutsvit färg, medan äldre bark var svartgrå. Ett liknande fall av barkavlösning har jag redan tidigare funnit anmärkningsvärt hos *Exochorda*-arter, och i år befanns att ett exemplar av *Exochorda racemosa* i Lunds botaniska trädgård hade tappat en stor del av den yttre, mörka barken, så att grenarna antagit en ytterst karakteristisk ljusbrun färg.

I det föregående har talats om ringbark och särskilt om dess beskaffenhet hos *Schermin*. Ett rätt intressant förhållande, i viss mån jämförligt med detta, förekommer hos hamamelidacén *Parrotia persica*, stor buske eller mindre träd, bekant för sin utomordentligt vackra höstfärg. Bild 7 visar barken på ett omkring 15 år gammalt exemplar i Alnarps park, och på de undre delarna av stammen har barken spruckit av på ett mycket karakteristiskt sätt. Samtidigt som ytterbarken delats upp av nästan vinkelrätt mot varandra löpande längs- och tvärsprickor skildes den från det inre barklagret som ett tunt nästan hinnartat skal av mörkt brungrå färg, medan den blottade ytan var så gott som rent vit.

Hos olika arter av släktet *Lonicera* flagnar barken av i långa och ganska breda, oregelbundna flak, band eller strimlor, ofta bestående av olika lager, som endast delvis hänga samman med varandra, och mest bekant för detta förhållande är väl *L. alpigena*. Bilden av *L. Webbiana* (bild 8) med stammar av omkr. 40 mm:s genomskärning visar samma karaktär, driven till sin ytterlighet, medan *L. Altmannii* (bild 9) har en bark, som lossnar i kortare och smalare strimlor, kanske närmast erinrande om vår svenska *e. n.* Det är mycket karakteristiskt att både denna *tryart* och många *Juniperus*-arter innehålla sega basttrådar i den avflagnande barken. Så är t. ex. förhållandet med äldre bark av *J. virginiana* (bild 10), vars smala baststrimlor ge densamma



Bild 7. Stycke av stammen hos ett omkring 15 år gammalt exemplar av *Parrotia persica* i Alnarps park. Maj 1941. Foto förf.



Bild 8. Basen av ett omkring 50 år gammalt exemplar av *Lonicera Webberiana* med starkt avlagrande bark. Alnarps trädgård i juni 1941. Foto förf.

en viss likhet med barken hos gamla enar. Ännu mera utpräglad trådbark förekommer hos *Cryptomeria japonica*.

Det är rätt intressant att se huru stora olikheter i barkens typ, som kunna råda mellan olika arter inom ett och samma släkte av träd. Sålunda ha de flesta *Carya*-arter (hickory) en ganska slät skorp bark, påminnande om valnötträdens, medan *Carya ovata* (bild 11) på ett ytterst egendomligt sätt avviker från de andra arterna. Här lösgöras smala stycken av bark så, att deras undre del böjes ut bågformigt, mer eller mindre starkt utåt från stammen, men en fortsättning av samma barkstycke också kan lossas i sin övre ända. Ett dylikt barkstycke brukar slutligen endast hållas kvar vid stammen med sin mitt. Undersöker man barken närmare, skall man finna, att den är ytterst hård men på samma gång så spröd, att den för ett kraftigare slag springer av som



Bild 9. Grövre grenar av omkring 50-årigt exemplar av *Lonicera Altmannii* i Alnarps park. Maj 1941. Foto förf.



Bild 10. Basen av stammen hos ett 50—60 år gammalt träd *Juniperus virginiana v. glauca* i Alnarps trädgård. Maj 1941. Foto förf.

om den vore av glas. Barkens egendomliga karaktär har gett anledning till namnet *Shagbark Hickory*.

De avsprickande barkstyckenas ytterst kraftiga konsistens gör att man kanske kan se en viss likhet mellan *Carya ovata* och humlebok (*Ostrya carpinifolia*), även om olikheterna äro mycket stora mellan dem i andra avseenden (bild 12). Hos humleboken lossnar barken i bredare mera oregelbundna stycken av något rundad form, tjocka, ytterligt hårda. De skiljas dock ej lätt från stammen utan bruka tvärtom hålla mycket starkt fast vid sitt underlag.

Av de vanligare fruktträden lär väl intet ha en mera karakteristisk bark än päronträdet. Vid omkring 30 års ålder börjar barken, åtminstone hos många sorter, få karakteristiska längd- och tvärsprickor, som dela upp den i små rutor, ofta



Bild 11. Stammen av ett omkring 60-årigt exemplar av hickory, *Carya ovata*, i Alnarps park. Maj 1941. Foto förf.



Bild 12. *Ostrya carpinifolia*, omkring 50 år gammalt exemplar i Alnarps park. 1 juni 1941. Foto förf.

ungefär 2 cm breda och 3 cm långa (bild 13). Då dessa rutor äro ungefär lika stora på mycket gamla träd som på dem, där barken nyss börjat spricka, kan detta endast förklaras så, att tvärsprickor mest uppkomma vid trädets inträde i den ålder, då barken börjat förhårdna, men att de rektangulära rutorna klyva sig på längden ungefär mitt itu efter hand som stammen förtjockas. Barkrutorna sitta hårt fast, lossna alltså sällan från stammen. Hos Gråpäron synas de vertikala barksprickorna vara de mest framträdande, medan tvärsprickorna göra sig föga märkbara. Äppleträden bruka som äldre förete en barktyp, vilken snarare påminner om den vi lärt känna hos *Taxus baccata*, ehuru de mer eller mindre ovala eller rundade stycken, som lossna, i regel äro betydligt tjockare än hos idgranen. Ofta visa sig även longitudinella sprickor i barken. Egendomligt nog kan man finna



Bild 13. *Päronträd*, omkring 78 år gammalt (*Duchesse d'Angoulême*) i Alnarps trädgård. Maj 1941. Foto förf.

Bild 14. *Gravensteiner*, omkring 70-årigt träd i Alnarps trädgård. Maj 1941. Foto förf.

exempel på päronträd, vilkas bark i hög grad liknar den hos äppleträden, såsom torde framgå av bild 15, där stammen av *Grumkower-Birne* (70—80-årigt träd) återgives. Endast längst ned till höger på stammen synes ett stycke med de för ett päronträd så karakteristiska rutorna av sprucken bark (bild 15).

Det har redan i förbigående påpekats, att *Abies*-arterna i regel utmärkas av sin släta bark, och det är i själva verket underligt, att dennas yta kan hålla sig tämligen oförändrad under ganska många tiotal av år, oaktat de spänningar, som måste uppstå i barklagren hos äldre träd. Slutligen måste dock barken rämna med vertikala sprickor. Den som är van att betrakta barkens yta som ett gott kännetecken på släktet *Abies*, blir gärna något förvånad, då han finner ett helt ungt träd av detta släkte försett med så starkt sprucken bark, som återges i bild 16. I den på-



Bild 15. Grumkower-Birne, omkring 70—75 år gammalt träd i Alnarps trädgård. Märk den rutformigt spruckna barken längst ned till höger! Maj 1941. Foto förf.



Bild 16. *Abies holophylla*, omkring 15-årigt exemplar i Alnarps park. Juni 1941. Foto förf.

fallande mörkt färgade barkytan ha här uppstått längre och kortare, mycket skarpt framträdande sprickor och i dessa ser man ytor av nybildad bark med ljusgrå eller gråvit färg. Bilden har tagits vid basen av stammen på ett omkr. 15 år gammalt exemplar av den ännu föga vanliga arten *A. holophylla*.

Därmed äro vi inne på den mycket vanliga typen av träd med barken mer eller mindre djupt fårad av längdsprickor, alltså skorp-bark. Ett förträffligt exempel på sådana ha vi i *Robinia pseud-acacia*, hos vilken barken redan på 30—40-åriga träd kan bli ytterst starkt räfflad och försedd med vassa och höga åsar av mycket fast byggnad (bild 17). Tämmligen likartad om också ej på långt när så djupt fårad blir stammens bark efter hand hos ekar och åtskilliga andra välbekanta träd, såsom redan påpekats (se ovan sid. 14). Hos *Libocedrus decurrens* uppstå också ganska



Bild 17. *Robinia pseudacacia* vid St. Laurentiegatan, Lund. Juni 1941. Foto förf.

Bild 18. *Libocedrus decurrens*, 40—50 år gammalt exemplar i Alnarps park. Maj 1941. Foto förf.

djupa fåror i barken, men åsarna mellan dem ha flat yta med tydlig karaktär av skivbark, och trädet står sålunda ganska nära den barktyp, som man finner på de nedre delarna av en äldre svensk tall (bild 18).

Men låt oss återgå till frågan om frostens inverkan på barken av träd. Verkliga skador finner man tyvärr alltför ofta sedan ifjol hos många fruktträd och mera ömtåliga prydnadsträd av olika slag. I synnerhet på södra sidan av stam och grövre grenar hos äpple- och andra fruktträd finna vi s. k. frostplattor, än oregelbundet ovala, än nästan jämbreda men ofta både upptill och nedtill avrundade. Under loppet av den första sommaren efter skadegörelsen sjunker den döda barken ihop, och just vid gränsen mellan frisk och död bark uppstår runt om frostplattan en skarpt markerad spricka ända intill veden. Sedan detta skett är det



Bild 19. Omkring 20-årigt träd av plommonsorten Autumn Compote i Alnarps trädgård med longitudinell frostskada på barken. Till höger djup frostspricka, till vänster grund spricka i barken med börjande läkning. Maj 1941. Foto förf.

Bild 20. Abies cephalonica i Alnarps park. Omkring 60-årigt träd med djup frostspricka. Febr. 1940. Foto L. Ekbrant.

lätt att skaffa bort den döda barkskölden, medan man noga bör akta sig för att följa det av vissa tidningar ifjol lämnade rådet att omedelbart efter frostskadornas uppkomst undersöka och renskära frostsåren. Denna typ av frostsador, i Tyskland kallad *brand* och ofta förväxlad med kräfta, torde vara välbekant. I bild 19 visas en plommon-stam, som tydligen under vintern 1939—40 fått en svår skada. Hela den del, som begränsas av de två mörka sprickorna, är täckt av död bark. Sprickan till vänster är av ofarlig art, och man torde på bilden kunna se, att ny bark redan börjat växa fram från dess bortre kant. Sprickan till höger däremot är en verklig frostspricka, som går rätt in i veden, antagligen till stammens mitt, och den öppnar sig så snart starkare kyla inträder, men sluter sig åter mot sommaren. Den torde kunna

anses som en farlig angreppspunkt för plommonticka och andra svårare vedparasiter. Sådana sprickor bruka ej sällan uppstå på exempelvis parklind. Det torde vara välbekant, att detta träd reagerar mycket kraftigt för starkare kyla på det sätt att alla ej för grova grenar sänka sig märkbart för att vid blidväder åter höja sig. Detta måste bero på att grenarnas mera ytliga vedlager sammandrager sig mera på den undre än på den övre sidan på grund av av kylan*, och på samma sätt torde veden i trädets stam sammandraga sig mera i periferien än i stammens inre, intill dess att en spricka uppstår, i regel nående in till mörgen på trädet. Uppkomna frostsprickor i stammen öppna sig med största regelbundenhet år efter år så snart temperaturen sjunker tillräckligt djupt, slutas lika regelbundet mot våren och sommaren. En liknande iakttagelse har gjorts av ämneslärare L. EKBRANT på ett exemplar av *Abies cephalonica* i Alnarps park, och med hans benägna tillåtelse bifogar jag en vinterbild av trädets stam med denna spricka, så tydlig strax efter det den uppstått (febr. 1940) men nästan omöjlig att upptäcka i maj 1941 (bild 20). Den vanliga almen (*Ulmus glabra*) kan vid stark kyla få liknande frostsprickor, hur hårdigt trädet än är, och då stark tjocklekstillväxt inträder på båda sidor om sprickan, dock utan att förmå hålla den slutet vid starkare kyla, uppstår småningom en långsträckt upphöjning, ofta nående från marken till flera meters höjd på stammen. Flera exempel på denna företeelse kan man se på vildväxande almar i parken på Alnarp.

* Detta torde i sin tur bero på att tjocklekstillväxten hos varje gren är betydligt starkare på den undre än på den övre sidan, något som lätt inses, då man finner att grenens mörge ligger mycket högre än i centrum.

EN NY METOD FÖR FRAMSTÄLLNING AV "KNOPPMUTATIONER" GENOM COLCHICININJEKTION

av Holger Jensen

I början av år 1938 kommo de första meddelandena från U. S. A. om BLAKESLEE'S och AVERY'S epokgörande kromosomfördubblingar med colchicin till Europa. Litet varstades började man då göra liknande försök enligt de metoder, som beskrevos i *Journal of Heredity* (dec.-numret 1937). Bland dessa metoder nämndes även behandlingen av knoppar med colchicin-agarlösning. Den något gelatinerade vätskan anbringades på knopparna i växternas bladveck, och dessa sögo successivt till sig större eller mindre mängder av giftet. Följden blev, att de ur desamma framväxande skotten företedde en starkare eller svagare giftpåverkan med de typiska colchicinreaktionerna, deformerade och svullna blad och vävnader, hämning i tillväxten etc. Metoden visade sig emellertid vid av mig upptagen prövning ha sina nackdelar. Dels förflyktigades vätskan mycket fort, så att en påspädning flera gånger om dagen blev nödvändig för att under behandlingstiden hålla knopparna någorlunda konstant fuktiga. Dels var en lämplig dosering svår att avpassa, enär knoppar av olika växter och i olika utvecklingsstadier hade mycket varierande förmåga att upptaga lösningen. Det hände därför ofta, att knoppar vid överdosering dogo och föllo av, liksom att andra knoppar, behandlade på samma sätt, ej visade någon nämnvärd påverkan. Våren 1939 ändrade jag metoden så, att små fickor eller behållare av leucoplast placerades på skottet runt de knoppar, som skulle behandlas. Dessa fickor fylldes sedan med colchicinlösning, varvid hela knoppen kom att befinna sig i ett konstant colchicinbad. En påfyllning av vätska ett par gånger om dagen var dock nödvändig för att ersätta den mängd, som uppsögs av växten eller fördunstade. Denna behandlingsmetod var väsentligt bättre än den tidigare, men även nu

dog en stor procent knoppar, under det att andra visade för svag reaktion, d. v. s. de ur dem framväxande skotten bibehöllo ej den avvikande typ, som de till en början haft, utan återgingo så småningom till den normala typen. Av det relativt stora antal växter, som våren 1939 behandlades (c:a 60 st. olika med 3—5 behandlade knoppar på varje) kunde dock en del lyckade resultat noteras, i det att behandlade knoppar producerade permanent bestående »gigas»-skott. Samtidigt gjordes emellertid den iakttagelsen, att från knoppar, som ej varit direkt behandlade men befunno sig i närheten av starkt behandlade sådana, typiska colchicin-»mutationer» framväxte. I dessa fall hade alltså det uppsugna giftet vandrat med i växtens saftström och så att säga inifrån påverkat vegetationspunkter i närheten.

Detta förhållande gav mig osökt uppslaget till den injektionsmetod, som under våren och sommaren 1940 i stor utsträckning och i ett flertal fall med utmärkt resultat praktiserats härstädes. Då denna metod även upptagits av intresserade personer, som vid besök här lärt känna den och de resultat, som uppnåtts med densamma, synes den mig vara värd att här närmare beskrivas.

Det gällde alltså att förse saftströmmen i ett grenparti med en konstant och kontinuerlig dosis colchicin, och för detta ändamål anskaffades små glaströr med koniskt utdragen pip (bild 1), genom vilken både den uppåtgående saftströmmen i de yttre vedlagren och den nedåtgående i silrörssdelen kunde matas med colchicinlösningen. För tjockare grenar med 7—15 mm diameter användas rör med snett åt sidan utdragen pip. Med ett 1½—2 mm grovt drillborr göres ett snett genom grenen uppifrån och nedåt gående hål, i vars övre öppning pipen av ett glaströr införes och fasttryckes. Såväl över som nedanför det borrarade hålet glättas grenbarken på en längd av inalles 2½—3 cm. Ojämnheter såsom vårtor, bastflisor etc. bortskäras försiktigt med en skarp kniv, varefter den sålunda slätade grendelen bstrykes med kollodium elasticum, så att alla smärre ojämnheter och sprickor bli tätade. Vid det inbollarade hålets nedre mynning göres därpå ett V-format insnitt (bild 2, till vänster), nående in i de yttre vedlagren. Runt grenen och den nedersta delen av glaspipen samt den mitt emot denna

Bild 1. Injektionsrör i lämpligaste former, de grövre rören med en inre diameter av c:a 7 mm och de smalare med c:a 4,5 mm innermått.



Bild 2. Till vänster grövre gren med utskuren ficka och del genom streck markerade borrhålet genom grenen. Till höger samma gren med insatt rör och färdigt leucoplastbandage.

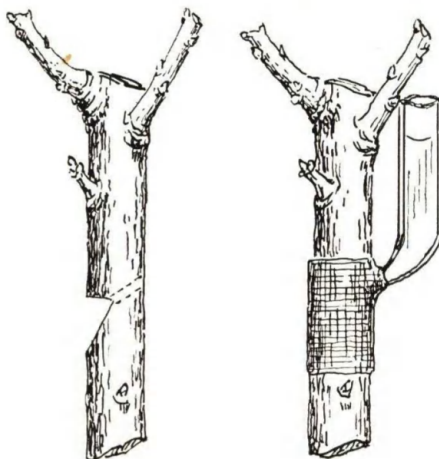
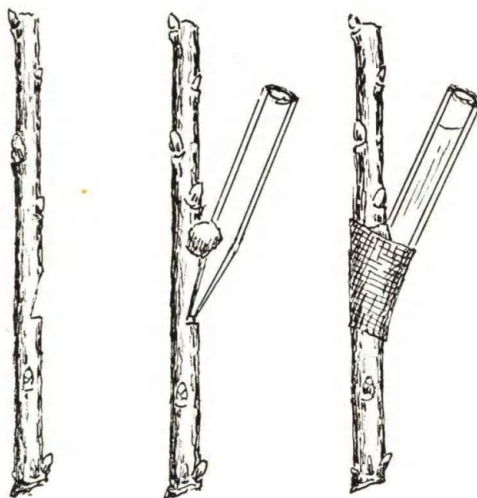


Bild 3. Till vänster tunnare gren med insnitt utan borrhål. I mitten glaströret fastkittat vid grenen och till höger det färdiga leucoplastbandaget.



befintliga inskurna fickan fasttryckes ett stycke leucoplast (jmf. bild 2, till höger), dock så att fickans snittytor ej tilltäppas, varefter hela leucoplastbandaget överpenslas med kollodium för att göra det ogenomträngligt för vatten. Avsikten är alltså att åstadkomma en vattentät behållare, begränsad av friska snittytor, gående genom såväl silrörssdel och kambium som det därinnanför liggande vedskiktet. I glasröret insprutas nu colchicinlösningen, och fickan fylles härvid helt av vätskan, som vid uppsugning i grenen ständigt förnyas genom den relativt stora vätskemängden i röret. Vid behandling av tunnare grenar med en tjocklek av 3—6 mm kan denna metod svårigen användas, då grenen genom ett borrhål skulle bli allt för mycket skadad och försvagad. Även i detta fall glättas ett stamstycke som förut beskrivits, men insnittet göres något annorlunda, nämligen så, att det undre snittet riktas vinkelrätt mot grenen och får ett djup av c:a $\frac{1}{3}$ av gren-tjockleken (bild 3). Det övre snittet göres mera likformigt, så att snittytan i proportion till grenens tjocklek blir $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ cm lång. På barken omedelbart över insnittet placeras en liten kula av vattentätt kitt, varpå ett rör med rakt utdragen pip tryckes in i kittklumpen, så att det kommer att ligga fast mot grenen och med pipens nedre del vilande på det nedre snittet (bild 3, mellersta bilden). Kittklumpen skall alltså tjäna till att fasthålla röret vid grenen samt att utfylla tomrummet mellan grenen, röret och det blivande leucoplastbandaget. Härvid måste givetvis tillses, att kittet ej pressas ner över någon del av snittytan och tilltäpper porerna. Kring det sålunda fastkittade röret och grenen faststryckes slutligen ett stycke leucoplast (bild 3, t. h.), och det hela överpenslas som förut nämnts med kollodium. Om bandaget gjorts omsorgsfullt, så att ingen läcka finnes, och någon fördunstning ej kan äga rum — detta är mycket enkelt efter någon övning — förblir lösningen i röret i konstant styrka och kan endast upptagas genom grenveden och silrörssdelen. Rören hållas under hela behandlingstiden väl fyllda med colchicinlösning — påfyllningen sker enklast med en finpipig glasspruta.

Olika växter ha en högst varierande förmåga att upptaga den vätska, som på detta sätt tillföres dem. I många fall går uppsug-



Bild 4. Från försöken med colchicininjektion i växthusen vid Ramlösa plantskolor. 25. 4. 40. Foto N. Sylvén.

ningen mycket fort och håller oförändrat i sig under en längre tid. I andra fall är uppsugningen betydligt svagare och kan helt avstanna redan efter ett par dagar, troligen på grund av att cellpartier i snittytorna dödas och porerna tilltäppas. Det är därför omöjligt att lämna några generella råd för den tid injektionen lämpligast bör pågå och för lösningens koncentration och detta icke minst på grund av olika växters sätt att reagera mot giftet över huvud taget. Den dosering, som för den ena växten är alldeles för stark, visar sig för andras vidkommande vara nästan utan verkan. Man måste därför försöka sig fram från fall till fall och moderera behandlingen därefter för varje särskilt växtslag. Här ha sålunda lyckade resultat erhållits med colchicinkoncentrationer från 0,1 % till 1 % vid en behandlingstid av 2 till 14 dagar eller ännu längre. Under våren och sommaren 1940 behandlades här med injektion c:a 125 olika växter, huvudsakligen träd



Bild 5. Abies concolor med »jätte»-barr efter colchicininjektion. Ramlösa plantskolor 26. 6. 1940. Foto N. Sylvén.

och buskar av betydelse för skogs- och trädgårdsskötseln, men även en del örtartade växter medtogos i försöken. Resultatet av dessa injektioner blev, att ett 50-tal till synes dubbelkromosomiga »knoppmutationer» erhöles. I vissa fall synas de framkomna »mutationerna» vara av enhetlig struktur med uteslutande till synes dubbelkromosomiga vävnader. Andra däremot ge genom sitt utseende vid handen, att förmodade dubbelkromosomiga partier omväxla med sådana av försöksväxtens normala typ. Dessa senare äro alltså av s. k. mosaik- eller chimärtyp, och det gäller att av deras samtliga förmodade dubbelkromosomiga knoppar framställa självständiga individ för att om möjligt fixera den rena »dubbelkromosomiga» typen. Detta sker genom okulering eller ympning, sticklingar eller någon annan metod, användbar för vegetativ förökning av växten i fråga.



Bild 6. Larix eurolepis med »jätte»-barr och kraftskott efter colchicininjektion. Ramlösa plantskolor 26. 6. 1940. Foto N. Sylvén.

Till sist några ord om konstaterandet av eventuella dubbelkromosomiga mutationer; detta är icke det minst viktiga, ej heller alltid så lätt, som man troligen i allmänhet är böjd att antaga. En dubbelkromosomig form yttrar sig ju vanligen genom en mer eller mindre stark ökning av bladstorleken och klorofyllhalten, grenarnas tjocklek etc., men detta är ej alltid förhållandet. Man måste därför under hela vegetationsperioden både under det år behandlingen företagits och under nästföljande år ständigt och noggrant observera försöksväxterna för att om möjligt upptäcka i ena eller andra avseendet avvikande former med hänsyn till bladens tandning och stipler, grenarnas hårlighet, ev. hartsvårter och lenticeller m. m. Härför kräves först och främst en skärpt iakttagelseförmåga, som endast kan erhållas genom vana och grundlig träning av ögat. Man får emellertid ej inskränka sig till

att undersöka uteslutande grenar, som framkommit omedelbart i närheten av injektionsstället, då »mutationer» stundom kunna framväxa på långt avstånd från detta ställe. Giftet vandrar sina egna okontrollerbara vägar och verkar, där det av en eller annan orsak får den lämpliga koncentrationen. Här ha sålunda förekommit fall, då till synes dubbelkromosomiga skott framväxt på ett avstånd av över 30 cm från injektionsstället, och ibland från helt andra grenar. Om man anser sig ha grundade misstankar, att ett skott verkligen är dubbelkromosomigt, kan man få dessa misstankar ytterligare bestyrkta — eller tvärt om — genom att i mikroskopet mäta klyvöppningarna på bladen, men något slutgiltigt bevis kan ej vinnas på detta sätt. Härför fordras en exakt räkning av kromosomerna genom en undersökning av mikroskopiska preparat helst av rotspetsar eller av reduktionsdelningen i blomknoppen. Detta går emellertid ingalunda i en handvändning, då man först måste framtvinga rötter från »mutations»-skottet eller avvakta den ofta årvis dröjande blomningen. En ny metod att framtvinga rötter från stubbskott av björk har av mig tidigare beskrivits i Meddelanden från Föreningen för växtförädling av skogsträd, Svensk Papperstidning 1940, sid. 286.

Den ovan beskrivna metoden för framställande av dubbelkromosomiga knoppmutationer genom colchicininjektion har av allt att döma visat sig effektiv bl. a. beträffande följande växtfamiljer: Fam. *Coniferæ* upptagande granar, tallar, lärkar och övriga

barrträd;

- » *Salicaceæ* upptagande popplar, aspar;
- » *Betulaceæ* upptagande björkar, alar, avenbok;
- » *Fagaceæ* upptagande bokar, ekar, äkta kastanj;
- » *Ulmaceæ* upptagande almar;
- » *Oleaceæ* upptagande askar.

Efter hand som kromosomfördubblingar av här behandlat material bli exakt konstaterade, hoppas jag framdeles bli i tillfälle att till denna årsskrift insända av bilder belysta närmare beskrivningar av desamma.

MODERNA METODER FÖR STICKLINGFÖRÖKNING

av Helge Johnsson

Många av våra vedartade växter rymma ju inom sin variationsfär från det vanliga avvikande former, som alldeles särskilt blivit park- och trädgårdsvännens gunstlingar. Dessa former utmärka sig ofta för sitt lövverks dekorativa prakt såsom blodboken med sin mörkt purpurglänsande lövskrud eller de brokbladiga formerna av en mångfald lövträd med sina skiftande marmoreringar. Andra åter fånga vår uppmärksamhet genom sitt växtsätt och sin kronbyggnad. Man tänker gärna på pyramidekens monumentala arkitektur eller det sirliga fallet av hängbjörkens grenar. I andra fall åter fascinerar vi av det egendomligt bizarra kanske ibland gränsande till det makabra, såsom vi se det hos ormgranens slingrande grenar.

* Alla dessa former ha det gemensamt, att de icke äro konstanta vid fröförökning. För sitt mångfaldigande och fortbestånd måste de förökas på vegetativ väg. Så har också skett med tillhjälp av ett flertal metoder, som ha sina ursprung i länge sedan flydda tider, och som fullkomnats särskilt av i trädgårdsodlingens konst väl förfarna munkar i klostrens örtagårdar. I det stora flertalet fall använder man sig som bekant av ympning eller okulering, endast sällan tillåter växtens natur, att den enkla sticklingförökningen användes. I regel är också ympindividet lika typiskt och värdefullt som det rotäktade trädet, även om i undantagsfall underlaget kan modifiera växtsättet till viss grad. Ympning är dock en ganska omständig procedur, inrymmande en hel rad olika manipulationer. Därför skulle det säkert icke vara utan intresse, om man kunde lära sig sticklingföröka dessa trädslag. För den verkliga »liebhabern» är också det rotäktade trädet alltid något mera än ett ympexemplar.

På de allra sista bladen i växtkunskapens historia återfinnas också en del nya landvinningar, som skänka sticklingförökningen nya och bättre möjligheter. Detta nya kapitel i botanikens stora bok skulle man kunna rubricera såsom »hormonforskningen inom växtriket». Måhända kan det intressera Lustgårdens läsare att erfarra, vad dessa nya metoder innebära.

Redan den store tyske botanisten KARL SACHS tolkade i slutet av 1800-talet rotbildningen hos sticklingar såsom förorsakad av specifika ämnen. Det skulle emellertid dröja ett halvt sekel, innan Sachs' intuition kunde få sin experimentella bekräftelse. Först i mitten av 1930-talet lyckades man på holländska och tyska laboratorier finna ett ämne, som verkade så som Sachs antagit. Ämnet ifråga fick av sin upptäckare namnet *heterauxin* på grund av, att det till sina verkningar delvis överensstämde med de tillväxthormoner, som man något tidigare lyckats isolera ur växter, och som kallas auxiner. Till sin kemiska byggnad är detta rotinducerande ämne dock ej närmare befryndat med auxinerna. Kemisterna kalla det B-indolylättiksyra. Man fann, att om ämnet ifråga röres ut i lanolin till en pasta, och denna pasta strykes på stammarna — man använde sig först av *Coleus* som försöksväxt — så utvecklades inom kort rötter från de bestrukna ställena. Likaså fann man, att om avskurna skottspetsar någon tid få stå i en vattenlösning av ämnet, utbildas rötter från skottens bas, när de senare planterades i jord. Steget var nu inte långt till försök att använda detta ämne vid sticklingförökning. Initiativet härtill togs på amerikanska laboratorier, där man för övrigt upptäckte, att en hel svärm av ämnen verka på samma sätt stimulerande på rotbildningen som heterauxinet. Man brukar ibland kalla dessa ämnen för växthormoner, trots att det strängt taget icke är alldeles riktigt, då man ej lyckats påvisa något av dem hos de högre växterna. Emellertid verka de som om de vore specifika hormoner för rotbildning. Närmare preciserat utlösa de bildning av rotprimordier — rotanlag —, som därefter om förutsättningarna äro gynnsamma växa ut till rötter. Under de sista åren har man samlat en betydande erfarenhet om dessa ämnens användning och verkan vid sticklingförökning. Härvid har man i korthet sagt

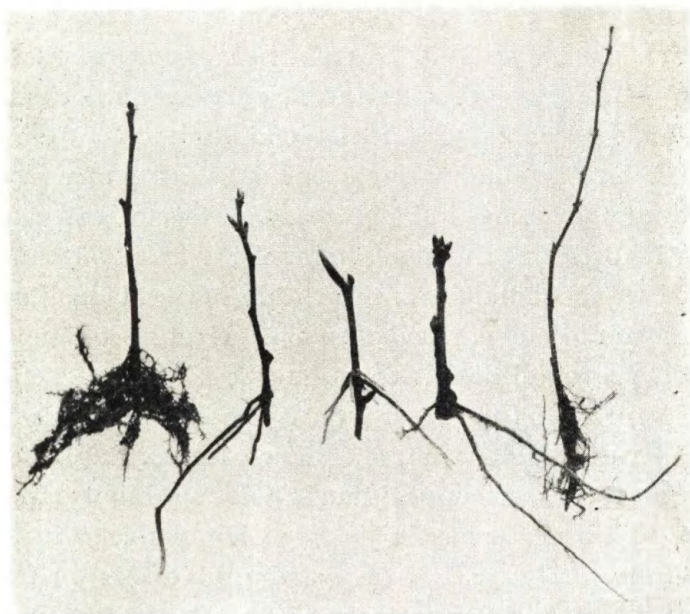


Bild 1. Genom heterauxinbehandling rotade sticklingar av fr. v. björk, avenbok, bok, ek och alm. Sticklingarna skuros i juli av ej förvedade årsskott och fotograferades på hösten efter lövfällningen.

kommit till det resultatet, att de äro mycket effektiva för stimulering av rotbildningen hos sticklingar av en stor mängd växter, örter såväl som lövträd och barrträd. De kunna användas för örtartade sticklingar av lövträd såväl som för vedartade. Vid användningen, »hormonbehandlingen», kan man gå till väga på olika sätt. Man låter exempelvis de färdigskurna sticklingarna stå med basen nedsänkt i en vattenlösning av ämnet en tid före planteringen, eller man bestryker basen av sticklingarna med en pasta av ämnet vid planteringen. Andra variationer äro, att man vid planteringen inpudrar sticklingarnas bas med talkpuder av ämnet, eller att man hastigt doppar sticklingarna i en mycket stark lösning. Det har visat sig, att olika trädslag behöva olika stark behandling. Man kan därför icke ange något generellt recept. För många av våra lövträd är en lösning, som per liter innehåller 20 mg B-indolyättiksyra lagom, i vilken lösning sticklingarna få

stå 20—24 timmar. Denna behandling ha de i bild 1 återgivna sticklingarna erhållit. Dessa sticklingar representera så pass olika trädslag som björk, avenbok, bok, ek och alm och äro skurna i juli månad av de ännu oförvedade årsskotten.

Sådana behandlingsmetoder kunna också med mycket gynnsamt resultat användas vid andra slag av vegetativ förökning. Då vegetativ förökning i många sammanhang är ett värdefullt hjälpmedel vid växtförädling av skogsträd, har vid Institutet för skogs-trädsförädling på Ekebo en hel del olika tillämpningar prövats och prövas alltjämt. Gynnsamt resultat har exempelvis vunnits vid förökning av asp genom rotsticklingar. Härvid skäras asprötterna i några centimeter långa bitar och planteras. Sedan de från rotbitarna uppskjutande skotten blivit en 3—4 cm långa, bestrykes deras basala del med lanolinpasta, innehållande 1 % B-indolybutylsyra. Mycket snabbt utvecklas nu ett väl förgrenat rotsystem från det pastbehandlade stampartiet (bild 2). Den nya plantan med sitt rotsystem skäres loss från den gamla rotbiten (bild 3), och en god ungpanta med väl utbildat rotsystem har erhållits (bild 4).

De rotinducerande ämnena verka, som framhållits tidigare, däri-genom att de framkalla utbildning av rotanlag. Man känner emel- lertid också det ämne, som åstadkommer rotanlagens tillväxt, eller mera allmänt uttryckt, det ämne, som betingar rötternas längd- tillväxt. Man har många gånger försökt att kultivera avskurna rötter på konstsubstrat, på samma sätt som man odlar bakterier i glasskålar med näringsämnen. Tidigare försök i den vägen hade alltid misslyckats, rötterna växte icke. Det var tydligen något, som rötterna få från växtens ovanjordiska delar och som är nöd- vändigt för deras tillväxt, men som saknades i alla slags närings- lösningar, man försökte. För några år sedan lyckades en ameri- kansk forskare emellertid att få avskurna rotspetsar att växa obehindrat och hur länge som helst i näringslösning genom att tillsätta små mängder jäst till substratet. Jästens för rottillväxten verksamma beståndsdel visade sig vara vitaminet B₁, utan vilket människor och djur äro dömda till undergång. Vid brist på B₁- vitaminet uppträder sjukdomen beri-beri. Detta vitamin bildas i

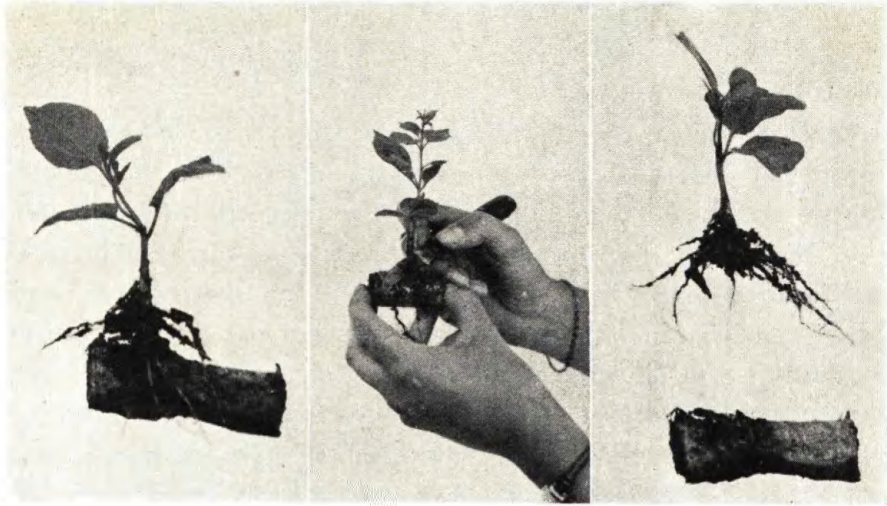


Bild 2. Rotsäckling av asp, som efter behandling med heterauxin-pasta utvecklade ett gott rotsystem.

Bild 3. Asprotäckling-en skäres loss från den gamla rotbiten.

Bild 4. Den nya ungpflanzen med sitt väl utvecklade rotsystem (undertill den bortskurna, gamla roten).

växternas blad och transporteras därifrån bl. a. till rotsystemet och är egentligen ett verkligt växthormon.

Beträffande stäcklingar, som ju antingen ha blad, när de skäras, eller också utveckla blad strax efter, synes det förhålla sig så, att tillräckligt med B₁-vitamin för tillväxten av rotanlagen i regel finnas. Vidare förekomma rätt avsevärda mängder av vitaminet i jord, varför stäcklingar kunna tillföras B₁ genom jorden, om sådan användes i förökningsbädden. Stäcklingar av en del växter utbilda emellertid rötter avsevärt snabbare om de behandlas med vitamin B₁ i ren form. En sådan växt är exempelvis *Camellia japonica*. Lämpligt behandlingssätt synes vara att sätta stäcklingarna i en vattenlösning av vitaminet, som per liter endast innehåller ett tusendels gram B₁, under omkring 20 timmar några veckor efter det att stäcklingarna skurits. Det är också möjligt, att en sådan behandling har gynnsam inverkan på stäcklingarnas rotbildning i större utsträckning än man ännu vet. Inom parentes sagt har man gjort en del försök med vattning av växter med B₁-lösning och stundom fått en tillväxtstegring, även föreliggande under-

sökningar, som tyda på, att doppling av rötterna vid omplanteringar i lösningar av vitaminet B₁ och heterauxin kan ha en gynnsam inverkan.

Dessa »kemiska» behandlingsmetoder äro redan ett gott hjälpmedel vid sticklingförökningen och göra det möjligt att sticklingföra växter, som man tidigare funnit omöjliga att föroka på detta sätt. Man torde vidare ha rätt att vänta sig ännu större fullkomning av dessa metoder. Icke minst betydelse har »hormon»-behandlingen därigenom, att sticklingförökningen erhållit en förnyad aktualitet, vilket inspirerat till en mångfald undersökningar över olika faktorer, som inverka på sticklingförökningens resultat. Givet är att endast de bästa kulturbetingelser och den omsorgsfullaste vård kan leda till det effektivaste utnyttjandet av de moderna sticklingsmetodernas möjligheter. Sticklingförökning ställer alltid stora krav på väl avvägda temperatur- och fuktighetsförhållanden samt kräver ett lämpligt odlingssubstrat. Ingående undersökningar under senare år ha också avslöjat, att årstiden utövar ett stort inflytande på förökningsresultatet. Vidare har det visat sig att, i varje fall hos många barrträd, sticklingar från kronans lägre partier och av skott av högre ordning rota sig bättre än sådana från kronans högre delar. Fortfarande har man emellertid mycket ofullständiga kunskaper om många faktorer, som inverka på sticklingförökningens resultat. Man har dock all anledning vänta sig, att så småningom allt säkrare metoder komma att utarbetas för förökning av vedartade växter genom sticklingar. Ett omfattande arbete nedlägges på hithörande frågor vid olika institutioner i skilda delar av världen, icke minst i samband med växtförädling av skogsträd, som har kommit att omfattas med allt större intresse i olika länder.

HÖGVILTET OCH DEN SYDSVENSKA LÖVSKOGENS FÖRYNGRING

av *M. Juhlin-Dannfelt*

I våra sydligaste landskap har lövskogen sedan gammalt varit förhärskande. När man t. ex. hör talas om skogen i Skåne ledes tanken ovillkorligen till lummiga, grovstammiga bokar och ekar. Men lövskogens herravälde i dessa trakter är starkt hotat. I och med att intresset för skogens vård och kalmarkernas återplantering i början av detta århundrade började växa sig starkt blev det i de sydsvenska landskapen framför allt granen, som blev föremål för intresset, ty denna var lätt att plantera och visade sig därjämte ge en säker, tidig och hög avkastning.

Under senare år har man dock allt mera börjat ivra för bibehållande och ökning av lövskogsarealen. Man ledes därvid av såväl ekonomiska som ideella motiv.

Visserligen synes för dagen intet annat trädslag i Sydsverige kunna tävla med granen i avkastning, men vi få ej glömma att huvudparten av de sydsvenska lövskogarna äro kreatursbetade skogar av vedskogskvalitet, medan endast kvalitetsskog av lövträd kan upptaga tävlan med barrskogen. Vi äro säkert även berättigade att förmoda, att priserna på det virke, som erhålles av de ädla lövträden, i framtiden kommer att stiga. De sydsvenska landskapen äro de enda, där våra ädla lövträd med framgång kunna odlas, och lövträdsarealen har under innevarande århundrade förminskats så starkt, att en knapphet på lövträ med därav följande prisstegring säkert torde vara att vänta. De nya lövträdsbestånd, som nu uppdragas efter alla konstens regler, skola en gång med säkerhet skänka oss kvalitetsvirke av mycket högre värde än vad granen någonsin kan uppnå.



Fyraåriga ekplantor, som aldrig betats. Kalleberga kronopark.

De ideella motiv som föresväva dem, som ivra för en ökad lövskogsodling i Sydsverige, skola säkert mötas av förstäelse av denna årsboks läsare. Lövskogen har sedan gammalt präglat de sydsvenska landskapen, och ensartade, allvarliga, nyttobetonade, i rader planterade granskogar skänka ej den tjusning och omväxling för ögat som den leende, under olika årstider skiftande lövskogen.

I lövskogen prunkar, särskilt om våren, en rik markflora av allehanda blommande örter. I kulturgranskogen saknas ofta markvegetation, eller också är denna ensartad och artfattig.



Åttaårig ekplanta som upprepade gånger belats av älg. Skärvalids kronopark.

Ungefär samtidigt med att intresset för lövskogen börjar tränga igenom bland det sydsvenska skogsbrukets målsmän har emellertid detta fått en mycket svår fiende i den år från år allt talrikare älggen, som älskar att livnära sig på de späda lövträdsplantorna.

Den skada han åstadkommer på lövträdsföryngringarna är ofta katastrofal. Plantor och ungräd av ek, bok, avenbok och ask synes smaka honom lika gott som sälj och rönn, ja t. o. m. föredragas framför dessa, men även björk och al avbitas skoningslöst, om icke något ännu mer aptitretande finnes till hands.

Det är icke endast på skogar, där älggen har fast stånd, som



Upprepade gånger älgbetad ek. Kolleberga 1941.

skadegörelsen är svår utan även på sådana, som äro så små, att han endast periodvis vistas där. Deltagarna i Föreningens för Dendrologi och Parkvård exkursion på Skäralids kronopark sistlidna sommar torde möjligen ännu kunna minnas hurusom spår av älgens framfart syntes såväl i de som naturreservat avsatta områdena som å de privatmarker, som gärna borde varit fridlysta — icke minst för älgen.

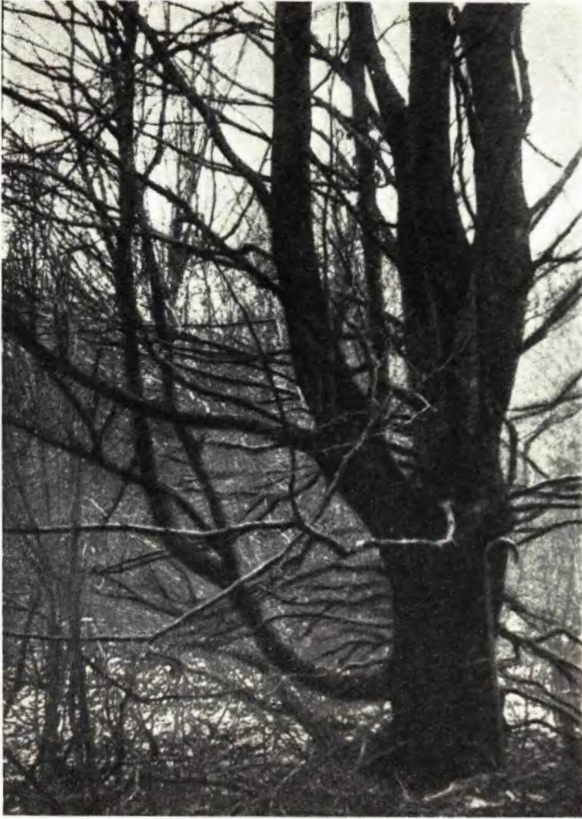
I det besökta beståndet av trädformad benved hade älgen just strax före besöket farit hårdhänt fram genom att feja en del av de vackraste stammarna. På kronoparkens mycket omfattande planteringar av ek, bok, ask, lönn m. fl. har knappast en enda av de under de senaste 7 åren utsatta lövplantorna nått över manshöjd, enär de vid denna höjd mestadels skoningslöst avbitas av älgen. Oftast blir resultatet av älgbetningen en mer eller mindre



Älgstängsel. Skäralids kronopark 1941.

flertoppig och vidgrenig växtform, som gör att trädet i st. f. kvalitetsvirke kommer att giva huvudsakligen ved i utbyte. Största skadan gör betningen om den sker på eftersommaren, i det att de efter avstubbningen på nytt frambrytande skotten icke hinna förvedas före vinterns inträde och därför falla offer för frosten.

Att hålla älgarna borta från lövträdsföryngringarna medelst hägnad är tyvärr mestadels en omöjlighet. Att inhägnad en samlad större föryngringstrakt går möjligen, ehuru med oskäligt höga kostnader och under ständig risk för att älgerna skall bryta sig igenom, men i det sydsvenska lövskogsbruket är föryngringen vanligen så spridd i små glesheter och luckor att hägnad är utesluten. Det återstår sålunda intet annat än att genom avskjutning av älgarna freda lövskogen. I de viktigaste sydsvenska lövskogsområdena, t. ex. huvudparten av Skåne, är det ett trängande önske-



Bok, som genom upprepad betning blivit en »purra». Kopparhatten, Skärals kronopark 1940.

mål att lagstiftningen snarast ändras därhän, att det blir möjligt att helt avlägsna älgen.

Det vore emellertid orättvist och ofullständigt att bland skadegörarna på lövskogen nämna endast älgen. Icke heller rådjur och hjortar äro några kostföraktare när det gäller saftiga lövträdsplanter och kronhjorten gör dessutom stor skada genom barkgnag. Rådjurens fejning mot späda telningar anställer stor förödelse i lövskogen.

Men medan älgen icke har hemortsrätt i de sydligaste landskapen, så måste såväl hjortar som rådjur där anses som inhemskt



Bok av god stamform. Skärälids kronopark 1939.

villebråd, vilket tillhör lövskogens fauna. Hjortarna förekomma lämligen lokalt på vissa av de stora godsens och äro därför av underordnad betydelse i fråga om skadegörelse i skogarna, men rådjuret förekommer allmänt i den sydsvenska skogen och måste efterhållas strängt, så snart skadorna på lövskogen hota att bli allvarliga. Emellan älgens och rådjurets skadegörelse föreligger dessutom den stora skillnaden, att rådjuret medelst rimliga hägnadsåtgärder kunna utestängas från någotsånär samlade föröngningsytor.

Som förhållandena nu gestaltat sig i Sydsveriges lövskogsom-

råden torde man vara berättigad påstå att valet bör stå mellan anläggning och vård av kvalitetslövskog å ena sidan och högviltsproduktion å andra sidan. Väljer man det förstnämnda, så blir bortskjutning av älgen och efterhållande av rådjuret en logisk följd.

VI UPPLEVA SKÅNSK DENDROLOGI, NATUR OCH TRÄDGÅDSKONST

FÖRENINGENS FÖR DENDROLOGI OCH PARKVÅRD
21:A EXKURSION

av *Nils Dahlbeck*

Hela landet törstade efter regn och en katastrof för vårt lantbruk skymtade redan i början av juni. Att göra en exkursion i regn brukar ju inte vara önskvärt, men alla deltagare skulle nog med nöje ha sett fram mot tre riktigt ruskiga dagar, men hoppet om ett välsignande regn för åkrar, parker och trädgårdar var inte stort. När de deltagare, som anlände till Eslöv den 14 juni på morgonen, vandrade fram och åter på perrongen kom några droppar, som hälsades med ofantlig förtjusning, men ack så få. Redan när vi sutto på tåget, som från Eslöv förde oss till Svalöv, hade regnet slutat, molnen funnos visserligen kvar, men innerst inne trodde nog ingen på en ordentlig rotblöta.

På järnvägshotellet i Svalöv möttes vi så alla, gamla bekantskaper återknötos, noviserna fingo tillfälle att för första gången se, hur välordnad en dendrologernas sommarexkursion är. Allt hade säkert varit bara fröjd och gamman, om inte sällskapet allt i allo friherre SVEN HERMELIN, just då han gjort de sista förberedelserna, för att vi andra skulle ha det så bra som det någonsin går att få, hade fått ett återfall av sitt magsår och tvingats intaga sängen.

I Svalöv stodo syrenerna i sitt allra bästa flor, exkursionsdeltagarna insöpo alla luftens vällukter och spatserade sakta i väg till

Sveriges utsädesförening.

Innanför institutionens grindar beundrades alla de träd och buskar som just stodo i blom. Den röda hästkastanjen (*Aesculus carnea*) och de röda hagtornarna hade nu börjat blomma och oxlarna voro som vitast. Framför institutionens huvudbyggnad blommade *Rhododendron*-häckarna grant och fasaden täcktes av *Clematis montana* och blåregn, *Wistaria sinensis*, vars klasar nu voro som vackrast. Endast de nedersta blommorna voro i post-floration.

Exkursionen möttes på trappan av föreståndaren för Sveriges Utsädesförening, professor Å. ÅKERMAN, som hälsade oss välkomna och förde oss in till föreläsningssalen.

Professor Åkerman lämnade en kort och synnerligen instruktiv redogörelse över utsädesföreningens historia och nuvarande verksamhet. Av dess tio självständigt arbetande avdelningar inrymmas alla utom en i Svalöv. I denna trakt äro nämligen ärtorna svår-odlade, och förädlingen av baljväxter har därför fått förläggas på annat håll nämligen på Ultuna. Utsädesföreningen har dessutom åtta filialer i landet.

Förädlingsteknikens teori är ju ganska enkel men praktiken desto svårare. Professor Åkerman framhöll, att man visserligen kan göra framsteg, men att man aldrig kan nå det eftersträfvade idealet. Genom utsädesföreningens verksamhet ha vi dock nått rätt långt, och de 15 millioner kronor, som hittills lagts ned på verksamheten, beräknas nu ge minst 50 millioner i årlig ränta, vilket ju måste anses vara en god penningplacering.

I sitt tack till professor Åkerman gav professor ROB. E. FRIES uttryck åt den känsla av högtidlighet och vördnad deltagarna känt, då de trädde innanför grindarna till institutionen, med tanke på dess betydelse och framhöll den lycka för Sverige, som det innebär, att institutionen finns och verkar.

Fil. mag. KÅRE FRÖJER ledde sedan exkursionen på en rundvandring genom institutionen. Det kemiska laboratoriet demonstrerades av d:r JOHAN LINDBERG, som livfullt berättade om allehanda uppdrag, som laboratoriet fått åtaga sig. Litet utanför den vanliga



Stämningen på trappan framför institutionen i Svalöv var ytterst hjärtlig. Nils Dahlbeck foto 14. 6. 41.

verksamheten låg onekligen undersökningarna av lagring och rostning av kaffe.

I kromosomlaboratoriet visade docent A. LEVAN råg-vetet, kanske framtidens sädesslag. I mikroskop fingo vi bland annat stifta bekantskap med mammutträdet, *Sequoia gigantea*, kromosomer och t. o. m. få se det av direktör H. JENSEN framställda tetraploida mammutträdet cellinnehåll. Man kan ju undra, hur ett kromosomfördubblat mammutträd kommer att ta sig ut om tusen år.

I bakkingslaboratoriet fick deltagarna se resultatet av den nödvändiga inblandningen av kaliumbromat (3 gr. per 100 kg. mjöl) eller C-vitamin för att bullen skall bli vacker och porös på rätt sätt.

I biblioteket möttes deltagarna av en angenäm överraskning. Professor och fru Å. Åkerman bjödo här på förfriskningar och den gula och den röda saften dracks i mängder och den delikata spettekakan rönt en strykande åtgång.

Men dagens program var i högsta grad innehållsrikt. Förfriskningarna gjorde det möjligt för oss att åter ägna vårt intresse åt dendrologien. Professor H. NILSSON-EHLE berättade, att det nu bildats en förening för fruktträdsförädling, som skulle inrätta försöksodlingar vid Råbelöv i Skåne, i trakten av Norrköping, på Ekerön i Mälaren samt på Öland. Förädlingsverksamheten tar sikte på att framställa härdiga triploida sorter. För den skall framställas nu genom colchicinbehandling tetraploida äpplen, som sedan skola korsas med diploida sorter.

Under ledning av professorerna NILSSON-EHLE och SYLVÉN vidtog så en rundvandring genom parken och en del av försöksfälten.

En första anhalt gjordes vid ett ståtligt exemplar av *pyramidasp*. På denna hade alla hittills kända eller framställda exemplar av *jätteasp* blivit inympade, och professor Nilsson-Ehle gav en livfylld skildring av jätteaspens problem.

På svag grundstam hade man inympat tio stycken *tetraploida äpplen* för att på så sätt snabbt framtvinga en blomning, och professor Nilsson-Ehle demonstrerade de tetraploida äpplenas karakteristiska, i kanten något krusade blad.

I parken beundrades *Alnus cordata*, de blommande *Cotoneaster multiflora*, *Exochorda grandiflora* och *Magnolia Soulangeana*.

Ilex aquifolium hade dödats under den gångna vintern. *Viburnum Carlesii* doftade starkt i sin bästa blomning men *Amelanchier canadensis* var redan överblommad.

Av ollon av spontan *hängek* hade man här fått en vacker avkomma av hängekar, som professor Sylvén demonstrerade, tillika med vintereken *Quercus sessiliflora* och kungseken *Quercus conferta*.

Ett exemplar av *Platanus acerifolia* med en mycket kraftig barkfällning gav upphov till en animerad diskussion om klimatets betydelse för denna i vår egen flora okända barkfällning.* *Fraxi-*

* Se professor CARL G. DAHLS artikel härom i denna årsbok.



Lin låg utbrett till rötning framför linlaboratoriet. Nils Dahlbeck foto 14. 6. 41.

nus americana visade sig ha klarat de två hårda vintrarna med glans. Det hade också *Cytisus alpinus* gjort, men dess nära släkting *Cytisus laburnum* hade däremot, som på så många andra håll i landet, icke överlevt det hårda klimatet.

Parkens tidigaste bok, *Fagus sylvatica*, som slår ut sina löv en vecka före alla andra, beundrades i särskild grad, och vidare beskådades *Pterocarya stenoptera*, *Prunus virginiana*, och *Acer cappadocicum* m. fl.*

* Om den rika samlingen träd och buskar i Sveriges Utsädesförenings park se närmare i professor HJALMAR NILSSONS uppsats i »Lustgården» 1921, sid. 65—80.

På ett försöksfält demonstrerade professor Nilsson-Ehle den första fröavkomman efter jätteaspkorsning.

Nästa programpunkt var ett besök vid linlaboratoriet och på vägen dit sågs i parken förvildad, blommande *Geranium phaeum*. Strax utanför staketet till institutionen sågs *Lamium maculatum*, vilket givetvis gav anledning till en diskussion mellan några av deltagarna om den nära släktskapen mellan denna och den endast från kulturmark kända *Lamium album*.

Utmed järnvägen växte frodig *Dipsacus pilosus*.

Alla de så karakteristiska små skånska blomstertäpporna kantade vägen och blommade i överflöd. Bondpionen, *Paeonia officinalis*, hade dagen till ära öppnat sin första praktfulla blomma.

Vid linlaboratoriet mottogos vi av d:r I. GRANHALL, som hälsade oss välkomna och berättade, vilken uppgift laboratoriet hade. Linberedningen har till stor del glömts bort och en industriell linberedning har knappast tidigare funnits i landet. Nu söker man förädla linet och få fram bättre sorter samtidigt som linlaboratoriet prövar olika former av rötning: landrötningen, kallvattenrötningen och den nya varmvattenrötningen och grönberedningen samt olika förfaringssätt för linframställningen i övrigt.

Deltagarna hade så tillfälle att med både sina ögon och sina näsor stifta bekantskap med dessa olika rötningar och sedan i detalj få se linberedningen. Man fick ett livligt intryck av hur den gamla hemslöjden nu blivit modern industri.

Trots den stadiga frukosten och den fina spettekakan var aptiten strålande, när deltagarna återerövrade matsalen på järnvägs-hotellet i Svalöv. Sorlet från de livliga samtalen visade tydligt, att alla voro nöjda, och att stämningen var hög och grannsämjan synnerligen god. Den som i likhet med undertecknad endast på hörsägner fått höra, att dendrologernas utfärder både äro roliga och lärorika, var redan nu fullt på det klara med att berättelserna varit sanna.

När lunchen var äten och drucken väntade framtrollade gengasbilar på deltagarne, som så på några minuter bekvämt och elegant släpptes av vid stora trappan på *Ekebo*, där professor NILS SYLVÉN hälsade oss välkomna till



Himlen var löflesrikt regntung, liljekonvaljerna doftade och göken gol när exkursionen anlände till Ekebo. På fältet nedanför prefektbostaden beskådades Populus- och Betulaplanteringar. Nils Dahlbeck foto 1/4. 6. 41.

Föreningen för skogsträdsförädling.

Himlen var löflesrikt regntung, liljekonvaljerna blommade och doftade och göken gol. Professor Sylvén berättade om föreningens ännu unga men innehållsrika liv. Föreningen för skogsträdsförädling föddes den 23 januari 1936 och har sedan genomgått en hastig utveckling. Uppgiften är ofantlig, de svenska skogsträdens förädling, men kanske just därför desto nödvändigare. Genom modern metodik kan man förkorta livsrytmen hos träden, tvinga



Framför professor Nilsson-Ehles fötter står en treårig björk med rik fruktsättning. Nils Dahlbeck foto 14. 6. 41.

dem till tidig blomning och fruktsättning och på så sätt nå förädlingsresultat på så kort tid, som man redan för några år sedan skulle hållit för otroligt. Teorin är densamma för denna förädlingsverksamhet som för lantbruksväxternas, tidsskillnaden är nu obetydlig. Strypning av träd, colchicin-behandling, ympning på vanligt sätt och genom s. k. flask-ympning är arbetsmetoderna, och det mångformiga trädbeståndet främst i vårt land, men även i andra länder, är materialet.

Deltagarna delades så upp i grupper, som var och en under sakkunnig ledning fördes runt alla försöksfält, bänkårdar, växt-



Professor Sylvén demonstrerar Betula-försöken. Alfr. Ahlqvist foto 14. 6. 41.

hus och laboratorier, där elitstammar av våra skogsträd undersökas, förökas, kombineras och kromosomfördubblas. Institutionen har ingående beskrivits av professor Sylvén i Lustgården 1939, och vi hade nu tillfälle att få se allt på ort och ställe. För deltagarna var detta besök en verklig upplevelse, en institution med en rent dendrologisk arbetsuppgift måste ju vara något alldeles särskilt för en sådan exkursion som denna, och deltagarnas förhoppningar blevo i hög grad infriade.

När så professor Sylvén bjöd oss välkomna med öppen famn på trappan till sin bostad, var förtjusningen fullständig. Innan man

steg in, kunde dock inte någon deltagare undgå att beundra den härligt ljusblå-blommiga *Meconopsis betonicifolia*, som stod i en lång rad på nordsidan av huset. Fröet hade såtts i drivhus och plantorna hade utplanterats på eftersommaren och klarat vintern med framgång.

Man kunde inte ta miste på den hjärteglädje, som utstrålade från vår värd, och på deltagarnas lika stora glädje att få gästa sällskapetets trogne exkursionsskildrare i hans hem och på hans dendrologiska institution.

Men säg mig en glädje som varar beständigt. Ett exkursionsprogram är till för att följas, och allt för snabbt var det tid att promenera till Källstorps järnvägsstation. Vi vände oss en sista gång om och tittade på ställningarna med blomkrukor med ek-telningar uppe i ekkronorna och vinkade farväl — på återseende!

Efter det i Skåne obligatoriska tågbytet nådde vi så Hälsingborg, där hotellrummen väntade. Kvällen skulle tillbringas efter vars och ens gottfinnande, men av gästernas antal i Grand Hôtels matsal att döma måtte deltagarna i mycket stor omfattning ha haft samma önskan att se varandra längre och äta och dricka gemensamt.

*

Sent i säng och tidigt upp är karakteristiska levnadsvanor på exkursioner och denna var inget undantag från regeln.

Den individuella frukosten avåts givetvis i sista minuten och de gengasdrivna droskbilarna hade redan stått och osat någon kvart, innan friherrinnan KERSTIN HERMELIN och agronom HANS LANDGREN, som hade det otacksamma arbetet att se till att allt gick i lås, fått den sista exkurenten instuvad på sin plats. Det kan även tänkas, att långsamheten berodde på vädret. Regn ville alla ha, men att som nu se på trädgårdar, när regnet strömmade ned, som om alla himmelens slussar voro öppnade, är ju inte i första ögonblicket enbart angenämt.

Gengasbilarna klarade alla backar och så var det avstigning i

Ramlösa plantskolor.

I hållande regn mottogos vi i strålande humör av direktör och fru HOLGER JENSEN. Alla talade om det härliga regnet och kröpo så långt som möjligt under paraplyerna.

Första programpunkten gällde de ofantliga *äppelodlingarna*, främst en avdelning om 20.000 strangulerade träd av sorterna James Grieve, Early Victoria, Laxton Superb och Allington. Träden voro hållna i låg pyramid 2,40 m. mellan raderna och 1,20 m. mellan träden. Avkastningen av en sådan odling anlagd år 1931 beräknades nu giva c:a 10.000 kg. äpplen per tunnland.

Direktör Jensen demonstrerade en grupp av *Picea omorica*, som visat sig vara särskilt hårdig mot blåst, och uppehöll sig ingående vid betydelsen av lä-planteringar. All mark var nu parcellerad med häckar av olika typ. Några av deltagarna hade bl. a. tillfälle att beundra en *avenbokshäck*, som var fyra meter hög men endast 40 cm. tjock, och ett *krusbärsland*, där man under skördetiden plockar mellan 3 och 6 ton krusbär per dag.

Trots skvalande regn, som medförde leriga skor och blöta kläder, bjödos vi alla in i direktör Jensens hem, där vi undfågades med te och kaffe, bröd och rökverk i ett överflöd, som föranledde professor Fries att i sitt tack framhålla en stilla undran om var Ramlösa plantskolor hade sina te- och kaffeplantager.

Ett vackert exemplar av *Sequoia gigantea* stod nu helt brunt. Det frös vintern 1939—40, men bröt åter på äldre ved under sommaren 1940. Den gångna vintern hade svett bort dessa nya skott, och det syntes nu mycket ovisst, om det åter skulle ha kraft att bryta.

En försöksodling av äpplen och päron på snedställd kordong ädrog sig ett livligt intresse. Detta syntes tvivelsutan vara den mindre trädgårdens lösning på fruktträdgård.

Direktör Jensen hade ordnat en liten utställning av sina försök med kromosomfördubbling med colchicin. Med något mer än hundra arter hade direktör Jensen nu uppnått till synes positiva resultat. Ett tjugotal colchicinbehandlade arter voro framställda

till allmänt beskådande tillika med normala exemplar av samma art, och både teknik och resultat demonstrerades med elegans.

Ligustrum vulgare, *L. ovalifolium*, *Ribes alpinum*, *Sequoia gigantea*, *Prunus lauroceracus*, *Ulmus montana exoniensis*, *Philadelphus inodorus*, *Fagus orientalis*, *Quercus imbricaria*, *Prunus serotina*, *Ginkgo biloba*, *Mahoberberis* (*Berberis sargentiana* × *B. Mahonia*), *Digitalis purpurea* och *Datura arborea* passerade revy i nya jätteformer.

Som avslutning visade direktör Jensen colchicinbehandlad råg. Av Kungsråg II hade han erhållit 10 goda plantor och av Aggro-råg 5 goda plantor, som alla verkade dubbelkromosomiga. Av dessa visade ett enda ax upp till 123 korn och vissa ax voro ända till 26 cm. långa. Strået var hos vissa exemplar 8.5 mm. i diameter.*

Professor Åkerman framhöll det märkliga, att dessa exemplar voro fertila. De kromosomfördubblade rågplantorna bruka nämligen bli sterila.

Den gemensamma lunchen i Grand Hôtels i Hälsingborg festsal avåts i högsta stämning, och det skulle vara ett så åtråvärt besök som det väntade på Sofiero, som kunde förmå exkurenterna att sluta sin lunch i rätt tid.

Gengasbilarna stodo åter färdiga klockan 14.30 att taga emot oss, och så färdades vi snabbt norrut från Hälsingborg. Då regnet alltjämt föll, hade deltagarna icke möjlighet att njuta av den härliga utsikten, utan kunde endast ana, hur sällsynt grann denna väg är.

Vid Sofiero

mottogos vi av slottsträdgårdsmästaren. Professor Fries framförde en välkomsthälsning från D. K. H. KRONPRINSEN och KRONPRINSESSAN, som trots att de själva voro förhindrade att närvara hälsade Föreningen för Dendrologi och Parkvård välkommen till Sofiero.

Rundvandringen började i bänkgården, där alla nyheter och försök studerades i detalj. Av det mycket rika sortimentet kan här

* Direktör Jensen redogör själv för sina dubblingar på annan plats i denna årsbok.



Rundvandringen i Sofieros trädgårdar var regnrik och ljuvlig. Helge Johnson foto 15. 6. 41.

endast framhållas ett fåtal arter: *Aquilegia elegantula*, *Lewisia Purdyl*, *Papaver radicum*, *P. hyperboreum*, *Rhododendron lapponicum*, *Rhod. Salunense*, *Meconopsis betonicifolia*, *Iris japonica*, *Cheiranthus alliani*, *Polygonum cecivum*.

Några av deltagarna fördjupade sig i ett ivrigt studium av *Primula*-arternas mångfald och kunde först slita sig därifrån, när exkursionens tät befann sig på långt avstånd. Vi vandrade fram genom den berömda blomstergatan och njöto i fulla drag av de praktfulla *Rhododendron*- och *Azaléa*-buskagen i sänkan i blomstergatans fond.

Då exkursionen nått terrassen för att beundra den härliga utsikten över ravinen och ut över Sundet, störtade åter regnet i strömmar. Uppehållsvärdet under besöket i bänkgården var tydligen endast rent temporärt.

När vi vandrade ned för stigarna i ravinen, noterade vi *Hieracium torticeps* och *Luzula nemorosa*, representanter för den trädgårdshistoriskt intressanta artgrupp, som behandlats av fil. lic. NILS HYLANDER i Botaniska Notiser 1936.

I de utomordentligt vackra planteringarna i ravinen ådrogo sig särskilt vissa arter uppmärksamhet: *Lithospermum coerulescens*, *Onoclea*, *Osmunda regalis*, *Fuchsia Richartonia*, *Hydrangea scandens*, *Adiantum* och *Meconopsis cambrica*.

Att vi befinna oss i ett geologiskt märkligt område, helt annorlunda uppbyggt än vad vi äro vana vid i Sverige i övrigt, fingo vi en kraftig påminnelse om, när vi nått ravinens botten, där en stenkolsflöts träder i dagen.

Blommande *magnolior* speglade sig i en damm, där stim av guldfiskar summo, stenkolen trädde fram i klippans skarpt urskurna profil, träden stå skyhöga och yppigheten var överväldigande.

Pinus austriaca är ju ypperlig därför att den är stormfast, men dungen mot Sundet gav dock upphov till vissa estetiska resone-mang. Vi trädde ut på sandstranden vid Sundet, där luften var härligt doftande av tång.

Crambe maritima och *Archangelica litoralis* stodo i stora granna exemplar och doftade. Mattor av *Ammodenia peploides* täckte sanden mellan ruggar av strandråg, *Elymus arenarius*.

Professor Fries ledde oss så upp för det vackert anlagda och otroligt rika stenpartiet. Här ha ju växter från snart sagt jordens alla hörn samlats in och vårdats med en otrolig framgång. De hårda vintrarna hade dock farit hårt fram särskilt med en del *Rhododendron*-arter, och professor Fries meddelade, att H. K. H. Kronprinsen beklagat, att inte stenpartiet var sådant, som han önskat visa det. Jag tror dock att ingen av deltagarna kunnat föreställa sig ett rikare växtmaterial än det som fanns. Professor Fries klättrade försiktigt fram på stenarna och pekade ut de olika



En praktfull Rhododendronbuske i sänkan framför blomstergatan på Sofiero. Helge Johnsson foto 15. 6. 41.

arterna så att var och en kunde få se och höra ordentligt. Som alltid ådrog sig givetvis de arter det största intresset som voro i blom: *Daphne cneorum*, *Lychnis alpina*, *Erinus alpinus*, *Astragalus danicus*, *Geranium macrorrhizum*, *Azorella bifurcata*, *Dryas octopetala*, *Saxifraga altissima*, *Hutchinsia alpina*, *Androsace carnea*, *Saussurea alpina*, *Anemone Lesseri*, *Oxalis odenophylla*, *Androsace sarmentosa*, *Mertensia primuloides*, *Gentiana acaulis*, *Penstemon humilis*, *Antennaria Yellestonensis*.

Vandringen gick vidare upp förbi lekstugan och fram till festplatsen. Solen bröt fram genom molnen, Sundet blånade och Kronborgs gröna tak låg, kunde man tycka, endast ett stenkast borta.



Yppigheten i ravinen på Sofiero är överväldigande. Paraplyet i förgrunden ger bilden den rätta skalan. Helge Johnsson foto 15. 6. 41.

På festplatsen blommade *prästkragarna* i en enda vit matta. Genom sen slåtter har man här framskapat en underbart vacker blomstermatta, en verklig svensk blomsteräng, som man hade verklig själsövervinnelse att lämna.

När vi åter stego ut på landsvägen, voro ögonen nästan bländade av den färgprakt, som *Azaléa mollis* utvecklat mot muren i den strålande solen.

Ett stort antal av deltagarna begagnade sig av den extra programpunkten att få bese Hälsingborgs berömda planteringar, som demonstrerades av stadsträdgårdsmästarna V. ANJOU och O. H. LANDSBERG, men en och annan drog sig till sitt hotellrum för att samla krafter för middagen.

Vid middagen på Terrassrestaurangen uppe vid Kärnan blev det ett livligt vadslående om programpunkten (ev. solnedgång i havet!)



De nyare parkerna och offentliga planteringarna i Hälsingborg ha något av den skånska täppans gemyt och intimitet — ej så vanlig i de stela paradplanteringar som städerna ofta bestå sig med. Sven A. Hermelin foto.

skulle bli verklighet eller inte. Tyvärr blev det inte någon synlig nedgång i havet, men det minskade på intet sätt humöret. Så småningom flyttade vi oss ut i kaféet, där dansen pågick för fullt. Trots att en av deltagarna kallade dansen för »köttkvarn», gav sig 17 deltagare in i dess virvlar och blandade sig t. o. m. delvis med den övriga publiken.

I den sena timmen fingo resp. portierer plocka fram räkningar för hotellrummen, så att inga onödiga minuter skulle gå förlorade morgonen därpå.

*

Genom underhandlingar med länsstyrelse, industrikommission m. fl. höga myndigheter hade friherre Hermelin lyckats anskaffa två bekväma bussar, som rymde alla deltagarna. Till allmän glädje kunde friherre Hermelin själv följa med på denna tur och visade andens seger över kroppen.

*

Avfärden från Hälsingborg skulle enligt programmet ske kl. 9.00 och det märkliga var, att starten även skedde vid detta klockslag. Bussarna orkade ta sig upp för branten och svepte fram över slätten mot Söderåsens blånande konturer. De stora varphögarna vid Billeholm berättade oss om Sveriges kolgruvedistrikt, som vi under gårdagen konstaterat ha ett verkligt underlag i ravinen vid Sofiero.

Snart annonserade ståtliga alléer om en herrgårds närhet och bussarna körde upp till

Wrangs-Gunnarstorp.

Från brunnskaret på borggården hälsade oss godsägare RUDOLF TORNÉRHJELM välkomna till Wrangs-Gunnarstorp och lät godsets historia passera revy i ett roligt och innehållsrikt anförande. Tvisten mellan riddaren HANS SKOUGAARD och ärkebiskop JAKOB GUNNARSSON om förpantningen av Vramsgård år 1520 hade sina poänger. Den danske amiralen JÖRGEN VIND, som skapat den ståtliga anläggningen 1633—44, sålde godset till sin svåger KRISTOFER GJEDDE för att slippa bli svensk medborgare.

Den framstående jordbrukaren KASPER JOHAN BERCH, som erhöll överstetitel som äretitel för sina insatser för lantbruket, får väl betraktas som skaparen av trädgårdsanläggningarnas grundstomme, och det var framför allt denna, som exkursionen skulle ta i betraktande.

Södra fasaden täckes delvis av ett kraftigt exemplar av *Wistaria multijuga*, som till skillnad från vissa andra exemplar i landet lidit starkt av de hårda vintrarna.



Från brunns karet på borggården hälsade oss godsägare Rudolf Tornérhjelm välkomna till Wrams-Gunnarstorp. Nils Dahlbeck foto 16. 6. 41.

Det stora exemplaret av *Taxodium distichum* vid dammen visade sina väl utvecklade luftrötter.

Träden visade en anmärkningsvärd frodighet. *Ekarna* äro av påfallande vacker typ och synas tämligen enhetliga. Genom försök vid Ekebo har det visat sig, att de olika nu numrerade exemplaren ha en mycket olikartad avkomma. Ek n:r 8 beundrades särskilt då professor Sylvén upplyste, att denna lämnat den hittills kända vackraste avkomman.

Det sällsynt gynnsamma läget på sydslutningen av Söderåsen och den näringsrika jordmånen har på Wrams-Gunnarstorp drivit



Vid dammen i Wrams-Gunnarstorps park beundrades den rika vegetationen och det stora exemplaret av *Taxodium distichum*. Sven A. Hermelin foto 16. 6. 41.

fram ett trädbestånd av enastående kraft och skönhet och denna park genomströvades under ledning av godsägare Tornérhjelm. Deltagarna beskådade den pietetsfullt bevarade bokruinen, som en gång i sin krona burit Karl XV:s dansbana.

Huvudintresset kom givetvis att för en längre stund knytas till de av Linné beskrivna vittberömda *buxbomhäckarna* och *avenboksbersån*.

På den stora välskötta gräsplanen framför slottet beundrades ett ståtligt exemplar av *Gleditsia triacanthos*. En *Retinospora*-form höll på att rendera direktör Holger Jensen en halva punsch, men innan vadet om det var en *Juniperus* eller *Chamaecyparis*



De vittberömda buxbomshäckarna och den av Linné beskrivna avenboksbersån studerades från alla sidor. Jämför storleken med personerna. Alfr. Ahlqvist foto 16. 6. 41.

var helt klart, löstes frågan av slottsträdgårdsmästaren — det var som direktör Jensen trott en *Chamaecyparis*.

Frukträdgården, med dess inslag av gamla exemplar äkta kastanj (*Castanea vesca*) och valnöt (*Juglans regia*) studerades i detalj.

En mycket stor anläggning med *äpplen* stod nu färdig och visade hän på kommande rika skördar.

En mycket stor odling av *Cypripedium* (*Paphiopedilum*) gav anledning till en diskussion om orchidé-odlingens besvärligheter och de specifika substrat, som äro nödvändiga för att orchidéerna skola få den rätta hormonstimulansen.

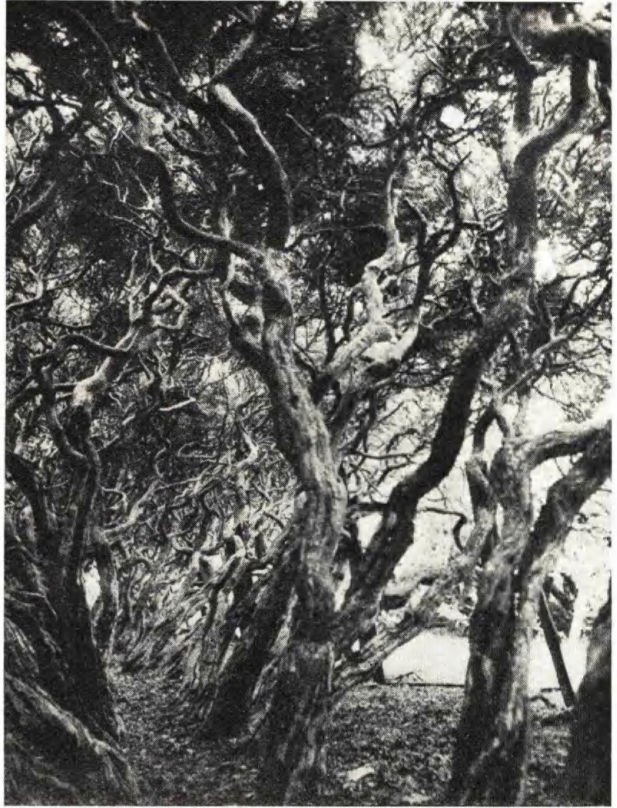
Även om dagens program i övrigt var synnerligen lockande, var det med sorg i hjärtat, som deltagarna måste följa programmets klockslag. Vi dröjde dock kvar i det längsta vid de ståtliga jätteekarna, som begränsade den gamla humlegården. Bland dessa ekar, planterade i mitten av 1600-talet, träffas hybrider mellan *Quercus sessiliflora* och *Q. robur*. Stamformen är genomgående vacker och de verka mycket enhetliga trots sina i detaljerna mycket växlande egenskaper mellan stamarterna. Professor Fries riktade ett hjärtligt tack till godsägaren och grevinnan Tornérhjelm för att de låtit oss alla komma till Wrams-Gunnarstorp icke minst med tanke på att godset endast en halvtimme efter vårt besök skulle komma att disponeras av en större militärförläggning. Vi fingo här ett levande intryck av kontinuiteten hos ett stort gods, där traditionen inte endast vårdas utan lever.

Bussarna segade sig uppför branterna på Söderåsen genom härliga bokskogar. Den ståtliga muren runt djurgården kunde man från bussarna se över, och rätt som det var skymtade ett vildsvin inne bland träden.

Utsikten över slätten, den gamla nu till största delen kultiverade heden, som en gång sträckte sig som ett oändligt ljungfält utmed hela norra sidan av Söderåsen var magnifik. Solen tittade ibland fram mellan jättelika åskmoln och en och annan droppe föll.

På åkrarna blommade *Senecio vernalis* i mängder och strax väster om Bonnarp lyste en bit ouppodlad hed brandgul av *Genista pilosa*. En del av dagens program skulle ägnas studiet av de skånska gästgivaregårdarna med början i Spången. Innan vi nådde dit, fingo vi uppe på åsen och vid Ljungbyhed kraftiga påminnelser om hur världen i övrigt hade det och det gav oss nog alla anledning till att med tacksamhet tänka på den oförskyllda lycka, som gjorde att vi hade möjlighet att färdas runt i det svenska landskapet och beundra svensk natur och trädgårdskonst.

För den, som tidigare haft förmånen att gästa Spångens gästgivaregård, innebar lunchen ett återseendets glädje, och den berömda korven fick säkert ett flertal nya beundrare. Kroppsligt styrkta äntrade vi åter bussarna, vilka nu snabbt förde oss till



Buxbomshäckarnas inre verkar mest som man föreställer sig Östasiens urskogar. Sven A. Hermelin foto 16. 6. 41.

Skäralid.

Här mottogos vi av revirförvaltaren jägmästare M. JUHLIN-DANNFELT som berättade hur det härliga naturområdet Skäralid vårdas. Den större delen, som utgör en del av kronoparken, har alltsedan 1905 vårdats med tanke på naturvårderna, och sedan det året sker ingen granplantering inom området. På vissa nu skoglösa områden är man emellertid i denna trakt tvungen att plantera gran för att bereda lövskogen möjlighet att växa. Granskogen får därför anses som ett övergångsstadium mot bättre tider. Jägmästare Juhlin-Dannfelt uppehöll sig också vid älgens skadegö-



Den äventyrliga överfärden över bäcken i Skäralid blev ett uppskattat motiv för alla kameror. Nils Dahlbeck foto 16. 6. 41.

relser på lövskogen i dessa trakter och önskade, att älgen med det snaraste måtte försvinna från Skåne.*

Från Turisthotellet vandrade vi så upp för branterna för att få en insyn över skärets mynning. Att beskriva Skäralids natur är egentligen meningslöst, den skall ses och i varje fall bör man inte försöka att på några rader skildra all denna rikedom.

Vi hade hoppats att på nära håll få stifta bekantskap med några av de märkligaste naturminnena, då främst kanske den fridlysta ormbunken *Polystichum Braunii*, som här har sin enda förekomst i landet. Serpentinvägens stigning var dock för kraftig för gengasbussarna, och en omväg beslöts. Från Skäralid åkte vi till Röstånga och där togo vi av till Blinkarp och Gillastig. Vägen blev allt

* Se uppsatsen härom i denna årsbok.



Vägen ned till benvedsskogen i Skäret. Sven A. Hermelin foto.

smalare och möjligheterna att få fram bussarna syntes vara minst sagt minimala — men det gick. Tiden tillät då inte några längre eskapader, utan vi fingo nöja oss med att beskåda *benvedsskogen* i botten av skäret. Den äventyrliga överfärden över bäcken blev ett uppskattat motiv för alla kameror.

Här blommade *Thalictrum aquilegifolium* och *myskmadran* stod i täta mattor. Benvedsskogen är enastående. Ett stort område täckes av trädformiga *Evonymus europaea* och gör ett högst egenartat intryck.

En fyllig beskrivning över Skäralids natur har nyligen lämnats av C. HALLENBORG till vilken intresserade hänvisas.

Bussarna svepte ned för serpentinvägen och avlämnade oss vid Röstånga gästgivaregård. En del av deltagarna ansåg sig behöva

ytterligare aptit för den väntande middagen och gingo därför till Odensjön och till Nackarpsdalen, under det att andra ordnade för sin avresa eller slogo sig ned under den mångstammiga jätteboken i gästgivaregårdens trädgård.

På ryktets väg ha de skånska gästgivaregårdarna skildrats som något alldeles särskilt. Middagen i Röstånga slog dock även sådana med förtjust häpnad, som tidigare haft personlig kontakt med de skånska måltidernas överflöd. Trots att alla livsmedelskommissionens bestämmelser efterlevts till punkt och pricka var det nödvändigt att servera smörgåsbordet i en särskild sal. Att sorterna överskred 50 låter otroligt, men det är sant, och många uppskattade alldeles särskilt den skånska specialiteten stekta råkor.

De ny- och hemfiskade Rönneå-forellerna och spettekakan med glass verkade som uppenbarelser från ett nu tyvärr försvunnet kulinariskt tidevarv.

Allt man fått lära, allt man fått se och njuta av under de tre dagarna framstod i ett rosenrött skimmer, och hela exkursionen var nu som en enda stor glad familj.

Professor Fries höjde sitt glas i en tacksamhetens skål för D. K. H. HERTIGPARET AV SKÅNE och skålen ledsagades av ett fyrfaldigt leve.

Till våra värdar under dessa dagar Sveriges Allmänna Utsädesförening, Föreningen för Skogsträdsförädling, direktör och fru Holger Jensen, godsägare och grevinnan Tornérhjelm och revirförvaltaren jägmästare M. Juhlin-Dannfelt framfördes ett tack och ett fyrfaldigt leve från oss alla lyckliga deltagare.

Till friherre och friherrinnan Sven Hermelin och agronom Hans Landgren, som närmast sörjt för att allt gick i lås och som haft allt besvär och alla bekymmer, blev tonen i tacket alldeles särskilt personligt varm.

Under tre dagar hade nära sjuttio personer fått ägna sig åt gemensamma intressen och även om samvaron inte gärna kunde tänkas bli trevligare, var uppbrottet från Röstånga gästgivaregård klockan 21 på kvällen inte särdeles angenämt.

Så blev Föreningens för Dendrologi och Parkvård exkursion i Hälsingborgstrakten 14—16 juni 1941 ett minne.

ANTECKNINGAR RÖRANDE INVERKAN AV VINTRARNA 1939—40 OCH 40—41 PÅ LIGNOSER I GÖTEBORGS BOTANISKA TRÄDGÅRD

av C. Skottsberg

Sommaren 1940 började undertecknad göra en sammanställning av anteckningarna om de skador, som träd och buskar i Göteborgs botaniska trädgård lidit under vintern 1939—40, den strängaste sedan anläggningens tillkomst. Vid ett föregående tillfälle har jag meddelat de observationer, som gjordes efter den obehagliga vintern 1923—24,¹ som därtill följde på en kall och våt sommar. Förlusterna blevo den gången särskilt stora därigenom att en betydande omplantering och flyttning omedelbart förut gjorts. Åtskilliga av de då förlorade arterna försöktes ånyo med gott resultat, medan vi avstodo från att på nytt anskaffa en del andra, beträffande vilka utsikterna till framgång voro små eller inga. Trädgårdens arboretum är ordnat efter geografiska principer, vilket ur pedagogisk synpunkt är fördelaktigt, men nackdelarna äro givetvis också uppenbara, och det har blivit nödvändigt att för åtskilliga arter finna bättre växplatser utanför den floragrupp, dit de höra. Så ha särskilda avdelningar, i vilka arter från såväl Gamla som Nya världen ingå, anlagts, och en del av den s. k. Stenbrottsdalen, där klippträdgården är belägen, har avsatts till försök med diverse ömtåliga både löv- och barrträd. Själva klippträdgården erbjuder många platser, där smärre lignoser, som misslyckats nere i trädgården, visat sig kunna trivas. Barrträden, som från början fördelats på de olika geografiska kvarteren, sammanfördes snart till en särskild avdelning med lämpligare markbeskaffenhet och läge; inom denna ha Gamla och Nya världens

¹ Lustgården 1924, s. 109 ff.

arter så vitt möjligt hållits i sär. Bakom den asiatiska avdelningen befinner sig återstoden av den s. k. gamla plantskolan.²

Innan sammanställningen av skadorna 1939—40 var klar — det var ju nödvändigt att fortsätta observationerna under sommaren 1940 för att få visshet om i vilken utsträckning skadade exemplar hade utsikt att hämta sig — inbröt som bekant en ny vargavinter, och jag beslöt därför att uppskjuta offentliggörandet av våra anteckningar till dess resultaten av även dess härjningar kunde överblickas. Det visade sig att åtskilliga nya förluster kunde noteras; redan skadade plantor hade ej tålt ytterligare påfrestning, och sådana, som, kanske tack vare den kraftigare och långvarigare snötäckningen 1939—40 överlevat, hade nu dukat under.

I Acta Horti Bergiani 13:2 (1941) har professor ROB. E. FRIES lämnat en detaljerad översikt av den inverkan vintern 1939—40 haft på Bergianska trädgårdens lignosbestånd. Flera omständigheter ha gjort att jag nödgats ge mitt material en mera summarisk behandling. Bl. a. har jag, med få undantag, avstått från att lämna uppgift om de arter, som kommit ifrån de båda vintrarna utan skador.

Vid sammanställandet av anteckningarna har överträdgårdsmästaren T. NATHORST-WINDAHL varit mig behjälplig, dels genom kompletterande iakttagelser, dels genom att ur kortregistret meddela data rörande växternas proveniens, ålder m. m., vilket det är mig angeläget att med tack påpeka.

Av såväl utrymmes- som andra skäl har jag avstått från att närmare ange de olika arternas växplats i trädgården. I stort sett måste dennas belägenhet betecknas som mindre gynnsam; expositionen är i huvudsak nordlig—nordvästlig. En avsevärd del av området intages av en ås, som i någon mån skyddar de asiatiska kvarteren mot de förhärskande nordvästliga—sydvästliga vindarna, för vilka bl. a. de amerikanska, där de ej erhålla ett visst skydd genom under de senare åren tillkommen bebyggelse vid trädgårdens gräns, ligga blottade. Södra delen av åsens mot öster vettande inre sluttning upptages av barrträden. Sydlutor saknas

² Karta över trädgården finnes i »Vägledning för besökare av Göteborgs botaniska trädgård». Göteborg 1941.

alldeles. Mera skyddade, varmare platser stå endast i mycket ringa utsträckning till förfogande. Där ha vi också försökt att draga upp ett icke ringa antal ömtåliga växter. Dessa platser anges i det följande i förkortning: Alp. = klippträdgården och dess närmaste omgivning, Inst. = på och invid institutionsbyggnadens mot SV och SÖ vettande väggar, Växth. = vid växthusets sydsida, Rh. = den lilla sänka, som i huvudsak planterats med rhododendron och azalea.

Nomenklaturen följer med få undantag REHDE'S Manual of cultivated trees and shrubs, 2. uppl. 1940.

P. = erhållen som planta; S. = egen uppdragning av frö; St. = stickling, × = beteckning för hybrid.

BARRTRÄD.

Dödade eller svårt skadade.

Abies numidica De Lannoy. P. 1918, 2 ex. Det ena dog 1940, det andra har överlevt båda vintrarna.

Abies pinsapo Boiss. P. 1918, utpl. 1922 och f. *glauca* Carr., do. do, 2 ex. av vardera. Uthärdade väl 1923—24; ännu 1939 vackra, välväxta, 2,5 m. höga, stamdiam. till 17 cm. Förstördes 1939—41, men dödades icke.

Cedrus atlantica Manetti. P. 1931, 2 st. och f. *glauca* Carr., 2 st., den största nära 4 m. hög. Trots täckning döda 1940 utom den ena *glauca*, som bröt svagt, men dog 40—41.

Cedrus deodara (Roxb.) Loud. P. 1927. Nådde en höjd av 1,2 m. Död 1940.

Cephalotaxus drupacea Sieb. & Zucc. P. 1927. Förstördes 1940 och dog följande vinter.

Cephalotaxus Fortunei Hook. St. av P. 1927, nu omkr. 1 m. hög. Död 1940. (De först införda dogo 1924.)

Cunninghamia lanceolata (Lamb.) Hook. S. 1928. 3 ex. Döda 1940.

Libocedrus decurrens Torr. S. 1923. Hade med ordentlig täckning uthärdat alla vintrar och nått en höjd av 2,5 m. Död 1940.

Picea orientalis Link. P. 1917. Ett av de stora ex. blev så illa åtgånget 1940 att det måste borttagas.

Picea Smithiana Boiss. (morinda Link). S. 1934. Ej svårare skadad 1940, men illa tilltygad 1941; torde ej kunna hämta sig.

- Pinus Armandii* Franch. S. 1931. Utpl. Alp. 1937. Död 1940.
- Pinus Griffithii* McClelland (excelsa Wall.) S. 1927. Hade nått 0,7 m:s höjd. Överlevde 1940, dog 1941.
- Saxegothaea conspicua* Lindl. P. 1917; utpl. Växth. 1922. Risig, omkr. 0,5 m., men hade utan skador uthärdat alla vintrar. Svårt skadad 1940 och ånyo 1941, men lever.
- Sequoiadendron giganteum* (Lindl.) Buchh. S. 1929. Blev 1,2 m. hög. Död 1940.
- Taxus baccata* L. Både solitärex. och de 22 år gamla häckarna partiellt illa skadade 1940; 1941 synes ej ha medfört ytterligare skador.
- Torreya grandis* Fort. P. 1916. Omkr. 3 m. hög. Helt frusen 1940, men visade under sommaren livstecken; åter frusen 1941, men några svaga skott ha bildats.

L ä t t s k a d a d e.

- Chamaecyparis Lawsoniana* (A. Murr.) Parl. P. 1925. Obetydliga skador.
- Juniperus distans* Florin. S. 1927. Toppfrusen 1940 och 1941, men torde helt repa sig.
- Juniperus sabina* L. En del toppar fröso 1940, men ingen åverkan 1941.
- Taxus baccata* L. f. *fastigiata* Loud. P. 1923. Skadades 1940, men repade sig och stod bra sommaren 41.
- Thuja plicata* Lamb. P. 1916, 2 st. Något skadade 1940, men 1941 märktes ej större spår av skadorna.
- Thujopsis dolabrata* (L. fil.) Sieb. & Zucc. P. 1916, 2 st. Som föreg.
- Torreya californica* Torr. P. 1927. Helt obetydliga frostskaador.
- Flertalet barrträd förblevo oskadade. Följande må, delvis med tanke på erfarenheterna från Bergianska trädgården, nämnas: *Abies cephalonica* Loud. (P. 1916 och 1918) och *Faxoniana* Rehd. & Wils. (P. 1916, S. 1925), *Cryptomeria japonica* (L. fil.) D. Don, *Picea Wilsoniana* Masters (P. 1927), *Pseudotsuga taxifolia* (Poir.) Britt. (P. 1918), *Sciadopitys verticillata* Sieb. & Zucc. (P. 1918, mogen fr. f. f. g. 1940), *Tsuga caroliniana* Engelm. (S. 1928), *heterophylla* Sarg. (P. 1924) och *Sieboldii* Carr. (S. 1926).

LÖVTRÄD OCH BUSKAR.

Döda eller ± helt nedfrusna, men levande med basala skott.

- Abelia grandiflora* Rehd. P. Inst. 1937. Död 1940.

- Acanthopanax Giraldui* Harms. P. 1924. Skyddat läge. Nedfrusen 1940, men bröt; död 1941. Oskadad i Berg. trädg. (egen uppdragning av frön från Kansu).
- Acer carpinifolium* Sieb. & Zucc. P. 1916. Buskformad, 1,5 m. hög. Nedfrusen 1940 och ånyo 1941, men skjutit.
- Acer japonicum* Thunb. var. *aconitifolium* Meeh. P. 1922. Satte frukt 1933. Död 1940.
- Acer Lobelii* Ten. P. 1916. Kallt läge. Nedfrusen till marken 1940, men bröt under sommaren. Död 1941.
- Acer Maximowiczii* Pax. P. 1935 Alp. Död 1940.
- Actinidia arguta* (Sieb. & Zucc.) Miq. P. 1916. Svårt skadad 1940 och 1941, men har hämtat sig.
- Actinidia chinensis* Planch. P. 1938 Inst. Död 1940.
- Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle var. *sutchuenensis* Rehd. & Wils. P. 1925. Förblev buskartad. Helt nedfrusen 1940 och 41, men alstrade långa basala skott.
- Akebia quinata* (Houtt.) Dene. P. 1919. Nedfrusen 1940 och 41; växte svagt sommaren 1941.
- Akebia trifoliata* (Thunb.) Koidz. (lobata Dene). P. 1923. Svårt skadad vintern 1939—40, dog senare på sommaren. Överlevde i Berg. trädg.
- Alnus cordata* Desf. S. 1925. Skyddat läge. Död 1940.
- Alnus rubra* Bong. P. 1935. Blev 3 m. hög, trots dåligt läge. Död 1940.
- Amelanchier asiatica* (Sieb. & Zucc.) Endl. P. 1916. Skyddat läge. Frukt årligen sedan 1930. Död 1940.
- Ampelopsis aconitifolia* Bge. S. 1922. Död 1940.
- Ampelopsis brevipedunculata* (Maxim.) Trautv. S. 1922. Mycket svårt skadad 1940—41.
- Aralia elata* (Miq.) Seem. P. 1933. Död 1940.
- Arundinaria Hindsii* Munro. P. 1919. Svårt skadad 1940, men överlevde även 1940—41.
- Arundinaria nitida* Mitf. P. 1922 Rh. Stor, vacker tuva, mer än manshög. Död 1940. Av ett annat ex. kunde några skott räddas över i kruka, där de togo sig.
- Berberis buxifolia* Poir. P. 1918 Alp. Svårt skadad; efter 1941 endast några vid marken befintliga grenar levande.
- Berberis Beaniana* Schneid. S. 1919. Helt nedfrusen 1940, men bröt. Oförändrad 1941.
- Berberis candidula* Schneid. P. 1927 Alp. Rätt illa åtgången 1940 och 41, men har repat sig tämligen väl.

- Berberis Gagnepainii* Schneid. S. 1921 Alp. 1 ex. dött 1940, 1 vid liv efter 1941.
- Berberis empetrifolia* Lam. S. 1927 Alp. Hårt frusen, men bröt och hämtade sig under 1941.
- Berberis* × *lologensis* Sandw. P. 1937 Alp. Frös ned till marken 1940 och 41, men har överlevat med rätt kraftiga skott från basen.
- Berberis Veitchii* Schneid. (acuminata Veitch.) S. 1933 Alp. Till 1,2 m. höga plantor 1939. Svårt skadade 1940 och 41, flertalet döda.
- Berberis verruculosa* Hemsl. & Wils. P. 1928 Alp. Svårt skadad 1940 och ytterligare 1941, med föga hopp om vederfående.
- Berberis Wilsonae* Hemsl. & Wilş. P. 1918. Nedfrusen 1940, men bröt. Hämtat sig något så när sommaren 41.
- Berchemia racemosa* Sieb. & Zucc. P. 1923 Inst. Har måst täckas något och sett dålig ut varje vår. Död 1940.
- Buddleia Davidii* Hemsl. P. 1918, dog 1924, men hade förökats; St-plantorna dogo 1940.
- Buxus microphylla* Sieb. & Zucc. Infattningshäckarna ledo båda vint-rarna betydlig skada. Meterhöga buskar av var. *japonica* Rehd. & Wils., P. 1916, Rh., skadades svårt 1940; två dogo 1941, en tredje visar svaga livstecken.
- Callicarpa americana* L. P. 1925. Död 1940.
- Callicarpa japonica* Thunb. var. *leucocarpa* Sieb. S. 1926. Nedfrusen båda vintrarna, men meterlånga skott hösten 1941.
- Calycanthus floridus* L. S. 1923 Alp. Var 0,7 m. hög. Överlevt, men nätt och jämt.
- Carpinus caroliniana* Walt. S. 1925. Kallt läge. 2 träd överlevde 1940 och bröto vid basen, det ena dog 1941, det andra levde ännu på sommaren.
- Carya cordiformis* (Wangh.) K. Koch. P. 1918. Kallt läge. Överlevde nätt och jämt 1940, död 1941.
- Castanea sativa* Mill. P. 1933. Täml. skyddat läge. Död 1940 (möjl. bidrog härtil ett svampangrepp).
- Catalpa bignonioides* Walt. P. 1918. Kallt läge; var 1939 4,5 m. hög. Nedfrusen till marken 1940 och 41, men basal skottalstring båda vårarna.
- Catalpa ovata* Don. S. 1926. Brukat frysa m. l. m., fullständigt 1940 och 41, men alstrade basalskott; dessa voro hösten 41 omkr. 2 m. långa.
- Ceanothus Fendleri* Gray. S. 1933, utpl. Inst. 1938, oskadd 1939, frös ned 1940 och 41, men alstrade båda gångerna skott från rothalsen.
- Cephalanthus occidentalis* L. P. 1918. Överlevde 1940 och 1941, ehuru skadad.

- Cercis canadensis* L. S. 1923. Har alltid vuxit dåligt, dog 1940.
- Chaenomeles lagenaria* (Loisel.) Koidz. var. *Wilsonii* Rehd. S. 1925. Skyddat läge. Frös ned till marken båda vintrarna, men bröt åter.
- Choysia ternata* Kunth. P. 1935 Inst. Svårt skadad 1940, repade sig ej, dog 1941.
- Clematis chrysocoma* Franch. var. *sericea* Schneid. P. 1918. Nästan död 1940, men repade sig tämligen och alstrade skott 1941.
- Clematis Fargesii* Franch. S. 1928. Frukt f. f. g. 1935. Död 1941.
- Clematis montana* DC. P. 1933 Inst. Död 1940.
- Clematis tangutica* (Maxim.) Korsh. P. 1937. Nedfrusen båda vint-rarna, men bröt. Föga skadad i Berg. trädg.
- Clematis vitalba* L. Överallt illa skadad; det stora, troligen över 50 år gamla ex. på corps-de-logiet frös 1940 så hårt, att hälften måste borttagas; 1941 avlägsnades resten och endast några basala skott återstodo.
- Clethra barbinervis* Sieb. & Zucc. S. 1931 Rh. Illa åtgången 1940 och 41; synes dock repa sig.
- Cornus kousa* Hance. S. 1935 Alp. Till synes död våren 1940, men bröt senare och levde ännu på hösten 41.
- Corylopsis pauciflora* Sieb. & Zucc. St. 1928 av P. 1918. Nedfrusen 1940 och 41, men bröt.
- Corylopsis Willmottiae* Rehd. & Wils. S. 1932 Alp. Död 1940. Ex. av samma proveniens ha överlevat i Berg. trädg.
- Cotoneaster Dielsiana* Pritz. P. 1919, död 1924; St. skadade 1940, men levde ännu 1941; var. *elegans* Rehd. & Wils., S. 1924, frös ned 1940, men överlevde även 1941 och har hämtat sig.
- Cotoneaster glaucophylla* Franch. var. *serotina* Stapf. P. 1932 Alp. Död 1940.
- Cotoneaster hebephylla* Diels. S. 1926. Frukt f. f. g. 1932. Död 1940.
- Cotoneaster Henryana* (Schneid.) Rehd. & Wils. P. 1919; död 1924. St.-ex. som *Dielsiana*.
- Cotoneaster hupehensis* Rehd. & Wils. S. 1923. Frukt f. f. g. 1930. Död 1940.
- Cotoneaster lactea* W. W. Sm. S. 1933. Överlevde nätt och jämt 1940, dog 1941.
- Cotoneaster multiflora* Bge. f. fr. alb. P. 1924. Svagväxande, 1,5 m. hög. Dog 1940; tydligen vida ömtåligare än huvudformen, som förblev så gott som oskadd.
- Cotoneaster nitens* Rehd. P. 1919. Skadades svårt 1940, men har överlevt även 1941, ehuru illa tilltygad.
- Cotoneaster obscura* Rehd. & Wils. S. 1921. Illa skadad 1940—41; lever. Överlevde utan skador i Berg. trädg.

- Cotoneaster prostrata* Bak. (= *rotundifolia* Lindl.) S. 1926 Alp. Spaljéformad, täckte omkr. 3 kvm. Svårt skadad 1940, död 1941.
- Cotoneaster turbinata* Craib. S. 1933 Alp. Död 1940.
- Cytisus albus* Haecq. S. 1924. Illa åtgången av harar vintern 1939—40; kraftiga »vattenskott» under sommaren; ex. dog under vintern. Överlevt i Berg. trädg.
- Cytisus* × *praecox* Bean. Skadades till döds 1923—24; nya pl. 1924 Alp. Praktfulla ex., förstörda 1940—41; ett par visade 1941 svaga livstecken. Oskadad i Berg. trädg.
- Cytisus scoparius* (L.) Link. P. 1935. Tämligen utsatt läge. Död 1940. Finns flerst. i trakten förvildad; skadades även där. Nedfrusen i Berg. trädg., men överlevt.
- Cytisus supinus* L. P. 1928 och 1932. Skadorna sannolikt i främsta rummet åstadkomna av harar. Överlevt.
- Daphne laureola* L. S. 1928 Alp. Skadades svårt 1940, men hämtade sig sommaren 1941.
- Daphniphyllum macropodum* Miq. S. 1926 Alp. Död 1940.
- Dipelta floribunda* Maxim. P. 1918. Skyddad plats. Frös ned till marken 1940, men överlevde med basala skott, likaledes 1940—41.
- Distylium racemosum* Sieb. & Zucc. P. 1922; St., utpl. vid Inst., överlevde vintern 1940, men dog följande år.
- Elaeagnus multiflora* Thunb. P. 1916. Busken omkr. 3 m. hög 1939. Helt nedfrusen 1940—41; svaga skott sommaren 1941.
- Elaeagnus umbellata* Thunb. Dödades 1924. S. 1924. Frös ned till marken 1940, men alstrade basala skott; ånyo nedfrusen 1941, men meterlånga skott sommaren 1941.
- Erica carnea* L. Alp. Skadades ganska svårt 1940 och 41, men har repat sig. Oskadad i Berg. trädg.
- Erica cinerea* L. S. 1924; har hållit sig bra i Alp., men dödades 1940.
- Erica vagans* L. P. 1924 Alp. Stor, vacker matta, som till större delen frös bort 1940; ytterligare illa skadad 1941, men växer nu åter ganska bra.
- Euptelea polyandra* Sieb. & Zucc. S. 1926, utpl. Inst. 1933, död 1940.
- Evonymus sanguinea* Loesen. S. 1932. Svårt skadad 1940 och 41, men har överlevt och bildat nya skott. Fullkomligt oskadad i Berg. trädg.
- Fendlera rupicola* Gray. S. 1935 Alp. Blev 0,5 m. hög; dog 1940.
- Ficus carica* L. S. 1920, utpl. Inst. 1933, död 1940.
- Fontanesia Fortunei* Carr. P. 1916. Illa skadad 1940 och 41, men överlevde och växte kraftigt 1941. Mycket obetydligt skadad i Berg. trädg.
- Forestiera neomexicana* Gray. S. 1926. 1 ex. i öppet läge helt nedfruset båda vintrarna, ett annat i Alp. mindre skadat.

- Forsythia viridissima* Lindl. P. 1916. Svårt skadad båda vintrarna; sommaren 1941 meterlånga skott.
- Fraxinus Mariesii* Hook. fil. P. 1925. Död 1940.
- Genista aetnensis* DC. S. 1923 Alp. Blev omkr. 2,5 m. hög. Död 1940.
- Genista horrida* DC. P. 1929 Alp. Död 1940.
- Halesia carolina* L. P. 1926, utpl. 1929. Dålig 1931, övervintrades i kast, åter utpl. 1936, växte dåligt och dog 1940.
- Hamamelis japonica* Sieb. & Zucc. var. *Zuccariniana* Gumbel, P. 1934. Var 1939 omkr. 1 m. hög, nedfrös 1940, men överlevde och bildade även sommaren 1941 svaga skott.
- Hamamelis virginiana* L. P. 1919. Oskyddad plats. Överlevde 1940, men dog 1941. En stickling av detta ex., utpl. i Alp., har övervinttrat där utan skador.
- Hebe*. Åtskilliga arter ha sedan många år med växlande framgång odlats i Alpinum. *H. Allanii* Ckn., *Hectori* (Hook. fil.) Ckn. & Allan, *pinguifolia* (Hook. fil.) Ckn. & Allan, *rupicola* (Cheesem.) Ckn. & Allan, och *subalpina* (Ckn.) Ckn. & Allan ha tämligen väl uthärdat båda vintrarna.
- H. Armstrongii* (T. Kirk) Ckn. & Allan, St. 1922, och *propinqua* (Cheesem.) Ckn. & Allan, P. 1937 (och den senare ansedd som tämligen härdig) dogo 1940.
- Hedera colchica* K. Koch. St. 1927 Inst. nordöstra vägg. Tvenne kraftiga ex., täckande var sin stora yta, oskadade till 1939—40, då båda nästan dödades; nyskotten fröso åter följande vinter. Det ena ex. bröt från övre delen och har utsikt att repa sig, det andra har ett par svaga skott vid basen.
- Hedera helix* L. Här och överallt i trakten led murgrönan svårt av båda vintrarna och en del ex. ha dött.
- Hoheria glabrata* Sprague & Summerh. S. 1923, utpl. 1925 vid trädgårdsmästarebostället. Blev 1,5 m. hög, dog 1940. Mera känd som *Gaya Lyallii* J. E. Bak.
- Hydrangea quercifolia* Bartr. St. 1922. Frös ned 1940, alstrade basala skott, men dog 1941.
- Hydrangea Sargentiana* Rehd. P. 1923. Frös ned 1940 och 41, men alstrade båda gångerna kraftiga basala skott och syntes repa sig sommaren 1941.
- Hypericum patulum* Thunb. var. *Henryi* Bean. Död 1923—24, åter utpl. 1924, men död 1940, även ex. i Alp.
- Hypericum proliferum* L. S. 1927. Blev omkr. 1 m. hög; död 1940.
- Ilex crenata* Thunb. P. 1923 Rh. Svårt skadad 1940, men överlevde; död 1941.

- Ilex Fargesii* Franch. P. 1918. Illa skadad 1923—24 Alp. Blev 1,2 m. hög; död 1940.
- Itea virginica* L. S. 1924. Hade 1939 nått en höjd av 0,8 m., frös ned 1940 och 41, men sköt även detta år svaga skott.
- Jasminum Beesianum* Forr. & Diels. P. 1918, utpl. ex. dog 1923—24. St. 1931 Inst. Frös ned till marken 1940, men alstrade basala skott. Död 1941.
- Juglans Sieboldiana* Maxim. P. 1918. Vackert, omkr. 6 m. högt träd, stamdiam. 45 cm. Frukt årl. sedan 1930. Död 1940. Överlevde i Berg. trädg. med stamskott.
- Koelreuteria paniculata* Laxm. S. 1919. Död 1923—24. Åter utsatt 1925, frös ned 1940, men överlevde med basalskott; död 1941.
- Laburnum anagyroides* Medik. Gamla ex. av gullregn skadades svårt, det största, som säkert var 50 år och synnerligen vackert, måste 1941 borttagas. Arten utdog i Berg. trädg.; på båda ställena överlevde *L. alpinum* Griseb. oskadad.
- Lindera benzoin* (L.) Bl. P. 1919. Omkr. 1,2 m. hög; täml. utsatt läge. Frös tillbaka 1939—40, men hämtade sig, frös ned 1940—41, men har skjutit $\frac{1}{2}$ m. långa basalskott.
- Liquidambar styraciflua* L. P. 1933. Ett ex. i utsatt läge, som nått 2,2 m:s höjd, dog 1940; ett annat på mera skyddad plats i Alp. överlevde båda vintrarna, men såg sommaren 1941 föga livskraftigt ut.
- Lonicera alseuosmoides* Graebn. P. 1919. Död 1923—24; ånyo utpl. 1925, död 1940.
- Lonicera chaetocarpa* Rehd. S. 1922. Illa skadad 1940—41, men hämtade sig under sommaren.
- Lonicera deflexicalyx* Batal. P. 1916. Frös ned 1940, överlevde och frös åter ned; bildade ett par m. långa skott sommaren 1941.
- Lonicera Henryi* Hemsl. P. 1920. Död 1923—24. Ånyo utpl. 1925; frukt årligen sedan 1926. Död 1940.
- Lonicera japonica* Thunb. var. *Halliana* Nichols. P. 1928 Inst. Död 1940.
- Lonicera nitida* Wils. P. 1921, utpl. Alp. 1923, död 1924. Ånyo utpl. 1925. Illa skadad 1940, död 1941.
- Lonicera pileata* Oliv. P. 1921 Alp. Ytterst illa åtgången 1940, ett ex. dog 1941.
- Lonicera xerocalyx* Diels. (*deflexicalyx* Batal var., Rehd.) S. 1922. Svårt skadad 1940; i dåligt skick sommaren 1941.
- Magnolia kobus* DC. P. 1939. Överlevde 1940, men dog 1941. Överlevde 1939—40 i Berg. trädg.
- Magnolia parviflora* Sieb. & Zucc. (*Sieboldii* K. Koch.) P. 1918. Frukt

- sedan 1929. Skadad 1940 och ytterligare 1941 och synes ej ha repat sig.
- Malus floribunda* Sieb. P. 1924; 1939 ett 4,5 m. högt träd, illa skadat 1940. Ett annat, lägre men grövre ex. frös helt, men bröt från basen av huvudstammen; dog 1940—41.
- Malus yunnanensis* (Franch.) Schneid. var. *Veitchii* Rehd. S. 1927. Blev 1,5 m. hög. Död 1940.
- Meliosma cuneifolia* Franch. S. 1926. Skyddad plats. Omkr. 1 m. hög. Död 1940.
- Nuttallia* (*Osmaronia*) *cerasiformis* Torr. & Gray. S. 1928. Av 2 ex., som båda svårt skadades 1940, dog det ena, medan det andra 1941 hade borttåt meterlånga skott.
- Olearia albida* Hook. fil. S. 1924 Alp. Till 1,5 m. hög, frös 1940 ned till marken, men överlevde och bar sommaren 1941 ett par dm. långa nyskott.
- Olearia Haastii* Hook. fil. St. 1922 (av P. 1917). Alp. Död 1940.
- Osmanthus ilicifolius* (Hassk.) Mouillef. (*aquifolium* Benth. & Hook.). P. 1919, död 1923—24. Ånyo utpl. Alp. 1925, död 1940.
- Ostrya japonica* Sarg. S. 1933. Kallt läge. Överlevde nätt och jämt 1940 och 41; det ena ex. måste borttagas.
- Ostrya virginiana* (Mill.) K. Koch. S. 1925. Utpl. 1932, ogynnsamt läge. Av 2 ex. dog det ena 1940, det andra, 3 m. högt, nedfrös till 1,5 m. Oförändrat 1941.
- Pachysandra axillaris* Franch. P. 1933 Rh. Svårt skadad 1940, men överlevde även 1941 och synes repa sig.
- Paeonia Delavayi* Franch. S. 1922. Frös ned till marken 1940, men alstrade tämligen kraftiga basalskott; frös åter ned följande vinter och fick därefter svaga nyskott. Kan möjligen repa sig. Skadades ej i Berg. trädg. 1940, men växtplatsen där mycket gynnsammare.
- Parrotiopsis Jacquemontiana* (Dene) Rehd. P. 1927 Alp. Mycket illa åtgången, men har överlevt båda vintrarna.
- Pernettya mucronata* (L. fil.) Gaud. Kallhusväxt, utpl. 1939 på försök vid Inst., men dog 1939—40. Har ansetts härdig i Berg. trädg., övervintrade där 1940 med basala grenar (skyddad plats).
- Philadelphus inodorus* L. P. 1919, utpl. 1922 å mindre gynnsam plats. Frös ned 1940 och 1941, men bildade båda gångerna nya skott och lever.
- Philadelphus Lewisii* Pursh. P. 1920, utpl. 1922 å mindre gynnsam plats. Frös ned 1940, men sköt nya skott under sommaren, dog 1941.
- Phillyrea media* L. P. 1918, utpl. 1932 Alp. Höll sig bra och blommade flera gånger. Död 1940.

- Plagianthus divaricatus* Forst. St. utpl. 1938 Inst. Frös ned 1940, men överlevde och bröt; död 1941.
- Platanus orientalis* L. P. 1924, skyddat läge. Kronan frös 1940, men stammen bröt under sommaren. Död 1941.
- Poncirus trifoliata* (L.) Raf. P. 1925 Alp. Blev 1,2 m. hög. Överlevde nätt och jämt 1939—40, dog 1940—41.
- Prinsepia sinensis* Oliv. P. 1921. Kallt läge. Död 1940.
- Prunus amygdalus* Batal. \times *persica* (L.) Batal. P. 1935. Växte bra och blev 2,5 m. hög. Död 1940.
- Prunus japonica* Thunb. P. 1921. Kallt läge. Illa åtgången 1923—24 och ånyo 1940, men repade sig även efter följande vinter och växte bra 1941.
- Prunus laurocerasus* L. var. *shipkaënsis* Späth. P. 1918 Alp., bästa möjliga läge. Växte utmärkt, bildade 1939 manshöga, vackra buskar, som satte frukt. Svårt skadade 1940, men överlevde med några svaga skott; efter 1940—41 fanns på hösten endast ett litet basal-skott kvar.
- Prunus lusitanica* L. P. 1918, gamla plantskolan, där den höll sig väl med årlig marktäckning; 1,4 m. hög. Död 1940.
- Pyracantha angustifolia* (Franch.) Schneid. P. 1931, utpl. Inst. 1938. Död 1940.
- Pyracantha coccinea* Roem. P. 1922 som spaljé på corps-de-logiets västra gavel. Synnerligen kraftig; frös ned till marken 1940, men bildade basala skott; ånyo nedfrusen har den alstrat svaga skott 1941. Ett annat, friplanterat ex., lågväxande, men mycket vidlyftigt, hämtade sig bättre och visade sommaren 1941 tämligen god växt.
- Quercus borealis* Michx fil. var. *maxima* Ashe. S. 1926. Oskyddad plats. 2 ex., 1939 0,5 m. höga. Dogo 1940. Oskadad i Berg. trädg.
- Quercus macranthera* Fisch & Mey. P. 1916, ympat ex. Blev omkr. 5 m. högt, frukt f. f. g. 1930, men tacklade sedan av och dog 1940. Jfr. FRIES sid. 61!
- Quercus nigra* L. P. 1933. Oskyddat läge. Blev 1,2 m. hög. Död 1940.
- Rhododendron*. Den nya försöksavdelningen anlades 1935 i en skogsbacke s. om Alpinum, där talrika arter utplanterats. För dessa försök, som delvis varit framgångsrika trots de båda senaste vinterna, redogöres icke här.
- Rhododendron campanulatum* D. Don. P. 1918 Rh. Död 1940, även i gamla plantskolan bakom barrträds kvarteren.
- Rhododendron concinnum* Hemsl. var. *pseudoianthinum* Rehd. S. 1921 Rh. Död där 1940; överlever i Alp.
- Rhododendron discolor* Franch. P. 1935 Rh. Död 1940.
- Rhododendron glaucum* Hook. fil. S. 1925 Alp. Död 1940.

- Rhododendron hypolepidotum* Balf. fil. & Forr. S. 1928 Alp. Död 1940.
- Rhododendron imbricatum* hort. (*ponticum*-hybrid). P. 1918. (4 ex.).
Alla döda 1940.
- Rhododendron Jacksonii* hort. (*arboreum* × *caucasicum*). P. 1919.
Död 1940.
- Rhododendron oreotrephes* W. W. Sm. S. 1922 Rh. Död 1940.
- Rhododendron* × *praecox* Carr. P. 1927 Rh. Svårt skadad 1940 och
1941, men lever.
- Rhododendron rubiginosum* Franch. S. 1924 Rh., flyttad till gamla
plantskolan, död där 1940. Överlever i Alp., ehuru något skadad.
- Rhododendron sutchuenense* Franch. P. 1919 Rh., flyttad till gamla
plantskolan. Död 1940.
- Rhododendron Williamsianum* Rehd. & Wils. S. 1936 Alp. Död 1940.
- Rhus sylvestris* Sieb. & Zucc. S. 1921 Alp., omkr. 1,5 m. hög. Död 1940.
- Rhus toxicodendron* L. P. 1916. Oskyddat läge. Helt nedfrusen 1940,
men överlevde även 1941 med svag skottalstring från basen.
- Ribes petraeum* Wulf. P. 1927. Frös ned 1940, men överlevde även
följande vinter.
- Ribes sanguineum* Pursh. P. 1932. Oskyddat läge. Något skadad varje
kallare vinter, helt nedfrusen 1940 och 1941, men överlever med
basalskott.
- Ribes Warczewiczii* Jancz. P. 1917. Frös ned 1940, repade sig icke
och dog 1940—41.
- Robinia neomexicana* Gray. P. 1933. Svårt skadad 1940, men över-
levde. Död 1941.
- Robinia pseudoacacia* L. P. 1933. Svårt skadad 1940, men överlevde
även 40—41 och sköt långa skott. Inne i staden stora ex. så gott
som oskadade.
- Rosa*. Klängrosorna, delvis äldre, kraftiga ex., fröso ned fullständigt
1940 och de nya skotten dödades 1941. Ett eller annat ex. har
brulit svagt. *Polyantha*-rosorna led stora skador 1939—40, men vad
som var kvar överlevde följande vinter. Av Poulsen-typerna förlo-
rades c:a 25 % av plantorna.
- Rosa omeiensis* Rolfe var. *pteracantha* Rehd. & Wils. P. 1918. Frös
ned 1923—24 och ånyo 1939—40 och 40—41, men har alltid över-
levt med kraftiga skott från basen.
- Salix*. Ett antal amerikanska arter (*S. pellita* Anderss., *Scouleriana*
Baratt, *sitchensis* Bong. m. fl.), pl. 1929 och nu i mycket god växt,
fröso ned till marken 1940, och nyskotten dog följande vinter,
men stubbarna bröto åter under 1941. En del ha dock såsom allt-
för vanprydande måst borttagas för att ersättas med nya stick-
lingsex.

- Sarcococca Hookeriana* Baill. P. 1919 i kallhus, utpl. vid Växth. 1934. Överlevde 1939—40, men dog följande vinter.
- Sassafras officinale* Nees & Eberm. S. 1931, utpl. 1938. Blev 0,5 m. hög. Död 1940.
- Skimmia* × *Rogersii* Mast. P. 1919. Hållit sig bra under alla år, men dog 1940.
- Smilax aspera* L. S. 1923, utpl. vid ett av porthusen 1931. Svårt skadad 1940, men överlevde; dog 1941.
- Sorbaria Aitchisonii* Hemsl. P. 1927. Föreföll fullständigt hårdig, var omkr. 2,5 m. hög, men skadades 1940 och 41 så illa, att det största ex. måste borttagas (utsatt läge). Flera ex. på bättre plats oskadade.
- Spiraea bella* Sims. P. 1919. Skyddad plats. Frös ned 1940 och 1941, men bröt från basen.
- Stachyurus praecoax* Sieb. & Zucc. S. 1926. Frös ned 1940, men överlevde även 1941 och alstrade under sommaren meterlånga skott.
- Staphylea colchica* Stev. S. 1935. Skyddad plats. Frös ned 1940 och 1941, men har repat sig under sommaren.
- Stranvaesia Davidiana* Dcne. S. 1921 Alp. Vackert träd av 3,5 m:s höjd; satte frukt sedan 1926, men skadades till döds 1940. Smärre ex. av eget utsäde 1928 ha överlevt även 1940—41.
- Sycopsis sinensis* Oliv. St. 1922 av P. 1919, som dog 1923—24. Svårt skadad 1940, död 1941.
- Syringa Sweginowii* Koehne & Lingelsh. P. 1919. Den svårast skadade av här odlade arter; ett ex. dog 1941, ett annat lever ännu.
- Ulex europaeus* L. Äldre planta, utsatt på skyddad plats 1927. 1,5 m. hög. Blommat och satt frukt årligen sedan 1929. Död 1940. Oskadad i Berg. trädg.
- Viburnum dilatatum* Thunb. P. 1918. Svårt skadad 1923—24, likaså 1939—40; död 1941.
- Viburnum hupehense* Rehd. P. 1919, död 1923—24; ånyo utpl. 1925, död 1940.
- Viburnum ichangense* Rehd. P. 1919. Skyddad plats. Svårt skadad 1940 och 1941, men lever.
- Viburnum rhytidophyllum* Hemsl. P. 1916, numera i Alp., där den klarat sig väl. 2 st. P. 1925, Rh., helt nedfrusna 1939—40 och döda 1941.
- Viburnum setigerum* Hance. P. 1919, skyddad plats. Frukt f. f. g. 1935. Frös ned 1940 och 41, men bröt nedtill och synes ha hämtat sig.
- Viburnum tomentosum* Thunb. P. 1919. Mycket illa åtgången 1940 och ånyo 1941, men lever.
- Viburnum utile* Hemsl. Dödades 1923—24; P. 1925, 1 ex. Rh. dog

- 1940, 1 Alp. illa åtgånget, men levde ännu hösten 1941.
- Wistaria sinensis* (Sims) Sweet. P. 1928, trädgårdsmästareboställets södra gavel. Gick upp till 7 m., frös ned till marken 1940 och 41, men hade på hösten långa, rätt kraftiga skott.
- Vitex negundo* L. var. *incisa* Bge. S. 1922, utpl. Inst. 1933. Något skadad 1940 och värre 1941, men överlevde.
- Vitis Davidii* (Rom.) Foëx. P. 1929 Inst., kraftig, väggtäckande till 6 m:s höjd; frukt f. f. g. 1934. Frös ned till marken 1940, men bildade talrika basalskott; åter nedfrusen följande vinter och visade 1941 endast svaga livstecken.
- Vitis Kaempferi* K. Koch. S. 1927. Frös tillbaka 1940, men hämtade sig och växte bra 1941.
- Weigelia* (Weigela). Många buskar av de vanliga trädgårdshybriderna fröso ± starkt tillbaka 1940, men skottbildningen var kraftig; 1940—41 åstadkom inga ytterligare skador, och blomningen 1941 var den rikaste på länge.
- Weigelia Middendorffiana* (Carr.) Lem. S. 1923. Rätt hårt åtgånget båda vintrarna; skottbildningen 1941 var ganska svag och blomningen mycket sparsam.
- Xanthoceras sorbifolium* Bge. S. 1933 Rh. Omkr. ½ m. hög. Död 1940.

L ä t t s k a d a d e.

- Actinidia kolomikta* (Rupr.) Maxim. P. 1917, utpl. 1920. Delvis frusen 1940, men repade sig och var i god växt 1941.
- Alnus japonica* (Thunb.) Steud. S. 1924. Täml. kallt läge. Något skadad 1940, men repade sig under sommaren och visade 1941 normal växtkraft.
- Amorpha fruticosa* L. Flera former, även under andra artnamn, men mycket dåligt skilda. Något skadade; klen blomning 1941.
- Atraphaxis buxifolia* (Bieb.) Jaub. & Spach. P. 1931. Föga skadad, repade sig fullständigt sommaren 1941.
- Betula Maximowicziana* Reg. P. 1916. Tvenne träd, som tidigare vuxit bra, men på senare år sämre, emedan rötterna nu kommit ned i rena leran; läget täml. kallt. Skadorna obetydliga.
- Buddleia alternifolia* Maxim. S. 1921. Två stora ex.; det grövsta, med 14,5 cm. stamdiameter vid basen, skadades svårt 1940 och dog 1941, det andra synes ha repat sig; läget utsatt. Ett tredje på mera skyddad plats har förblivit oskadat.
- Buxus sempervirens* L. var. *angustifolia* (Mill.) West. P. 1917. Obetydligt frusen.

- Caryopteris incana* (Thunb.) Miq. P. 1930, utpl. Inst. 1933. Har trivts väl och årligen blommat; frös tillbaka båda vintrarna, men hämtade sig och blommade åter. Ett annat ex. i Alp., P. 1933, dog 1940.
- Castanea crenata* Sieb. & Zucc. S. 1928 Alp. Toppfrusen 1940, men blommade 1941; frukten mognade dock ej.
- Castanea mollissima* Bl. S. 1928 Alp. Toppfrusen 1940, dock obetydligt och stod sommaren 1941 i god växtkraft.
- Cercocarpus ledifolius* Nutt. S. 1936, utpl. Inst. 1938. Har överstått båda vintrarna utan större skador och är nu omkr. 0,75 m. hög.
- Chaenomeles japonica* Lindl. Odlas flerst. som dekoration; i allm. toppfrusen, men led ej bestående skador, ehuru blomningen 1941 var sparsam.
- Clematis* × *Jackmannii* Th. Moore. P. 1933 Inst. Illa åtgången 1940, men kraftig skottalstring och ovanligt rik blomning; efter 1940—41 svagare skott och sämre blomning.
- Clematis viticella* L. Ytterst obetydligt skadad.
- Clethra acuminata* Michx. P. 1918. Oskyddat läge; en del grenar frusna, men ex., som är 1,2 m. högt, led ej allvarligare skada.
- Coprosma brunnea* (T. Kirk) Ckn. S. 1931, utpl. Alp. 1939. Tämligen oskadad.
- Coprosma Petriei* Cheesem. P. 1922 Alp. Obetydligt skadad.
- Cornus alba* L. En del grenar frusna, men i övrigt oskadad.
- Cornus florida* L. P. 1934 Alp. Uthärdad utan nämnvärda skador.
- Cotoneaster moupinensis* Franch. P. 1919. Täml. kallt läge. Föga skadad.
- Cydonia oblonga* Mill. P. 1916. Skyddad plats. Föga skadad.
- Decaisnea Fargesii* Franch. S. 1919. Skyddad plats. Frukt f. f. g. 1931, sedan årligen. Frös tillbaka 1940, men repade sig snart och var i god växt 1941.
- Deutzia*. Såväl arter som trädgårdshybrider mera toppfrusna än vanligt, men blomning normal.
- Discaria toumatou* Raoul. S. 1921 Alp. Överstått förvånande väl.
- Fontanesia phillyreoides* Labill. P. 1918. Överlevde utan svårare skador.
- Fraxinus oregona* Nutt. P. 1916. Oskyddat läge. Omkr. 5 m. hög. Överlevde 1940 och 41 utan nämnvärda skador.
- Ilex aquifolium* L. P. 1919. Ytterst illa skadad 1923—24. Annat ex. utpl. senare på täml. utsatt plats, förlorade toppen 1940, men har sedan icke skadats ytterligare. På skyddade ställen inne i staden trives växten väl.
- Jasminum nudiflorum* Lindl. P. 1933 som spaljé, Inst. Blommar år-

- ligen rikt under vintern; delvis toppfrusen 1940 och 1941, men hämtade sig snart.
- Lonicera tragophylla* Hemsl. P. 1924. Ej märkbart skadad 1940, något mera 1941.
- Malus purpurea* Rehd. var. *aldenhamensis* Rehd. Ett välvuxet ex. i buskaget s. om växthuset, P. 1924, skadades rätt svårt 1940 (tair. grenar frusna) och blommade mycket sparsamt; mindre skadad 1941 och blomningen rikare, ehuru ej jämförlig med den normala. Detsamma gäller ett något äldre ex., som står längre upp i trädgården (P. 1922). I Berg. trädg. ingen antydning till frostsador.
- Menispermum dauricum* DC. P. 1918, sedan 1926 som spaljé på stallets sydvästra vägg. Uthärdat utan större skador.
- Morus alba* L. P. 1919. Kallt läge, har alltid vuxit dåligt. Skadorna obetydliga.
- Oplopanax* (*Fatsia*) *horridus* (Sm.) Miq. S. 1938 Alp. Klarat sig tämligen väl.
- Orixa japonica* Thunb. P. 1918. Föga skadad (en del toppar frusna) 1940, något mera 1941, men repat sig fullständigt.
- Periploca sepium* Bge. S. 1924, sedan 1933 spaljé på Inst. Kraftig och täckande, föga skadad 1940, mera 1941, men har repat sig.
- Populus lasiocarpa* Oliv. P. 1919. Täml. utsatt läge. 7 à 8 m. högt träd; många grenspetsar dödade 1939—40, men inga allvarligare skador ens 1941.
- Pterostyrax hispida* Sieb. & Zucc. S. 1921. Förefaller hårdig, frukt f. f. g. 1935. Obetydliga skador.
- Quercus coccinea* Münchh. P. 1927, exponerat läge. 3 plantor, av vilka 1 dog 1940, medan de andra överlevt tämligen oskadade.
- Quercus imbricaria* Michx. P. 1916; som föreg. Ett omkr. 2 m. högt ex. skadades lindrigt 1940, men bröt även våren 1941 normalt.
- Rhododendron oreodoxa* Franch. P. 1919 (2 större), 1924 (3 mindre). Rh. Många toppar fröso båda vintrarna och ett av de mindre ex. dog 1940. Blomningen, som är mycket tidig, ruinerades båda åren av sena froster, men detta är här snarare regel än undantag.
- Rosa Hugonis* Hemsl. S. 1920. En del grenar frusna 1940, men inga större skador.
- Securinega suffruticosa* (Pall.) Rehd. S. 1921. Obetydligt skadad.
- Smilax pseudochina* L. S. 1926, utpl. Inst. 1934. Överlevat utan nämnbärdade skador.
- Sophora japonica* L. S. 1923, skyddad plats. Obetydligt skadad, repade sig under sommaren 1941.
- Spiraea Henryi* Hemsl. P. 1919. En del grenspetsar fröso, men ingendera vintern åstadkom andra skador.

- Symplocos paniculata* (Thunb.) Miq. P. 1918. Väl utvecklad, 3 m. hög buske; frukt f. f. g. 1927, sedan årligen. Ej allvarligt skadad 1939—40; nästan oskadad 1940—41.
- Tamarix pentandra* Pall. P. 1924. Skyddad plats. Frös tillbaka 1940, men överlevde och blommade sommaren 1941. Alldeles oskadad i Berg. trädg.
- Ulmus pumila* L. P. 1916. Kallt läge. Ett 9 m. högt träd; har aldrig trivts rätt väl. Många smågrenar döda 1940 och 41.
- Zelkova serrata* (Thunb.) Mak. P. 1920, kall plats, ett 5 m. högt, fullt ex. Obetydliga frostsador. S. 1928, smärre plantor, obetydligt skadade.

En del arter, som mindre ofta odlas utanför de botaniska trädgårdarna och om vilkas hårdighet i Göteborg man haft ringa eller ingen erfarenhet, ha utan att lida skada överstått de båda vintrarnas exceptionella påfrestningar. Några av dem skola här nämnas.

Alnus rugosa (Du Roi) Spreng. (S. 1920), *Buddleia nivea* Duthie (S. 1928), *Cercidiphyllum japonicum* Sieb. & Zucc. (P. 1932) och *magnificum* Nakai (S. 1928, föga skild), *Corylus colurna* (P. 1916), *Davidia involucrata* Baill. (S. 1931), *Erica mediterranea* L. (P. 1916, utpl. Alp. 1938), *Gymnocladus dioica* K. Koch (S. 1934), *Hamamelis vernalis* Sarg. (P. 1927, Alp.), *Helwingia japonica* (Thunb.) F. G. Dietr. (P. 1919, omkring 1,3 m. hög), *Kalmia latifolia* L. (P. 1917, gamla plantskolan), *Kolkwitzia amabilis* Graebn. (P. 1927) *Lonicera prolifera* (Kirchn.) Rehd. (P. 1918, på stallväggen sedan 1930), *Magnolia acuminata* L. (P. 1918, exponerat läge; 6 à 7 m. hög, blommat årligen sedan 1937, men ytterst sparsamt 1941), *Mühlenbeckia axillaris* (Hook. fil.) Walp. (P. 1922, Alp.), *Osmanthus armatus* Diels (P. 1934, Alp.), *Pachysandra terminalis* Sieb. & Zucc. (P. 1916, Rh.) och *procumbens* Michx (P. 1916, Rh., växer dåligt), *Parrotia persica* C. A. Mey. (S. 1934, Alp.), *Phellodendron japonicum* Maxim. (P. 1918, frukt f. f. g. 1923) och *sachalinense* (Fr. Schm.) Sarg. (P. 1916, frukt f. f. g. 1922), *Polygonum baldschuanicum* Reg. (S. 1932; dock endast i skyddat läge), *Prunus incisa* Thunb. (P. 1935) och *subhirtella* Miq. (P. 1933), *Pterocarya fraxinifolia* (Lam.) Spach. (P. 1916), *Rhamnus imeretina* Kirchn. (P. 1917), *Rhododendron catawbiense* Michx (P. 1916, Rh.), *ponticum* L. (P. 1918, Rh.), *Schlippenbachii* Maxim. (S. 1928, Rh.) och *Smirnowii* (P. 1919, Rh.), *Robinia hispida* L. (P. 1935, Alp., skyddat läge), *Sorbaria arborea* Schneid. (P. 1918, i täml. skyddat läge; död på kallare plats 1923—24) och *Kirilowii* Maxim. (S. 1931), *Styrax japonica* Sieb. & Zucc. (S. 1926,

Alp.; frukt 1940 och 41), *Trochodendron aralioides* Sieb. & Zucc. (S. 1925, utpl. Alp. varm plats 1933), *Viburnum Davidii* Franch. (St. 1929, Alp.; dog nere i trädgården 1923—24) och *fragrans* Bge (P. 1924, Alp., P. 1935 gamla plantskolan), *Xanthorrhiza simplicissima* Marsh (apiifolia L'Herit., S. 1931).

VÄDERLEKEN.

Sommaren 1939 var tämligen varm; den månatliga medeltemperaturen översteg för samtliga månader maj—sept. den normala, beräknad för perioden 1901—1930, i vissa fall betydligt (diagram 1). Medeltemperaturerna under vintern 1939—40 voro med undantag för november genomgående betydligt lägre än normalvärdena. Våren 1939 var torr, men det är ju nästan alltid fallet på västkusten; sommaren, särskilt juli, visade riklig nederbörd. Under juni—aug. föll 383 mm., d. v. s. åtskilligt mer än hälften av hela årssumman (714 mm. i Göteborg; medeltal för länet 720, vilket var 98 % av normal mängd, beräknad för perioden 1881—1920). Att hösten var ganska torr kan, med det vattenförråd som måste ha funnits magasinerat, icke ha haft något ogynnsamt inflytande på växtligheten; oktober visade visserligen, jämförd med normalmedium, ett icke ringa värmeunderskott, men november var mild och minimitemperaturen gick endast under 5 dagar under 0. Den 7 december började den köldperiod som med få avbrott varade till långt in i april 1940. För att göra jämförelsen med Bergianska trädgården fullständigare ha även maxima inlagts i diagram 2. Lägsta observerade temperatur var enligt Statens meteor.-hydrogr. anstalts årsbok -20° (9 och 20 febr.). De siffror, som där anföras, gälla dock icke utan vidare för trädgården. Anstaltens observationsplats är belägen mitt inne i staden vid Kungsgatan (Telegrafverkets hus), som visserligen där är relativt bred, men utan tvivel har ett mildare klimat än Botaniska trädgården med dess exponerade läge. Minimitemperatormetern där visade den 20 febr. -24° . Regelbundna observationer göras icke, men de enstaka anteckningar som gjorts visa att minima understigit motsvarande inne i staden med $2-4^{\circ}$. Vi kunde emellertid

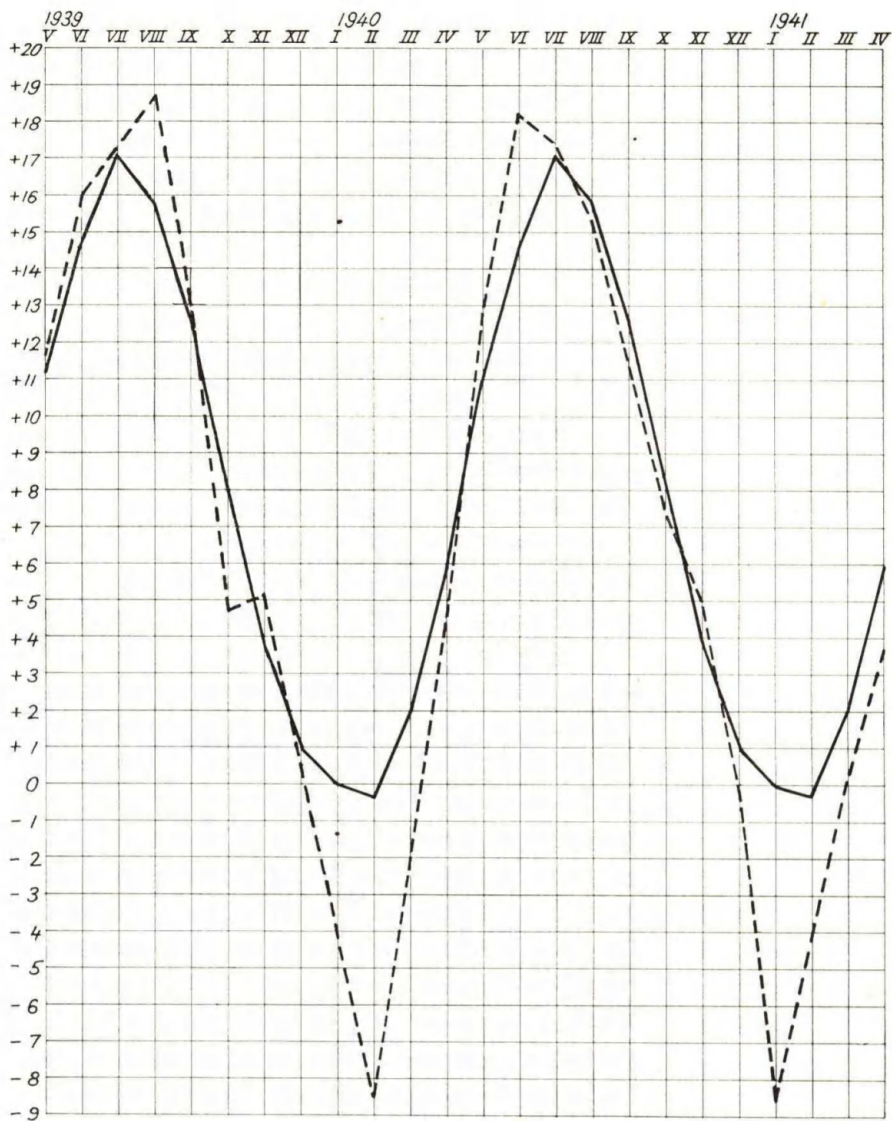


Diagram 1. Månatlig medeltemperatur i Göteborg.

— — — — — maj 1939—april 1941.

————— normaltemperatur, beräknad för perioden 1901—1930.

under vintern 1939—40 glädja oss åt ett för orten ovanligt varaktigt snötäcke. Årsboken för 1940 anger för Göteborg en varaktighet av 124 dagar (nov.—april) och en maximal mäktighet av 25 cm. Motsvarande siffror för Experimentalfältet nära Ber-

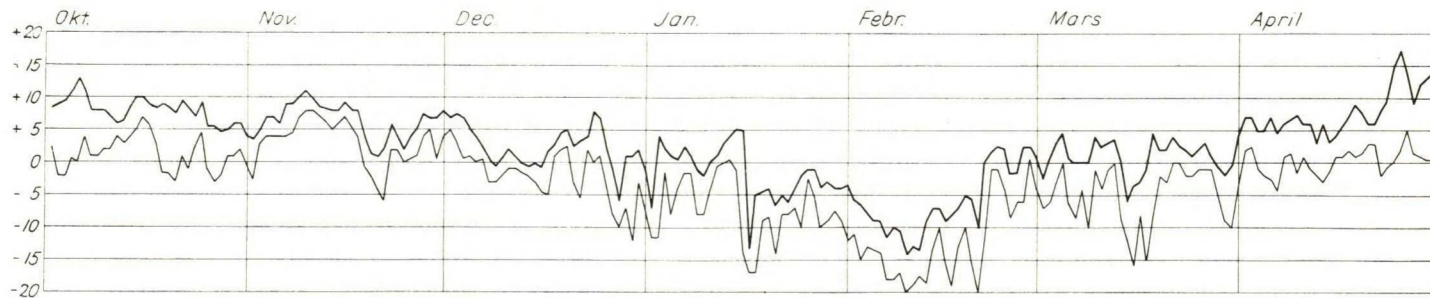


Diagram 2. Maximum- och minimumtemperatur för varje dag under perioden oktober 1939—april 1940 i Göteborg.

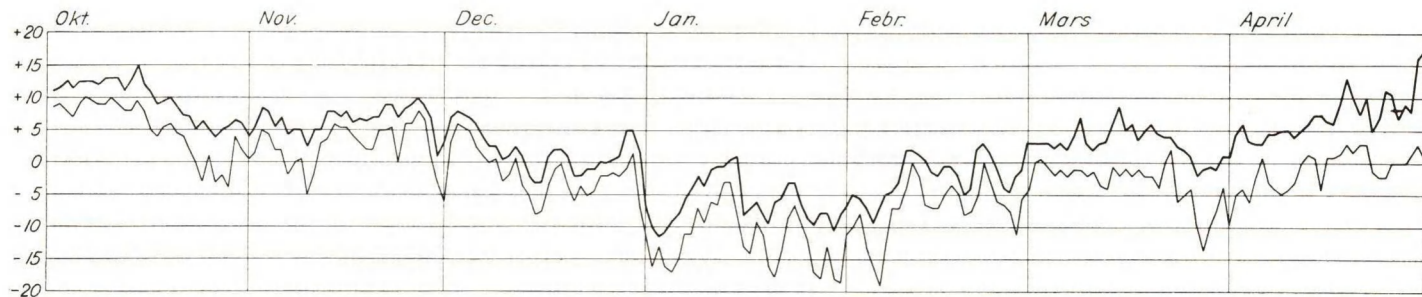


Diagram 3. Maximum- och minimumtemperatur för varje dag under perioden oktober 1940—april 1941 i Göteborg.

gianska trädgården voro 117 dagar (dec.—april) och 32 cm.; i motsats mot i Göteborg, där en mild period inträffade sl. nov.—b. dec., låg snön där utan avbrott. Kölden var dock i Stockholms-trakten, såsom en jämförelse med de av professor FRIES meddelade siffrorna visar, starkare. FRIES framhåller med rätta snötäckets stora betydelse; det var utan tvivel dess förtjänst att så många av de nedfrusna arterna senare bröto från basen och därigenom överlevde, och att de snöskyddade delarna av buskar klarade sig. Att vi icke förlorade mera av perenna växter än vi gjorde berodde givetvis på snötäckningen. Att sådana lignoser, som sällan eller aldrig reproducera sig med basala skott, i många fall dukade under, är naturligt.

Våren 1940 var sen; naturparken, som brukar öppnas omkr. 15 april, då vitsippan börjat blomma, hade då ännu vinter och kunde först den 5 maj mottaga besökare. Sommaren blev emellertid tämligen varm; under maj—juli översteg medeltemperaturen den normala, för juni med ej mindre än $3,5^{\circ}$ (diagram 1). Höstmånaderna voro något svalare än normalt, men november mildare. Nederbörden var 1940 endast 663 mm. i Göteborg (i länet 635 eller 86 % av den normala), våren och försommaren mycket torra (maj 18, juni 37 mm.), medan juli—sept. tillsammans hade 319 mm. eller nära hälften av årssumman. Undantaga vi den långa torkperioden och den rikliga nederbörden under september i för-
ening med relativt låga temperaturer, vilket i samband med den allmänna förseningen i utveckling mycket ofördelaktigt inverkade på fruktsättning och frömognad, kan sommaren 1940 icke sägas ha varit i och för sig särskilt ogynnsam för lignosernas vidkommande, men på grund av den föregående vinterns beskaffenhet hade en betydligt högre värmesumma krävts för att sätta dem i stånd att med framgång möta ännu en vinter av samma typ. De ofta svaga basalskott, som, i många fall sent, kommit till utveckling, utsattes nu i sin tur för en lika lång och sträng köldperiod, varför det var helt naturligt att åtskilliga arter, som överlevt 1939—40, nu dukade under. Samma erfarenhet har man även gjort i Uppsala botaniska trädgård; se Universitetets årsredogörelse för 1940—41, sid. 69 (J. A. NANNFELDT). Förhållandena under vår-

vintern voro även där lika ogynnsamma, med ty åtföljande decimering av perennerna.

Vinterkölden satte in vid ungefär samma tid som året förut, såsom diagram 3 visar. Lägsta observerade temperatur var -19° (5 febr.); i Botaniska trädgården observerades samma dag -21° . Till den stränga kölden kom nu också den omständigheten att vintern 1940—41 för Göteborgs vidkommande var snöfattig. Byråchefen ANDERS ÅNGSTRÖM har haft vänligheten att meddela följande siffror: Göteborg, varaktighet 121 dagar (dec.—april), maximal mäktighet 12 cm.; Experimentalfältet, varaktighet 137 dagar, maximal mäktighet 45 cm. Skillnaden är som synes betydande.

Våren 1941 var ännu mera försenad än den föregående; naturparken kunde öppnas först den 8 maj, det senaste datum i dess 23-åriga historia.

För Bergianska trädgården föreligga ännu icke några uppgifter om de skador, som anställdes under denna senaste vinter, men förmodligen gjorde man där ungefär samma erfarenheter som här. Kölden var dock i stort sett icke strängare där, snötäckningen, som vi sett, mycket bättre.

Professor FRIES har till jämförelse med sina minimikurvor även anfört medeltal av dagligt minimum under 50-årsperioden 1863—1912. För Göteborg finnes material till en sådan beräkning först från 1882, men någon bearbetning sådan som den som ligger till grund för FRIES' kurva är ej utförd. Man torde vara lika betjänt av medeltalen av de månatliga medelminima uträknade för perioden 1882—1931, vilka byråchefen ÅNGSTRÖM haft den stora vänligheten att tillställa mig. Diagram 4 visar denna kurva jämförd med kurvorna för 1939—40 och 40—41. Dessa vintrars stränghet framträder med all önskvärd tydlighet.

En undersökning av marktemperaturen borde ha varit av intresse; några exakta uppgifter om tjälbildningen dessa vintrar ha vi tyvärr ej, icke heller något jämförelsematerial. Iakttagelser över marktemperaturen på $\frac{1}{2}$ och 1 m:s djup göras på åtskilliga ställen i landet, dock icke i Göteborgstrakten. I diagram 5 anförs siffrorna för Lanna i Skaraborgs län (liksom i Botaniska trädgården styv lera), beläget halvvägs mellan Hornborgasjön och

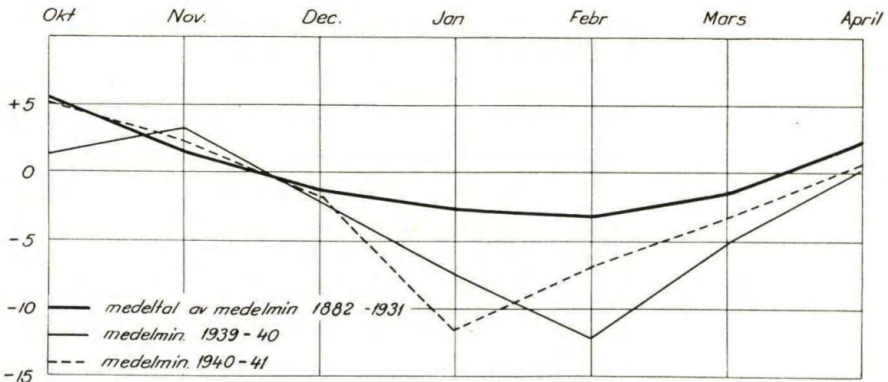


Diagram 4. Månatliga medelminima i Göteborg.

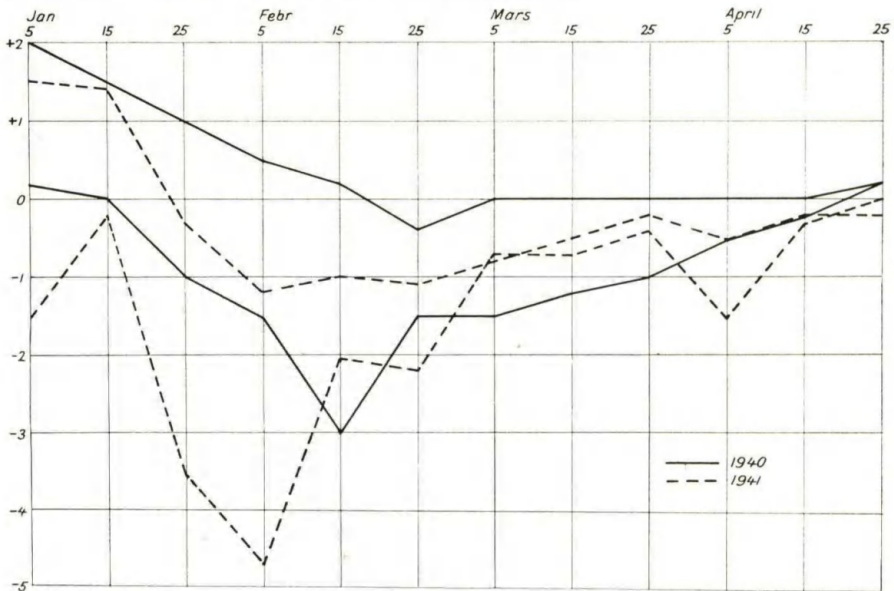


Diagram 5. Marktemperaturen på ett djup av 1 m. (de båda övre kurvorna) resp. $\frac{1}{2}$ m. (de båda undre); Lanna, Skaraborgs län.

Vättern. Utan att vara direkt tillämpliga på Göteborg, visa de tydligt, att marken var ännu hårdare och djupare frusen under den andra svåra vintern än under den första, och att den först i slutet av april och början av maj tinade upp.

Vad innevarande vinter kommer att medföra, veta vi icke; december var visserligen tämligen normal, men januari rekordkall och först i februari har så pass mycket snö fallit, att man kan tala om ett skyddande täcke. Allt talar dock för att även denna vinter kommer att kräva sin tribut.

JUDARNOMRÅDET — ETT STOCKHOLMAR- NAS NATURRESERVAT

av Inger Wedborn

Hur värdefullt är det inte för en stad, att i omedelbar närhet ha tillgång till orörd natur — till områden som stadens innevånare lätt kunna nå, när de längta ut till naturen efter dagens och veckans arbete. Förståelsen för de värden naturen har att ge oss människor och icke minst stadsbon, har ökats under de sista åren. Städerna växa hastigt i våra dagar. Därför är det klokt att i god tid skydda något eller några vackra, helst orörda, och för trakten typiska naturområden från bebyggelse och åverkan, så att städernas innevånare icke berövas den oskattbara tillgång, som ett sådant område utgör. Behovet av sådana naturreservat är störst i våra folkrikaste städer, och bland dessa kommer naturligtvis Stockholm främst.

Men myndigheterna i andra städer få icke slå sig till ro med tanken att de ha naturen in på knutarna, och att det kanske tar århundraden, innan staden brett ut sig så mycket, att frågan blir aktuell. När man äntligen kommit därhän, att man anser tiden mogen för att skydda ett vackert och jungfruligt naturområde i stadens närhet, är det ofta för sent. De lämpligaste ha då kanske styckats till villatomter och priset på de återstående har stigit högst betydligt. Man får därför hoppas att de som makten hava i våra städer ha ögonen öppna för detta problem och behandla det med den framsynthet, som det kräver.

Mellan villasamhällena Åkeshov och Ängby ha stockholmarna och brommaborna ett idealiskt område för sina vandringar och söndagspromenader i naturreservatet kring sjön Judarn. Det sätt på vilket fastighetskontoret i Stockholm ordnat med detta är ett gott och efterföljansvärt exempel för andra städer, som ännu inte äga någon fritidsallmänning.



Än går stigen över en öppen glänta, än försvinner den in i skogen i ett bryn av en och nyponbuskar. Foto Inger Wedborn 1941.

Området — som är fastighetsdirektör DAHLBERGS skötebarn — ligger i en ganska vidsträckt skogsmark bevuxen med kraftig blandskog med enstaka inslag av lövträd och även en del vacker tallskog. Ungefär mitt i området ligger den lilla sjön, som är pärlan i det smycke, som naturreservatet utgör. Terrängen omkring sänker sig ganska kraftigt, så att sjön ligger liksom i en kitteldal. Kring stränderna växer al, sälg och vide, stora vassruggar, fackelblomster och många andra blommor. Vattenspegeln livas av vita och gula näckrosor och av änder, svanor och andra vattenfåglar, vilka liksom många småfågelsarter trivas gott med det lugn och den stillhet, som råder där.



Utsikt över Judarn, en idyll i storstadens närhet. Foto Inger Wedborn 1941.

Till reservatet hör förutom den ganska starkt kuperade skogsterrängen kring sjön även rätt stora åkerarealer, som arrenderas av en intill liggande gård. Förmodligen komma dessa i framtiden att utnyttjas som fårbeta.

För att underlätta vandringar genom skogen men också för att undvika att markvegetationen onödigtvis nedtrampas och förstöres har c:a 14 km. stigar anlagts. Stakningen av dessa har utförts på ett synnerligen skickligt sätt. Än går stigen genom hemlighetsfull »John-Bauer»-skog, än smyger den sig utmed stranden, från vilken man har en betagande utsikt över sjön och den motsatta stranden, än går stigen över en öppen glänta, för att snart i ett

skogsbryn av en och nyponbuskar försvinna in i skogen. I övrigt har naturen lämnats orörd.

Att skydda naturreservat för skadegörelse och åverkan från allmänhetens sida är alltid ett brännande problem. Beträffande Judarnskogens område har man vädjat till allmänheten genom anslagstavlor, på vilka följande står att läsa:

»Detta naturområde med skog, sjö och ängar är ställt till nu levande och framtida släktens förfogande. *Naturen är dess tillgång. Dess värde består uti att naturen lämnas orörd.*

Bryt därför inga kvistar och plocka inga blommor, ej ens vit-sippor. Vildblommor tåla ej att röras. De äro vackrast där de stå. Skona mosstäcket. Det förnyas ej på en mansålder.

Föräldrar, tala om för edra barn, att de ej skola plocka några blommor inom detta område, därför att det med sin natur skall gå i arv från släkte till släkte.

Naturen inom reservatet är lämnad i ungdomens vård. Inom reservatet förekommer regelbunden vaktjänst av scouter och andra ungdomar, som hava stadens uppdrag att tillse, att ingen skadegörelse äger rum.

Ungdomen kan dock icke ständigt övervaka varje plats. Ser du därför någon som gör sig skyldig till åverkan inom reservatet, gör honom uppmärksam ej blott på den skada, han åstadkommer å naturen, utan även på den njutning han berövar alla dem, som där söka vila och vederkvickelse.

Det är förbjudet att inom reservatet:

göra åverkan å naturen,
cykla, bila eller rida,
tälta utan särskilt tillstånd,
bada eller fiska i Judarn,
idka jakt i någon form,
låta hundarna springa lösa,
avstjälpa sopor, byggnadsavfall o. d.»

Förutom den vakthållning, som anförtratts åt scouter och andra ungdomar, har en fast anställd man tillsyn över området.

Man får hoppas att förståelsen för naturen och dess värden med tiden blir så stor, och kärleken till allt levande till både växter och djur så stark, att det för människor av alla kategorier och åldrar är en självklar sak att icke på något sätt skada naturen, allra minst inom ett sådant reservat. Men ännu ha vi ett gott stycke dit. Därför kan det på sina ställen vara av behovet påkallat att området fridlyses, för att man därigenom med laglig rätt skall kunna beivra skadegörelse.



VANDALISM ELLER PIETET?

Av Sven A. Hermelin

Det betraktas ofta som rena vandalismen att lemlästa träd på det sätt som bilden här ovanför illustrerar. Hur många stadsträdgårdsmästare eller andra fackmän ha inte stämplats som rena vandaler när de burit sig åt så där! När den erfarne stadsträdgårdsmästaren i Uppsala — ty det är där bilden är tagen — likväl tar risken att bli hudflängd av alla upprörda insändare i oris-



Samma allé som på föregående sida, men fotograferad två år senare. Foto Sven A. Hermelin.

pressen, förstår man, att han har vägande skäl. Det var inte utan att även jag hajade till när jag fick se vad han gjort. Det erkännes gärna. Jag tog bilden och beslöt att med intresse följa trädens vidare utveckling.

Två år senare tog jag nästa bild och den visar att stadsträdgårdsmästare Boierth hade rätt. Träden hade tålt den hårda behandlingen, de gamla stammarna hade förmått bryta och kronorna hade fyllt i sig. Men så är det också *lindar*, och det finns väl inget trädslag, som har sådan enastående förmåga att tåla hård tillbakaskärning som just de. Redan första sommaren myllrar det av unga skott på de gamla stammarna, och de stora bladen förmå assimilera nog mycket för att hålla rotkronan vid liv.

Lönnen t. ex., och almen, ha inte fullt så stora möjligheter att snabbt taga igen vad de förlorat på en så radikal nerskärning av kronan. Asken är i detta avseende bättre lottad.

Man kan emelletrid fråga sig *varför* man skall bära sig åt på det sättet med stora vackra träd — ty inte bli de *vackrare* av det. I det här illustrerade fallet gällde det att välja mellan att taga bort träden helt eller att decimera deras kronor. Att plantera en allé av lindar på en vanlig bostadsgata är naturligtvis fel. Där äro bostäderna huvudsaken. Och till sunda bostäder höra sol och frisk luft. Rent mänskligt och hygieniskt sett är det rena vansinnet att låta prydnadsträden göra sig så breda, att våningarna bli mörka och ohälsosamma. Här äro människorna viktigare än träden. Istället för att helt enkelt fälla träden — för att eventuellt plantera nya, mera svagvuxna — gjordes den hårda nerskärningen. Hade den misslyckats skulle ju skadan inte varit så stor, ty då hade träden ersatts av andra.

Att just lindar vanligen bli för tok för stora även vid mycket breda bostadsgator se vi exempel på vid Karlavägen i Stockholm. Där ha de nedre våningarna redan blivit alldeles för mörka. Det dröjer inte länge förrän det går på samma sätt på Odengatans norra del. Genom att — som just vid Karlavägen — höja stammarna mer och mer för att på det sättet få ljus, gör man det bara svårare att en gång föryngra kronorna. De komma då att se ut som det närmaste trädet på första bilden.

Det kan ligga nära till hands att fråga sig hur på detta sätt behandlade träd komma att se ut i framtiden. Erfarenheten från våra gamla herrgårdsträdgårdar visar, att de bli förvånandsvårt bra. Ju förr hamlingen göres, d. v. s. ju yngre trädet är när det skäres tillbaka, desto bättre är det. Om behandlingen sedan upprepas innan grenarna hunnit att bli allt för tjocka är det bra. Så behandlades flertalet av de herrgårdsalléer, som planterades under 1600- och 1700-talen i Sverige, såvida de inte t. o. m. klipptes årligen. Det är lätt att i trädens kronor avläsa huru de behandlats. Ofta ser man på en bestämd nivå på alla grenar märken efter en nerskärning och strax ovanför efter nästa o. s. v. Från sista märkena resa sig sedan de obeskurna grenarna ofta lodrätt upp

som ljusen i en ljusstake. Sådana lindar kallas ju också betecknande nog kandelaberlindor.

Det är inte bara i städerna utan också i våra trädgårdar och ibland även på våra kyrkogårdar, som enstaka träd eller hela trädtrader borde förnygrats till gagn för totalintrycket. Hur ofta har inte t. ex. lindraden runt gårdsplanen vuxit upp, så att hela gården ligger beskuggad och byggnaderna verka alldeles nertryckta av de mäktiga lövvalven. Om Tessin — eller vem det nu var som föreskrev att det skulle vara lindor — finge se de förryckta proportionerna mellan rummets vidd och väggarnas höjd, skulle han säkerligen bli förfärad. På den tiden voro lindorna så på modet att man inte gärna kunde tänka sig något annat trädslag. Dessutom var arbetskraften så billig, att man inte gjorde sig några bekymmer över alla de dagsverken som trädens nedskärning förde med sig. För övrigt ingick den strängt tuktrade grönskan i människornas estetiska uppfattning på den tiden. Man riktigt njöt av att i trädgårdskonsten få visa hur man behärskade det omgivande landskapet. Ett av människohand format träd var således enligt dåtida uppfattning vackrare än ett frivuxet.

Anläggningar från den tiden sköta vi alltså mest pietetsfullt, om vi på de gamlas manér tukta träden med sax — eller som på Sandemar med sabel. Vill man emellertid inte kosta på sig det dryga underhållet, så kan man göra nedskärningarna vart femte till vart tionde år. Det förutsattes då att man förnygrar mycket hårt första gången ty varje framtida nedskärning måste ske strax ovanför den föregående och på det sättet ökas trädkronornas höjd alltmera.

De en gång i tiden tuktrade träden i våra gamla renässans- och barockträdgårdar äro numera som regel tämligen innanmurkna. Ofta är det bara skalet kvar. Där de ännu stå på sin plats i raderna fylla dessa gamla trädruiner trots allt en uppgift. När de slutligen bryta samman uppstår det antingen ett tomrum i de glesnande lederna eller också planteras där ett nytt, som ofta för en tynande tillvaro på grund av jordtrötthet och i konkurrensen om ljus, näring och fuktighet med sina mäktiga grannar. Om man i stället för att bara låta dem bryta samman, förnygrade

dem hårt så, skulle man kanske kunna förlänga deras liv med ytterligare ett sekel eller två. Det är sällan av ålderdom som de tyna bort, utan helt enkelt därför att det tunna skalet inte längre har styrka nog att bära upp de tunga grenarna eller att motstå stormarnas våldsamma kraft. Om man så kombinerar nedskärningen med en kraftig uppgödsling — gärna med konstgödsel — kan man sätta en förunderlig sprätt på de domnande livsandarna. Det låter kanske allt för radikalt, men jag är övertygad om, att många, många ståtliga gamla herrgårds- och slottsträdgårdar i Sverige skulle bevaras åt kommande generationer om vi bara dristade oss att taga steget fullt ut och rationellt föryngra de gamla trädraderna. Att arbetet måste utföras med största sakkunskap kan inte *nog* framhållas. Det måste ske med förståelse för hur man skall skära ned kronorna så att vi är säkra på en rik skottbildning. Grenarna få inte fläckas och efter några år måste man putsa efter så att alla torra tappar tagas bort.

I vår tids trädgårdar taga vi mera hänsyn till arbetskostnaderna än vad man förr behövde göra. Därför välja vi nu för tiden helst ett växtmaterial som utan särskild omvårdnad stannar i den höjd vi önska. Vi använda t. ex. oklippta häckar av ölandstok, vrestörne, syren eller bärmespel, och alléer av paradisäpple, stamhagtorn, rönn, oxel och liknande, allt efter den storlek vi önska. I en väl planerad nutidsträdgård ha vi således ej samma svåra problem att lösa som i en historisk anläggning, tillkommen efter andra principer och med ett annat växtmaterial.

POPULUS ANGULATA VAR. CORDATA F. ROBUSTA — ETT FÖR TRÄDGÅRDAR FÖGA LÄMPLIGT TRÄD

av Carl G. Dahl

År 1933 skulle planteras ett par smalt pyramidala träd i en trädgård inom Hjo, och man beslöt sig för att för detta ändamål välja *Populus Simonii* var. *fastigiata*. Tyvärr expedierades från plantskolan i stället för denna ett par popplar, som snart visade sig vara *P. angulata* var. *cordata* f. *robusta*. Deras växtlighet var storartad, över en meter om året, men platsen var allt annat än lämplig för träd av sådana dimensioner. Det blev därför ingen annan råd än att taga bort dem, och detta skedde på senhösten 1940 med all omsorg, då man icke blott grävde upp deras grova rotklumpar utan även sökte avlägsna så mycket som möjligt av de vågrätt utlöpande rotgrenarna. Tyvärr kunde detta dock icke ske så fullständigt som man skulle ha önskat, och en mängd rötter måste lämnas kvar i jorden. Det gällde nu att se, om några rotskott skulle komma att skjuta upp från dessa rötter under den följande sommaren. De ha icke heller uteblivit, och den återgivna bilden visar en omkr. 7 mm tjock, vågrätt gående rot och två stora knippor med rotskott från denna. Utomordentligt stora och kraftiga klumpar av rotskott kommo naturligtvis fram från grövre kvarlämnade rötter, men t. o. m. helt tunna smårötter ha skjutit sådana. I ett fall observerades en rot, knappt 2 mm tjock och ändock givande upphov till 16 nya skott. Ännu på ett avstånd av omkr. 9 m från närmaste träd ha rotskott skjutit fram. Det synes anmärkningsvärt, att sådana skott knappast sågos till i jordytan förrän under senare delen av juni månad samt att de nästan aldrig kommit enstaka utan tvärtom samlade i ganska stora knippen på varje punkt där de visat sig. Sedan de väl skjutit upp 3—4 cm eller mera ovan jordytan, kan man dock tämligen lätt rycka upp hela knippan av skott, då dessa villigt lossna från sin fästpunkt på den vanligen vågrätt riktade moderroten. Ännu bättre är det naturligtvis att sticka ned en spade eller en grävgrep under roten, så att man kan slita upp ett större stycke av denna.



En rot med två stora knippen av rotskott. Foto Carl Dahl.

Huru lämplig denna jättepoppel än må vara för vissa ändamål, bör man tydligen icke använda den till plantering inom trädgårdar eller på andra platser, där de uppväxande rotskotten kunna bli till stor olägenhet.

Det är kanske icke uteslutet, att även *P. Simonii* var. *fastigiata* skulle ha skjutit liknande rotskott, om träden behandlats på samma sätt som dem jag nämnt här ovan. Jag har dock ej sett exempel på detta. För dem som plantera poppel t. ex. som skyddsplanteringar skulle det givetvis vara ytterst värdefullt att veta, vilka typer som kunna planteras utan alltför stor risk. En av de i detta avseende minst farliga typerna är naturligtvis den äkta pyramidpoppeln (*P. nigra* var. *pyramidalis* Spach = *P. nigra* var. *italica* Dur.), men jag bör kanske i detta sammanhang nämna, att jag åtminstone i ett fall funnit enstaka rotskott även från detta träd. Dessutom är ju den äkta pyramidpoppeln av flera andra skäl mindre lämplig att använda som skyddsträd.

UTSIKTSHUGGNING — EN TACKSAM UPPGIFT I PARK- OCH LANDSKAPSVÅRDENS TJÄNST

av *Sven A. Hermelin*

»Att ta omkull ett träd är inte så svårt men att sätta dit det igen är värre» — hur ofta resonerar man inte så vid parkens gallring. Det är ett ansvarsfullt arbete och fordrar att man väl satt sig in i vart man vill komma. I en park med märkeliga träd får ju gallringen gå ut på att friställa de värdefullaste på de andras bekostnad. Där rör det sig alltså om att väga individ mot individ. Det är inte den sortens parkvård, som efterföljande bilder syfta på. Här gällde det i stället att skapa en ännu vidare utblick över den sällsynt vackra Laxsjön. I ett fall som detta räckte det ej med att avlägsna enstaka träd närmast byggnaden, man måste också ta bort hela bestånd längre ut i landskapet.

Denna form av park- och landskapsvård är så oerhört tacksam, om man bara vågar sig på den! Den lämnar ett omedelbart resultat. När det gäller nyplanteringar få vi ju finna oss i att vänta årtionden, innan den avsedda effekten uppnås. Hur många gårdar i vårt land ligga inte så, att det skulle vara möjligt att därifrån öppna de underbaraste utsikter, som nu äro totalt dolda. Ibland skäras trädkronorna ner med några års mellanrum, men det är ett tidsödande arbete, alltför kostsamt nu för tiden. Då är det bättre ta hela träden på en gång. Det är ju ofta så att man älskar sina träd så högt, att man har svårt att skiljas från dem, men ändå vet jag knappast något fall där man efter huggningen önskat att den vore ogjord, men däremot vet jag många, där man ännu får avstå från sol och luft eller från vida utsikter av hänsyn till träden.



Disponentbostaden vid Billingsfors ligger högt upp på sluttningen ner mot Laxsjön. Utsikten från terrassen är ståtlig men genom huggningar skulle det vara möjligt att få se mera av vattnet. För att man skall kunna jämföra denna bild med nästa bör påpekas, att den långa »udden» mitt på bilden bara är en timmerflotte, som saknas på nästa. Foto sommaren 1940.



Nästa sommar togs denna bild sedan huggningarna verkstälts. Det som först faller i ögonen är att den lilla ön blivit frilagd och att en udde till vänster om denna kommit fram. Detta har åstadkommits dels genom att några björkar i förgrunden fällts, dels genom att strandvegetationen gallrats hårt. Udden till höger har befriats från alla granar, vilket gör att man anar viken bortom Baldersnäs.



SVERIGES SYDLIGASTE TRÄD

Längst därnere på Smygehuk, Sveriges sydspets, — exponerad för stormar från väster, söder och öster — växer en vildapel. Reslig är den inte. Vindarna ha piskat ner den till marken, så att den blivit en låg buske — bara meterhög — i gengäld har den blivit så mycket vidare. Det är alltså inte genom sin habitus den är en dendrologisk märkvärdighet utan helt enkelt därför att den är Sveriges absolut sydligaste träd.

S. A. H.

Salon Gahlin.



— Varför hugger dom ner alla träden
här, pappa?

— Här ska anläggas en park.

*

(D. N.)

FÖRTECKNING ÖVER UNDER ÅREN 1939 OCH 1940 UTKOMMEN LITTERATUR RÖRANDE DENDRO- LOGI OCH PARKVÅRD

utarbetad av Hellen Améen-Malmström.

I. SJÄLVSTÄNDIGA ARBETEN.

- ADRIANCE, GUY W. & BRISON, FRED. R., Propagation of horticultural plants. New York & London 1939. 314 s. Mc Graw-Hill Book Co.
- Almanakk for gartnere og hagebrukere. 1940, 1941. Utg. av Norsk gartnerforening og Norske hagebruksfunksjonærens forening. Red. av ODDVAR LUND, STEINAR PRYTZ, JOHS. STRÖMME. Oslo 1939—40. 307, 313 s. Norsk gartnerforening:s forlag. Pris 2:75; 3:08 kr.
- ASPESAETER, O., GROBSTOK, E., Vår tids hage. Oslo 1939. 189 s. Gyldendal. Pris 9:50, inb. 12:50 kr.
- BAKER, RICHARD ST. BARBE, Trees: the book of the seasons. London 1940. Lindsay Drummond, Ltd. Pris 10 s. 6 d.
- Baum und Strauch an der Strasse. Bearb. von F. A. FINGER. Berlin 1939. 70 s. (Schriftenreihe die »Strasse«. 18.) Volk und Reich Verlag. Pris 6:50 RM.
- BEAN, W. J., Wall shrubs and hardy climbers. New York & London 1939. 182 s. Putnam and Co., Inc. Pris 7 s. 6 d.
- BEEBE WILDER, LOUISE, The garden in color. New York 1940. 327 s. The Macmillan Co. Pris 2:95 doll.
- BERGE, GUNNAR, Hemträdgården, dess anläggning och skötsel. 4:e uppl. Stockholm 1939. 200 s. (Lantbrukssällsk. tidskr.-A.-B.) Pris inb. 2:25 kr.
- BEUSS, HEINRICH, Obstkulturen in Garten und Feld. Beitrag zur Förderung unserer Obstbaues. 6. neubearb. Aufl. Berlin 1939. 189 s. (Bücherei d. prakt. Wegweisers. 6.) Scherl. Pris inb. 2:70 RM.
- BLAIR, LAURENCE, The garden clinic: care and cultivation of garden favourites. New York 1940. 12 + 146 s. The Macmillan Co. Pris 8 s. 6 d.
- BRIGGS, BARBARA, Trees of Britain. Cheap ed. London 1940. 430 s. The Lutterworth press. Pris 10 s. 6 d.
- CHAPPLE, E. J., An attractive and useful garden. Exeter 1939. 80 s. A. Wheaton and Co., Ltd. Pris 1 s. 9 d.
- CHEVERLEY, STEPHEN, A garden goes to war. London 1940. 104 s. John Miles and Co., Ltd. Pris 2 s. 6 d.
- , Out of a wilderness: a weekend garden book. London 1939. 115 s. John Miles and Co., Ltd. Pris 2 s. 6 d.
- CLAXTON, WILLIAM, J., British trees and woodlands. London 1939. 125 s. Wells Gardner, Darton and Co., Ltd. Pris 2 s. 6 d.
- COLLINS, A. FREDERICK, Gardening for fun, health and money. New York and London 1940. 9 + 297 s. D. Appleton-Century Co., Inc. Pris 7 s. 6 d.
- CRAN, MARION, Gardens of character. London 1939. 284 s. Herbert Jenkins, Ltd. Pris 10 s. 6 d.

- CRUGER COFFIN, MARIAN, Trees and shrubs for landscape effects. New York 1940. 369 s. Charles Scribner's Sons. Pris 3:00 doll.
- DAHL, CARL G., Odling av hasselnötter. Stockholm 1939. 32 s. (Sv. pomol. fören:s ströskrifter. N:o 12.) Sv. pomol. fören:s förlag. Pris 0:50 kr.
- DEHMELT, WERN., 200 Winke für den Obstgarten. Berlin 1939. 24 s. (Die Gartenschönheit. Sonderheft. 9.) Verlag der Gartenschönheit. Pris 1:20 RM.
- DETERING, A., Die Bedeutung der Eiche seit der Vorzeit. Leipzig 1939. 198 s. Curt Kabitzsch. Pris 13:50 RM.
- Dictionary, A concise, of gardening. Ed. by A. J. MACSELF. London 1939. 544 s. W. H. and L. Collingridge, Ltd. Pris 7 s. 6 d.
- DOPF, K., Unsere heimischen Nutzhölzer. Leipzig 1939. 79 s. Verlagsbuchhandlung Dr. Max Jänecke. Pris 0:90 RM.
- DURUZ, SELWYN, Flowering shrubs for small gardens. London 1939. 14 + 162 s. + 32 pl. Lindsay Drummond, Ltd. Pris 5 s.
- ELEY, CHARLES, Twentieth century gardening. London 1939. 16 + 296 s. Country Life, Ltd. Pris 12 s. 6 d.
- ELING, CHRISTIAN, Nogle Herregaardshaver i det 18. Aarhundrede i Danmark og Holsten. [Udg. af] Det kgl. Danske Haveselskab. København 1939. 36 s. (Danske Herregaardshaver. 13.) Egm. H. Petersen. Pris 4:50 RM.
- ERSTAD-JØRGENSEN, E., Anlægsgartneri. 2. Udg. København 1939. 306 s. Alm. dansk Gartnerforening. Pris inb. 8:75 och 10:75 kr.
- , Vandhaven, dens Anlæg, Planter, Fisk m. m. København 1939. 84 s. Hirschsprung. Pris 4:50 kr.
- FEY, WILH. & WIRTH, ALB. G., Der Spindelbusch, eine Idealform für den Garten des Selbstversorgers und für Erwerbsobstpflanzungen. Stuttgart 1940. 109 s. (Grundlagen u. Fortschritt im Garten- u. Weinbau. 58) E. Ulmer. Pris 2:50 RM.
- Forest trees and timbers of the British Empire. Ed. by L. CHALK, J. BURTT DAVY, 4. EGGELING, W. J. & HARRIS, C. M., Fifteen Uganda timbers. Oxford 1939. 120 s. + 20 pl. The Clarendon press. Pris 7 s. 6 d.
- Fruit growing: modern cultural methods. Ed. by N. B. BAGENAL. London 1939. 399 s. Ward, Lock and Co., Ltd. Pris 21 s.
- FÖRSTER, KARL, Alles für den Garten. 7. Der Steingarten der sieben Jahreszeiten in Sonnen und Schatten. Berlin 1939. 184 s. Verlag der Gartenschönheit. Pris 5:80, inb. 7:50 RM.
- , Von Landschaft, Garten, Mensch. Berlin 1940. 47 s. Verlag der Gartenschönheit. Pris 1:50 RM.
- Gardening, Pictorial practical. Ed. by H. H. THOMAS. London 1940. 184 s. Amalgamated press, Ltd. Pris 3 s.
- Gardens and gardening: Studio gardening annual. Ed. by F. A. MERCER & C. G. HOLME. London 1940. 112 s. The Studio, Ltd. Pris 10 s. 6 d.
- Gartenbuch, Lehr- und Nachschlagebuch für die Gärtner und Gartenliebhaber, [VON THEOD.] LANGE [und FRITZ] ZAHN. 9. Neubearb. Aufl. hrsg. von FRITZ ZAHN. Berlin 1939. 865 s. C. A. Weller. Pris inb. 30:— RM.
- GAYE, PHOEBE FENWICK, Week-end garden: being a record of experiences gained from a country cottage and garden in Suffolk. London & Glasgow 1939. 254 s. + 31 pl. Wm. Collins, Sons and Co., Ltd. Pris 8 s. 6 d.
- GRAHAM, E., Gardening in war-time. London 1940. 7 + 188 s. Peter Davies, Ltd. Pris 4 s. 6 d.

- GRAM, ERNST & WEBER, ANNA, *Plantesygdomme. Haandbog for Frugtavlere, Gartnere og Haveejere.* København 1940. 554 s. Pris inb. 53:— kr. Emil Wiene.
- GRIFFITH, MARY S., *Gardening on nothing a year,* London 1939. 163 s. (Small garden series). Lindsay Drummond, Ltd. Pris 5 s.
- HARDY-HANSEN, E. V., *Frugtavlerens Fagbog.* Bd 1. Udarb. af Landsforeningen »Dansk Frugtavl«. Under Red. af E. V. HARDY-HANSEN. København 1940. 588 s. Selsk. til Udgivelse af Kulturskrifter, Købmagergade 38. Pris inb. 44:— kr.
- HASLER, HANS, *Deutsche Gartenkunst. Entwicklung, Form und Inhalt des deutschen Gartens.* Stuttgart 1939. 298 s. E. Ulmer. Pris inb. 11:— RM.
- Haven. *En Vejledning til Havens rette Udnyttelse — saavel Blomsterhaven som Frugt- og Køkkenhaven.* Med Bidrag af JOHANNES THOLLE, H. MOSEGAARD... København 1939. 112 s. A/S Union, Otto Mønstedts Gade 3—5. Pris 1:50 kr.
- HELLYER, A. G. L., *War-time gardening.* London 1939. 124 s. W. H. and L. Collingridge. Pris 1 s. 6 d.
- HEMPELMANN, J., *Praxis der Friedhofsgärtnerei. Anlage, Verwaltung und Instandhaltung.* 2. Aufl. Berlin 1939. 290 s. P. Parey. Pris 18:— RM.
- Hemträdgården. *Svensk trädgårdskalender 1939—1940.* Red. av ULLA MOLIN. Stockholm 1939. 176 s. Sv. trädgårdskalender (Seelig). Pris 2:25 kr.
- Herregaardshaver, *Danske.* [Udg. af] Det kgl. danske Haveselskab. Udg. med Støtte af Ny Carlsbergfondet København 1930—39. 360 s. Egm. H. Petersen. Pris häft. 58:50, inb. 76:—, 83:50, 128:50 kr.
- HEYDENREICH, KARL, *Der Wochenend-Garten. Seine Aufteilung, Bepflanzung und Pflege.* Berlin 1939. 24 s. (Die Gartenschönheit. Sonderheft. 11.) Verlag der Gartenschönheit. Pris 1:20 RM.
- HEYDENREICH, K. & HÖFKER, H., *Nadelhölzer für kleine und grosse Gärten.* Frankfurt 1939. 87 s. Verl. [Anst.] Trowitzsch. Pris 4:— RM.
- HJELMQVIST, HAKON, *Studien über die Abhängigkeit der Baumgrenzen von den Temperaturverhältnissen unter besonderer Berücksichtigung der Buche und ihrer Klimarassen.* Akad. avh. Lund 1940. 246 s. + 5 bil. Förf., Lund. Pris 12:— kr.
- HODGE, A. E., *Garden ponds and pools: their construction, stocking and maintenance.* London 1939. 129 s. H. F. and G. Witherby, Ltd. Pris 5 s.
- HOFFMANN, HERB., *Die schönsten deutschen und ausländischen Wohngärten und ihre Einbauten.* Stuttgart 1939. 190 s. J. Hoffmann. Pris inb. 18:— RM.
- HOLZHAUSEN, AXEL, *Odlade växter skildrade familjevis.* 1—2. Stockholm 1940. 351 s., 16 pl.-bl.; 317 s. 16 pl.-bl. Alb. Bonnier. Pris för del klotbd 26:—, halvfr. bd. 30:— kr.
- HUFNAGL, LEOPOLD, *Die Waldschönheit und ihre Pflege.* Wien 1939. 32 s. (Erw. aus: Centralbl. f. d. ges. Forstwesen. Jahrg. 65: H. 5—8.) J. Springer. Pris 2:40 RM.
- JELICOE, G. A., *Garden decoration and ornament.* Cheap ed. London 1940. 139 s. Country Life, Ltd. Pris 7 s. 6 d.
- Jenssens Lommebog for Gartnere og Havevenner. Ved J. V. IRGENS-MØLLER. Aarg. 29 (1939)—30 (1940). København. 272, 272 s. N. C. Rom. Pris pr årg. 2:50 kr.
- JOHANSSON, FOLKE E. R., *Trädgårdens vattenpartier och dess växter.* Stockholm 1939. 184 s. (Allm. sv. trädgårdstidn. handböcker.) Nord. rotogravyr. Pris 2:75 kr.
- KEMPE, SETH M., *Arboretum Drafle.* Uppsala & Stockholm 1940. 54 s. + 88 pl. b. Almqvist & Wiksells Boktryckeri A.-B. i distr.

- KNIPPEL, KARL, Unser Obstbaum. Pflege, Pflanzung und Schnitt. Berlin 1939. 25 s. (Gartenschönheit. Sonderheft 14.) Verlag der Gartenschönheit. Pris 1:20 RM.
- KOBEL, FRITZ, SCHMID, GUST. & KESSLER, HANS, Der Schweizer Obstbau. Bern 1939. 114 s. Francke. Pris 4:50 Frc.
- KOCH, HEINRICH, SCHAIRER, ERWIN & GAISBERG, ELISABETH VON, Die Buche der Ostalb. Eine Standortuntersuchung. Stuttgart 1939. 234 s. (Mitteil. d. Württemb. Forstl. Versuchsanstalt.) Forstl. Versuchsanst. Arzenbergstrasse 35, Stuttgart. Pris 12:80 RM.
- KRONBERG, OTTO, Grundregeln für das Obstbaumschnitt. Frankfurt 1939. 70 s. Verl. [Anst.] Trowitzsch. Pris 2:60 RM.
- KRUEDENER, ARTHUR VON & BECKER, ALFR., Stammendenform und Wurzelwerk. Rationelle Hilfsmittel d. Ingenieure für die Beurteilung von Baugrund und Boden und deren Wasserhaushalt. Berlin 1940. 20 s. (Schriftenreihe der »Strasse«. 19.) Volk u. Reich Verlag. Pris 3:40 RM.
- KOETZ, ARTH., In meines Vaters Garten Gartenbuch von Gartenfreunden und Gartenweilern Mit 90 Zeichnungen von KURT GUNDERMANN. Bielefeld 1939. 199 s. Velhagen & Klasing. Pris 5:50 RM.
- LAGERBERG, TORSTEN, Vilda växter i Norden. Bd 3. Araliaceae — Compositae jämte tillägg. Stockholm 1939. s. 849—1341, pl. 541—804. Natur & Kultur. Pris 63:— kr.
- LAGERBERG, TORSTEN & HOLMBOE, JENS, Vår ville planter. Bd 4—6. Oslo 1939. 240 s. + pl. 415—539, 287 s. + pl. 541—666, 325 s. + pl. 667—803. Pris Bd 4 40:— kr., Bd 5—6 44:80 kr. pr bd.
- LAMB, FRANK H., Sagas of the evergreens: the story and the economic, social and cultural contribution of the evergreen trees and forests of the world. London 1939. 364 s. + 37 pl. John Lane, The Bodley Head, Ltd. Pris 16 s.
- LIND, GUSTAF, Skolträdgården.Handledning vid undervisningen i trädgårdsskötsel m. m. vid folkskoleseminarier Stockholm 1939. 270 s. Wahlström & Widstrand. Pris 6:— kr., inb. 7:50 kr.
- LINDQUIST, BERTIL, Dalby Söderskog. En skånsk lövskog i forntid och nutid. Uppsala & Stockholm 1939. 273 s. (Acta phytogeographica suecica. Bd. 10.) Almqvist & Wiksell, även Sv. skogsv. fören. förlag. Pris 12:— kr.
- LOVÉN, SVEN A., Parklandskapet och dess vård. Stockholm 1939. 123 s. P. A. Norstedt & Söner. Pris 3:— kr.
- LYSBAKKEN, SIGURD, Hagestell. 4. utg. Oslo 1940. 167 s. Aschehoug. Pris 4:43, inb. 5:49 kr.
- MACSELF, A. J., Simple gardening. New ed. London 1939. 127 s. W. H. and L. Collingridge, Ltd. Pris 2 s. 6 d.
- MAKINS, F. K., The identification of trees and shrubs. New York 1940. 326 s. E. P. Dutton and Co. Pris 4:00 doll.
- MAURER, ERICH, Die Unterlagen der Obstgehölze. Berlin 1939. 380 s. P. Parey. Pris inb. 20:— RM.
- MEIER, ALEXANDER, Der wohnliche Garten. 7. Aufl. Stuttgart 1940. 95 s. (Wenn du einen Garten hast. 4.) Franckh. Pris 1:80 RM.
- MIDDLETON, C. H., With C. H. Middleton in your garden. Cheap ed. London 1939. 243 s. George Allen and Unwin, Ltd. Pris 3 s. 6 d.
- Minnesliste for hagedyrkere 1939, 1940. Oslo 1939—40. 47, 48 s. (Selsk. Havedyrk. venner. Småskrift.) Grøndahl. Pris 0:20, 0:23 kr.
- MORSE, HARRIET K., Gardening in the shade: Gardening with shrubs and herbe-

- ceous perennials. New York & London 1939. 213 s. Charles Scribner's Sons, Inc. Pris 10 s. 6 d.
- NATZMER, GERT VON, Gartenpflege, Gartenfreunde. Berlin 1940. 341 s. Deutsche Buch-Gemeinschaft. Pris inb. 4: 70 RM.
- NICHOLS, BEVERLEY, Green grows the city: the story of a London garden. London 1939. 285 s. Jonathan Cape, Ltd. Pris 7 s. 6 d.
- , Staden grönskar. Berättelsen om en trädgård — ett konstverk i blommor och tegel. Översättn. Stockholm 1940. 266 s. Natur & kultur. Pris 6:—, inb. 8: 25 kr.
- NORDHAGEN, ROLF, Norsk flora. Med kort omtale av innførte treslag, pryd- og nytteplanter. Tekstbind. Oslo 1940. 766 s. Aschehøng. Pris inb. 22: 40 och 25: 20 kr.
- NYBLUM, GUNNEL, Trädgårdsamatörernas handbok. Stockholm 1939. 268 s. (Allm. sv. trädgårdstidn. handböcker.) Nord. rotogravyr. Pris 2: 75 kr.
- OLSEN, HANS CORNELIUS, Beskaering af Frugttraeer og Frugtbuske. En praktisk Vejledning for Haveejere. København 1940. 34 s. J. Fr. Clausen. Pris 2:—.
- ORTLOFF, H. STUART, & RAYMORE, HENRY B., Garden planning and building. New York & London 1939. 14 + 244 s. Mc Graw-Hill Co., Inc. Pris 12 s. 6 d.
- PEATTIE, D. C., Immergrüner Lorbeer (Green Laurels). Deutsch von C. F. W. BEHL. Berlin 1939. 480 s. Kampmann. Pris 8: 80 RM.
- PEDERSEN, A., Danmarks Frugtsorter. Udg. af Faellesudvalget for Frugtavløkonomi. 1. Æbler. H. 2—4. København 1940. 64 s. pr häfte. Alm. Dansk Gartnerforening. Pris 6: 50 kr. pr häfte.
- POENICKE, WALTER, Erfolgreiches Veredeln. Zusammenstellung guter gebräuchlicher Veredlungsarten. Frankfurt 1940. 38 s. (Lehrhefte des deutschen Siedlerbundes. 14.) Verl. Anst. Trowitzsch. Pris 0: 75 RM.
- RAMSBOTTON, J., A book of roses. With 16 colour plates after the originals in Redoute's »Roses». Harmondsworth 1939. 30 s. + 16 pl. (King Penquin books). Penquin books, Ltd. Pris 1 s.
- REHDER, ALFRED, Manual of cultivated trees and shrubs, hardy in North America: exclusive of the subtropical and warmer temperate regions. 2nd ed., rev. a. enlarg. New York 1940. 30 + 996 s. The Macmillan Co. Pris 42 s.
- ROCKLEY, Lady, Historic gardens of England. Cheap ed. London 1940. 12 + 261 s. Country Life, Ltd. Pris 3 s. 6 d.
- ROHDE, ELEANOR SINCLAIR, & PARKER, ERIC, The gardener's week-end book. London 1939. 428 s. Seely, Service and Co., Ltd. Pris 8 s. 6 d.
- ROWNTREE, LESTER, Flowering shrubs of California and their value to the gardener. London 1940. 317 s. Oxford univ. press. Pris 14 s.
- SAATHOFF, JOH., Der eigene Garten. Anlage, Bepflanzung und Pflege. 2. neubearb. Aufl. Berlin 1939. 280 s. P. Parey. Pris inb. 4: 80 RM.
- SCHATZ, RUD., Gartengestaltung. Berlin 1940. 84 s. (Die gärtnerische Berufspraxis. 22.) P. Parey. Pris 2: 80 RM.
- SCHENCK, C. A., Fremdländische Wald- und Parkbäume. Ein Buch für alle Forstwirte und Dendrologen. Bd 1—3. Berlin 1939. 615, 645, 640 s. P. Parey. Pris 62:— RM.
- SCHILLETTER, JULIAN CLAUDE, & RICHEY, HARRY WYATT, Textbook of general horticulture. New York & London 1940. 9 + 367 s. (Mc Graw-Hill Publications in the agricultural sciences.) Mc Graw-Hill Book Co., Inc. Pris 21 s.
- SJÖBERG, GÖSTA, Trädgårdsnorrand. Stockholm 1940. 160 s. Wahlström & Widstrand. Pris 3: 75 kr.
- SKARD, TORFINN & ROGSTED, INGER-HELVIG, Havens kunst. Lysthus og haveskulptur.

- Utg. av Foreningen til norske fortidsminnesmerkers bevaring. Oslo 1939. 48 s. (Fortidsminner. 19.) Grøndahl. Pris 2:24 kr.
- STEBBING, M. E., A calendar of garden colour. London & Edinburgh 1939. 126 s. Thomas Nelson and Sons, Ltd. Pris 3 s. 6 d.
- STEDJE, PER & SKARD, OLAV, Norsk pomologi. 1. Epler. Oslo 1939. 281 s. Grøndahl. Pris 18:— kr.
- STONEY, JOHN, Pruning and planting fruit trees. London 1940. 7 + 56 s. John Murray. Pris 1 s.
- SÖDERBERG, ERIK, Träd och buskar. Stockholm 1940. 91 s. Koop. förbund. Pris 2:50 kr.
- , Växterna i stenpartiet. Stockholm 1939. 96 s. Koop. förbund. Pris 2:— kr.
- SØRENSEN, C. TH., Om Haver. København 1939. 238 s. Emil Wiene. Pris inb. 32:— kr.
- SÖRLIN, ANTON, Botanik för trädgårdsmän, lantbrukare och skolor. Stockholm 1939. 320 s. Koop. förbund. Pris häft. 3:75, inb. 5:— kr.
- TROLLE, ELSA AF, Kryddgården. Stockholm 1940. 118 s., 4 pl.- bl. Bonnier. Pris häft. 4:25, inb. 5:75 kr.
- Trädgårdar, Svenska. Red. av ERIK LIND & J. A. THULIN. Stockholm 1939. 673 s. Yrkesförlaget. Pris halfr. bd 98:— kr.
- VALENTIN, OTTO, Der wohnliche Garten. 2. Aufl. Berlin 1940. 32 s. (1 Mark-Bauwelt-Sonderheft. 21) Bauwelt-Verl. Pris 1:— RM.
- VANT, SIDNEY, The amateur landscape gardener. London & New York 1940. 64 s. Frederick Warne and Co., Ltd. Pris 1 s. 6 d.
- VIETINGHOFF-RIESCH, ARNOLD VON, Forstliche Landschaftsgestaltung. Neudamm 1940. 248 s. (Landschaftsschutz u. Landschaftspflege. 4.) J. Neumann. Pris 11:—, inb. 12:60 RM.
- Villa- och trädgårdsstäder i Stockholm och dess omgivningar. Jubileumsskrift. Stockholm (tr. i Södertälje) 1939. 96 s. Seelig. Pris 1:50.
- WEGNER-HÖRING, ERNST, Pläne für kleine Gärten. Praktische Hinweise für die sachgemässe Anlage eines Gartens. 3. verb. Aufl. Frankfurt 1939. 37 s. (Kleinbücher d. Gartenpraxis. 7.) [Verl. Anst.] Trowitzsch. Pris 0:85 RM.

II. UPPSATSER INTAGNA I TIDSKRIFTER, ÅRSBÖCKER¹ ETC.

- ABELIN, RUDOLF, Vinterns frostsador å Norrviken. — Täppan, 64 (1940), s. 129—130.
- ANDERSSON, ERIK, En biltur genom England. — Viola, 45 (1939): N:o 39, s. 8; 40, s. 8.
- ANJOU, VICTOR, Några minnen från en kortare studieresa i England och Schweiz sommaren 1939. — Täppan, 64 (1940), s. 65—68.
- ASKER, B., Glimtar från Kölns parker. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 45—48.
- , Haga förr och nu. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 173—177.
- , Judarnskogen — ett stycke Stockholmsnatur. — Viola, 45 (1939): N:o 22, s. 1.
- BERGFELDT, GUNNAR, Om frostsador och frosthärdiga fruktträd. — Skogsägaren, 16 (1940), s. 98—101.
- , Plantering av prydnadsträd. — Skogsägaren, 16 (1940), s. 60—63.

¹ Fullständiga titlar å de tidskrifter, årsböcker m. m., som genomgått i och för denna förteckning, återfinnas i föregående litteraturförteckningar i Lustgården t. o. m. Årg. 17 (1936).

- BERGFORS, GUSTAF, Från beteshagen till örtagården. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 141—146.
- BERGSTRÖM, INGRID, On the progeny of diploid x triploid *Populus tremula*, with special reference to the occurrence of tetraploidy. — *Hereditas*, 26, 1940, s. 191—201.
- BERTL, JOSEF, Den moderna trädgårdsarkitekturen i Tyskland. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 239—242.
- BILLBÄCK, BERTIL, Några barrväxter. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 49—52.
- BLOM, CARL, Tvenne fynd av *Sorbus aucuparia* L. x *intermedia* (Ehrh.) Pers. i Göteborgstrakten. — *Acta Horti Gotoburg.*, 14 (1940—41), s. 99—107.
- BLOMQUIST, S. G:SON, Om vegetativ förökning hos hassel, lönn och lind. — *Sv. bot. tidskr.*, 33 (1939), s. 250—251.
- BODORFF, ULLA, En ekbacke i Skärgården. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 430—433.
- , Från H. S. B:s nya bostadskvarter i Aspudden. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 647—651.
- , H. S. B.-kvarteret Förmannen i Ulvsunda. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 684—688.
- , Natur och kultur i Storängen. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 494—497.
- , Några bilder från Ekhaga trädgård. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 464—467.
- , Trädgårdar kring moderna hyreskvarter. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 618—621.
- , Vad våga vi plantera i höst. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 597—598.
- BOK, CARL, Storverksträd [Fjellskäfte säteri, Södermanland.] — *Skogsmannen*, 50 (1940), s. 230—231.
- BOLIN, LORENTZ, Hagarna och parklandskapet. — *Bygd och natur*, 1 (1939), s. 235—240.
- , Landsbygdens parker. — *Hembygden*, 19 (1939), s. 133.
- , Träd och gårdar. — *Bygd och natur*, 2 (1940), s. 123—126.
- BONDE, CARL-PHILIP, Några rön från nu gjorda planteringar av jätteasp. — *Skogsägaren*, 15 (1939), s. 147—149.
- BROLIN, KARL, Ytterligare något om Alexandre Lucas. — *Fruktodl.*, 1939, s. 19.
- CARLMAN, MANNE, Vägarnas skönhetsvärden. Intryck från en studieresa i västra Europa år 1938. — *Bygd och natur*, 1 (1939), s. 225—234.
- CARLSSON, EINAR, Gotlands skogar. — *Skogsmannen*, 50 (1940), s. 179—183.
- CHRISTOFFERSSON, OLOF, Växtligheten i Sydsåne efter den svåra vintern 1940. — *Täppan*, 64 (1940), s. 165—166.
- CLAESSON, HILDING, Trädgårdskonsten under debatt hos arkitekterna. — *Viola*, 45 (1939): N:o 9, s. 5.
- COX, JULIUS W., En trädgård vid Helgeå. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 524—525.
- , Ett forntidens minnesmärke [*Sequoia gigantea*]. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 711—712.
- , Trädgårdar med minsta möjliga underhållskostnader. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 76—77.
- DAHL, CARL G., Plommonstenarnas betydelse för bestämning av plommonsorтер. — *Sv. pomol. fören. årsskr.*, 41 (1940), s. 96—102.

- DAHL, CARL G., Sveriges pomologiska förening genom 40 år. Föredrag hållet vid föreningens sammanträde den 17 mars 1940. — Sv. pomol. fören. årsskr., 41 (1940), s. 141—48.
- , Vad är att göra med en alltför tät fruktträdsplantering? — Fruktodl., 1940, s. 161—163.
- DAHLBECK, NILS, Inventering av svenska trädjättar. — Lustgården, 20 (1939), s. 101—111.
- , Svenska trädjättar. — Bygd och natur, 1 (1939), s. 321—332.
- , Äldre svenska kulturrosor. Föredrag vid årsmötet 1940. — Lustgården, 21 (1940), s. 12—22.
- D[AHLBE]CK, N[ILS], Gotländska oxlar. — Bygd och natur, 2 (1940), s. 153.
- DANIELSSON, BERTIL, Gräsplan eller öppen odling i vår trädgård. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 723—724.
- DEGELIUS, GUNNAR, En ny fyndort för Hippophaë i Bohuslän. — Sv. bot. tidskr., 33 (1939), s. 99—101.
- ENANDER, M., Använd kraftiga plantor vid skogsodling! — Skogen, 26 (1939), s. 215.
- ENGSTEDT, G., Något om fruktträdens beskärning. — Fruktodl., 1940, s. 60—61.
- , Några synpunkter på fruktträdens hårdighet. — Fruktodl., 1940, s. 191—193.
- FJÄDERHANE, AUG., M., Värdering av fruktträd. — Sv. pomol. fören. årsskr., 41 (1940), s. 49—71.
- FLODERUS, BJÖRN, Some new Salix species and hybrids. — Bot. not., 1940, s. 227—230.
- , Two Linnean species of Salix and their allies. — Arkiv f. bot., 29 A: N:o 18, s. 1—54 + 2 pl.
- FRIDSTRÖM, AXEL E., Bärbuskar för husbehovsodling. — Fruktodl., 1939, s. 189—194; 1940, s. 22—24, 55—58, 195—197.
- , Fruktträdens vinterhårdighet. — Viola, 46 (1940), N:o 18, s. 1, 8.
- , Sveriges pomologiska förenings exkursion 1940. — Sv. pomol. fören. årsskr., 41 (1940), s. 167—177.
- GEETE, ERIK, Lärkträdets förutsättningar norr om Dalälven. — Norrl. skogsv. tidskr., 1939, s. 185—204.
- , Svalöf får filial i Dalarna. — Skogen, 26 (1939), s. 15—16.
- GERTZ, OTTO, En professorsträdgård i Lund under senare hälften av 1800-talet. — Lustgården, 21 (1940), s. 151. [Med] växtförteckning av AUGUST QUENNERSTEDT, s. 151—155.
- GRANBERG, I., Omypningen är aktuell! — Fruktodl., 1940, s. 19—22.
- GRÉEN, SVEN, Blåregn. — Täppan, 63 (1939), s. 27—28.
- , En modern kryddgård. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 489—492.
- , Ett par mindre vanliga prydnadsbuskar [Berberis lologensis, Viburnum Carlesii]. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 7—8.
- , Något om azaleaodling. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 205—207.
- GUSTAFSSON, J., Persikeodling vid väggspaljé. — Fruktodl., 1940, s. 43—46, 91—98.
- HAGMAN, N., Pachypodium Succulentum DC. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 347.
- [HALLDÖR, HENNING], [Pseud.]: Håhå, Blomsterfolk på färd i Österled. — Viola, 45 (1939), N:o 30, s. 6—7.
- , Dendrologernas årsmöte i Stockholm — Viola, 46 (1940): N:o 13, s. 5.
- , Fyra tidiga vårdagar i Holland. — Viola, 45 (1939), N:o 15, s. 4—5.
- , I Kalmar och på Öland. — Viola, 45 (1939); N:o 32, s. 1, 5.

- HAMILTON, JULIE, Meddelanden från III:e internationella kongressen för trädgårds-
konst och »LA» i Zürich. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 748—753.
- , Återblick på Stuttgartutställningen 1939. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11
(1939), s. 684—689.
- HAMMARSTRAND, EINAR, Ett enbestånd. — Skogen, 27 (1940), s. 232.
- HANSEN, PAUL, Azaléa. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 615—616.
- HEIKINHEIMO, O., Om odling av masurbjörk. — Skogen, 27 (1940), s. 165—167.
- HEIMANN, GUNNAR, Grundstammarnas inflytande på äppelträdens växt och skörd.
— Viola, 46 (1940), N:o 36, s. 1, 8.
- , Trädgårdsanläggningskonsten på Köpenhamnsutställningen. — Viola, 46
(1940), N:o 42, s. 1, 8.
- HERMELIN, SVEN A., Kanske något för trädgården? Föredrag vid årsmötet 1940.
— Lustgården 20 (1939), s. 23—32.
- , Lantmannens trädgård kontra stadsbons. — Bygd och natur, 1 (1939), s.
257—264.
- , Rekreationsträdgården vid en fabrik. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939),
s. 399—402.
- , Tomttyper och tomtval. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 57—61.
- , Trädgården vid Vanförestalten i Stockholm. — Allm. sv. trädgårdstidn.,
11 (1939), s. 16—18.
- , Trädgårdsanläggningen vid Marabou chokladfabrik. — Lustgården, 20
(1939), s. 119—123.
- , Vägen, landskapet och vegetationen. Ett inlägg i den aktuella alléfrågan.
— Tappan, 63 (1939), s. 61—63.
- , Vägårdsbyrån nu förverkligad. — Lustgården, 20 (1939), s. 135—137.
- , Växksamhällen i trädgården. — Lustgården, 20 (1939), s. 19—32.
- HOFF, SIGURD, En dendrologiskt intressant trädgård i Djursholm. — Lustgården,
20 (1939), s. 128—132.
- , Stuttgartutställningen är öppnad. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939),
s. 330—334.
- HOLMGREN, AND., Ett ärftlighetsförsök med tall. 1—2. — Norrl. skogsv. tidskr.,
1939, s. 95—151. Tysk resumé, s. 331—362.
- HOLMQUIST, EWE, Några synpunkter på den moderna trädgården. — Allm. sv. träd-
gårdstidn., 11 (1939), s. 203—205.
- HÜLPHERS, A., Alexandre Lucas, ett utmärkt vinterpäron. — Fruktodl., 1939, s.
18—19.
- , Några äpplesorter. — Fruktodl., 1939, s. 15—17.
- HÄSSLER, ARNE, Gullregn. — Viola 46 (1940): N:o 29, s. 1.
- , Koträdet [*Brosimum utile*]. — Skogsmannen, 50 (1940), s. 219—220.
- , Moses brinnande buske. — Viola, 46 (1940), N:o 33, s. 7.
- , Om *Ginkgo biloba* L. jämte några anteckningar om dess odling och här-
dighet i Sverige. — Lustgården, 21 (1940), s. 33—50.
- , Syrenen, en människans följeslagare bland växterna. — Viola, 46 (1940),
N:o 35, s. 1, 8.
- INGERS, INGEMAR, Om vården av gamla kyrkogårdar. — Tappan, 64 (1940), s.
211—214.
- JENSEN, HOLGER, Ett försök med vegetativ förökning av björk m. m. — Sv. pappers-
tidn., 43 (1940), s. 286—287. (Meddel. fr. Fören. f. växtförädling av skogsträd.)
- JOHANSSON, EMIL, Försök med rönn och oxel som underlag för päron. — Fruktodl.,
1940, s. 85—86.

- JOHANSSON, EMIL, Grundstamsundersökningar vid East Mallings. — Fruktodl., 1940, s. 81—85.
- , Nyare undersökningar på fruktodlingens område. — Sv. pomol. fören. årskr., 41 (1940), s. 72—84.
- J[OHANSSON,] E[MIL], Om Alnarps trädgårdsavdelning och dess föreståndare åren 1910—40. — Fruktodl., 1940, s. 182—184.
- JOHANSSON, G., Säfstaholmstrådet. Skall moderträdet inom kort skatta åt förgängelsen? — Fruktodl., 1940, s. 66.
- JOHANSSON, VALTON, Strandhugg på Stora Karlsö. — Naturen o. vi, 1939, N:o 15, s. 22—25.
- JOHANSSON, HELGE, Cytological studies of diploid and triploid *Populus tremula* and of crosses between them. — Hereditas, 26, 1940, s. 321—352.
- , 1938 års förädlingsarbete med högkromosomig asp. — Sv. papperstidn., 42 (1939), s. 6—10. (Meddel. fr. Fören. f. växtförädling av skogsträd.)
- , Fältförsöksmetoder vid växtförädling av skogsträd. — Sv. papperstidn., 42 (1939), s. 79—88. (Meddel. fr. Fören. f. växtförädling av skogsträd.)
- JOHANSSON, HELGE & EKLUNDH, CARIN, Colchicinbehandling som metod vid växtförädling av lövträd. — Sv. papperstidn., 43 (1940), s. 355—360, 373—377. (Meddel. fr. Fören. f. växtförädling av skogsträd.)
- JOHANSSON, MAGNUS, Trädgårdsglädje under vintern. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 746—754.
- JONSSON, M., Växtval för olika tomttyper. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 82—88.
- JOHANSSON, PEHR, Broby samhälles parkanläggningar. — Täppan, 63 (1939), s. 189—191.
- , Göinge hembygdspark vid Broby. — Täppan, 63 (1939), s. 101—103.
- JUHLIN DANNFELDT, M., Kurraboken [Önnarps kronopark, Skåne] hämtar sig. — Skogen, 27 (1940), s. 241.
- JULIN, ERIK, Träden, växtvärldens åldringar. — Naturen o. vi, 1939; N:o 5, s. 3—6, 34—35.
- JUNERYD, GEORG, Trädgårdsodlingen i Ångermanland. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 426—432.
- KARLEMARK, K. A., Frostskadorna på fruktträd och andra trädgårdsväxter. — Viola, 46 (1940); N:o 16, s. 1.
- , Gräsmattorna i våra trädgårdar. — Viola, 45 (1939): N:o 8, s. 1, 8.
- , *Prunus triloba* och dess hårdighet. — Viola, 46 (1940): N:o 23, s. 5.
- , Prydnadsträd och buskar. Planteringssätt, vinterhårdighet, gödning och beskärning. — Viola, 45 (1939): N:o 51, s. 1, 5.
- KARLSSON, K. F., Lite kuriosa [ormgran, tvåbent tall m. m.]. — Skogsmannen, 50 (1940), s. 85.
- KLANG, C., Conference, en odlingsvärd päronsort. — Fruktodl., 1940, s. 163, 166.
- KROOK, MARTIN, Herrgårdsvilla i Lidköping. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 109—113.
- , Skandinaviska trädgårdsarkitekter gästa Göteborg. — Viola, 45 (1939). N:o 36, s. 5—6.
- LANGLET, OLOF, Fall av varierande bladform hos *Quercus robur* L. och *Rhamnus frangula* L. — Sv. bot. tidskr., 33 (1939), s. 419—423.
- LEDIN, GUNNAR, Klippning av häckar. — Skogsägaren, 15 (1939), s. 74—76.
- LEHONKOSKI, N. A., Känner du ditt björkbestånd? — Skogen, 27 (1940), s. 3—6, 57—59, 77—79. (Efter Skogsbruket, 1939.)

- LIND, ERIK, Intryck från en studieresa i Tyskland, Frankrike och England. — Sv. pomol. fören. årsskr., 40 (1939), s. 108—122.
- LINDBERG, K., Björken i Skåne. — Skogsägaren, 15 (1939), s. 227—230.
- LINDQUIST, BERTIL, Eken vid Norra Kvill [Rumskulla sn, Småland]. — Bygd och natur, 1 (1939), s. 357—359.
- , En lövskogs historia. — Naturen och vi, 1939: N:o 14, s. 7—9, 34—35.
- LUNDBERG, ERIK, Landsväg och bilväg. — Bygd och natur, 2 (1940), s. 9—28.
- LUNDQVIST, BIRGER, Ekerö, [Lovön]. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 754—757.
- , En trädgård med goda betingelser. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 656—659.
- , Plantering i skugga. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 520—521.
- , Några bilder från Stockholms förstäder. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 79—81.
- , Trädgården är ett sommarrum. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 583—586.
- LUNDSTRÖM, E., Brokbladighet. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 586—589.
- LÖFVING, GUSTAF, En klotbjörk i Söråker. — Lustgården, 21 (1940), s. 148—150.
- , Några anteckningar om trädgårdsskolan i Söråker. Anförande vid dendrologföreningens mottagande 15/7 1939. — Lustgården, 21 (1940), s. 51—70.
- MALMSTRÖM, CARL, En märklig *Evonymus europaea*-allé vid Säby å Aspön i Mälaren. — Sv. bot. tidskr., 33 (1939), s. 428—432.
- , Hallands skogar under de senaste 300 åren. En översikt över deras utbredning och sammansättning enligt officiella dokumentens vittnesbörd. [Med tysk resumé]. — Meddel. fr. Stat. skogsförsöksanst. H. 31: N:o 6, s. 171—300.
- NEANDER, GUSTAF, Finnerödja sockens kärlväxtflora. — Sv. bot. tidskr., 33 (1939), s. 127—187.
- NILSSON, ARVID, Björkris, sälg och Forsythia. — Viola, 46 (1940): N:o 19, s. 1, 8.
- NILSSON, FREDRIK, Några erfarenheter och intryck av trädgårdsodling i Norrland. — Fruktodl., 1939, s. 183—189; 1940, s. 16—19, 51—55.
- , Odling och förädling av fruktträd och bärbuskar i U. S. A. Berättelse över en studieresa 1937—1938. — Sv. pomol. fören. årsskr., 40 (1939) s. 7—80.
- , Tetraploidi hos päronplanter framkallad med hjälp av colchicin. — Sv. pomol. fören. årsskr., 41 (1940), s. 103—107.
- , Växtförädling av fruktträd i U. S. A. Föredrag vid Sveriges Pomologiska Förenings sammanträde den 19 mars 1939. — Handl. t. Lantbruksveckan, 1939, s. 265—283.
- NILSSON, OLOF, Inhägnaden av trädgården. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 719—721.
- NISBETH, GUNNAR, Gingko biloba. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 412—413.
- NITZELIUS, TOR, *Acanthopanax Hényri* Harms. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 519—520.
- , Några lövfällande *Rhododendron*, som underplantering i parker och större trädgårdar. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 201—202.
- NORDENSTRENG, ELLEN, Ett omtvistat äpple [Ontario]. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 11—12.
- NORDIN, ERIK, Landskapet och betesvallarna. — Hallands natur, 1940, s. 16—17.
- , Några halländska gårdar och träd. Ur Skogsvårdsstyrelsens i Hallands län samlingar. [Fotografier]. — Hallands natur, 1940, s. 3—14.
- NYLÉN, ÅKE, För många sorter fruktträd? — Fruktodl., 1940, s. 137—138.

- NYLÖF, KARL, Djursholms slott och naturen i Djursholm. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 47—49.
- , Vatten i trädgården. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 616—617.
- NYLÖF, MÄRTA, Trädgårdens utsmyckning. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 592—594.
- OLIN, GUNNAR, Ett besök på Svalöf och Ekebo. — Skogen, 26 (1939), s. 298.
- OLSSON, MELCHER, Köld och torka [frost- och torkskador]. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 487—489.
- , Rhododendron. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 583—587.
- PALUDAN, HOTHER, Gamla och nya växter. — Viola, 45 (1939): N:o 42, s. 1, 5; 43, s. 1, 5.
- PLEIJEL, KARIN, Egenhemsträdgårdens anläggning och planering. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 278—282.
- , Valet av prydnadsväxter. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 338—342.
- PÅHLMAN, AXEL, En trädgård i Härjedalen. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 26—28.
- , Eneroths pomologi — reflektioner kring ett sjuttiofemårsminne. — Sv. pomol. fören. årsskr., 40 (1939), s. 135—142.
- RAAB, OTTO, Taormina. I San Domenicos trädgård. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 177—179.
- REIMER, CH., Enen. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 647—652.
- , Förökning av storfruktig hassel. — Viola, 45 (1939): N:o 39, s. 1, 5.
- , Gallra plommonkanten! — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 458—459.
- , Våra större samhällen från trädgårdssynpunkt [Lomma]. — Tjappan, 63 (1939), s. 21—26.
- , Vägplanteringar, var de böra förekomma samt hur de utföras. — Sv. vägfören. tidskr., 26 (1939), s. 225—241.
- ROSÉN, B., Bilder från residensparken i Umeå. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 281—283.
- , Några bilder från Västerbotten. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 505—506.
- ROSÉN, G., Trädgårdsintresset i Västerbotten. Föredrag vid Sveriges Pomologiska Förenings sammanträde den 17 mars 1940. — Handl. t. Lantbruksveckan, 1940, s. 58—62; även i Sv. pomol. fören. årsskr., 41 (1940), s. 149—152.
- RUBBÄCK, EINAR, Ett sällsynt vackert bokbestånd. — Skogsägaren, 16 (1940), s. 113—115.
- RUNQUIST, ERIK, Tärendö-eken. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 46.
- , Växtförädling av skogsträd. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 169—172.
- RYLANDER, CARL, En buske, passande för tjappan [Buddleja alternifolia]. — Tjappan, 64 (1940), s. 176.
- , Nya seminariets stenpartiträdgård i Linköping. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 366—368.
- , Vackert blommande buske [Buddleja alternifolia]. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 658—659.
- SERNANDER, RUTGER, Gotlands granskogslösa regioner. — Bot. not., 1939, s. 627—652.
- , Jättepäronträdet vid Hamra. Uppländsk fruktträdsveteran från 1400-talet. — Viola, 46 (1940): N:o 52, s. 1, 8.
- , Jättepäronträdet vid Hamra i Fröslunda socken. — Uppl. fornminnesfören. tidskr., 46: 2. 1939, s. 59—64.

- SJETNE, E., Uppdragning och användning av buskrosor med sikte på produktionen av nypon. — *Täppan*, 64 (1940), s. 119—122.
- SJÖBERG, GÖSTA, Arboretum Mustila. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 13—19.
- , En prisbelönad trädgårdsanläggning [Friggavägen 6—8, Djursholm]. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 11 (1939), s. 758—765.
- , En trädgårdsentusiast i Norrland. — *Täppan*, 64 (1940), s. 167—169.
- , Hampnäsblommor. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 55—60, 149—153.
- , Hortus Botanicus Helsingiensis. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 391—396.
- , Hos trädgårdsodlare i övre Norrland. — *Viola*, 45 (1939): N:o 27, s. 1, 6; N:o 29, s. 1, 5.
- , Landet norr om Dalälven. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 11 (1939), s. 26—29, 149—152, 249—253, 310—314, 407—411, 506—508, 632—636, 664—667, 696—701, 726—730; 12 (1940), s. 117—122, 472—477, 563—565.
- , Något om den japanska trädgårdskonsten. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 333—339.
- , Sommarfägring — och vinterkraft. Ett kåseri om vildrosor. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 663—666.
- , Stenparti eller naturträdgård. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 758—762.
- , Naturgård på Karelska näset. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 141—147.
- , Norrland och vintern 1939—1940. — *Viola*, 46 (1940): N:o 25, s. 4.
- , Några synpunkter på naturgården. 1—3. — *Viola*, 46 (1940): N:o 37, s. 4—5; N:o 38, s. 5; 39, s. 5.
- , Trädgårdsodlingen i Norrland. — *Täppan*, 63 (1939), s. 93—94, 114—117.
- SONESSON, NILS, Fruktodlingen och trädskötarfrågan. — *Fruktodl.*, 1939, s. 178—183.
- , Förutsättningarna för fruktodling i Sverige. — *Viola*, 45 (1941): N:o 15, s. 1, 8; N:o 16, s. 1.
- , Patent på poppelhybrider. I Sverige beviljat patent på en växtförädlingsmetod. — *Lustgården*, 21 (1940), s. 124—140.
- STEEN, ÅKE, Något om trädgården vid den mindre villan. — *Fruktodl.*, 1940, s. 134—137.
- , Några synpunkter på en lantbrukarträdgård. — *Fruktodl.*, 1940, s. 46—48.
- STEFFNER, G., Granarna på Strömsberg [Tösse socken, Dalsland]. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 11 (1939), s. 442—443.
- STOY, O., Beskärning av äldre fruktträd. — *Täppan*, 63 (1939), s. 9—11.
- , Beskärning av yngre fruktträd. — *Täppan*, 63 (1939), s. 30—32.
- , En gammal stridsfråga [beskärning av fruktträd]. — *Täppan*, 63 (1939), s. 88—90.
- , Ett barkningsförsök. — *Sv. pomol. fören. årsskr.*, 40 (1939), s. 98—107.
- , Fruktträdens omförädling. — *Täppan*, 63 (1939), s. 210—213; 64 (1940), s. 4—7.
- , Något om frostsador på fruktträd. — *Täppan*, 64 (1940), s. 112—115.
- , Sortimentlistor även för husbehovsodlingen? — *Fruktodl.*, 1939, s. 146—149.
- , Vad gör man med vattenskotten? — *Fruktodl.*, 1939, s. 9—12.
- , »Oeschberg»-beskärningen. — *Sv. pomol. fören. årsskr.*, 40 (1939) s. 98—107.
- SUNESON, A. S., Barrträd. — Vanlig gran, ädelgran, idegran, enar. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 11 (1939), s. 690—691.
- , *Betula alba*, form *fastigiata*. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 317.

- SUNESON, A. S., Gammalt och stort äppleträd i Habo. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 690.
- , Förnämliga gårdsinteriörer i Lund. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 243—245.
- , Underliga träd i Bankeryd. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 307—308.
- SYLVÉN, NILS, Från Bottenhavet till Jämtlandsfjällen. Föreningens för dendrologi och parkvård 20:de exkursion. — Lustgården, 21 (1940), s. 71—123.
- , »Föreningen för växtförädling av skogsträd». — Lustgården, 20 (1939), s. 35—52.
- , Insänd uppgifter om det senaste vinterhalvårets frostsador å svenskodlade träd och buskar! — Skogen, 27 (1940), s. 266; Skogsägaren, 16 (1940), s. 149—150; Sv. papperstidn., 43 (1940), s. 281—285.
- , Inventering av de svenska skogsträden. En första punkt på Föreningens för växtförädling av skogsträd arbetsprogram. — Skogen, 26 (1939), s. 404—405; Sv. papperstidn., 42 (1939), s. 435—436.
- , Jätteaspen å Lillö i Ringsjön och andra svenska jätteaspar. — Skånes natur, 26 (1939), s. 31—40.
- , Lång- och kortdagstyper av de svenska skogsträden. [Med engelsk resumé.] — Sv. papperstidn., 43 (1940), s. 317—324, 332—342, 350—354. (Meddel. fr. Fören. f. växtförädling av skogsträd.)
- , Sveriges nordligaste ek. — Lustgården, 20 (1939), s. 133—134.
- , Till Värmland och Dal. Föreningens för dendrologi och parkvård 19:de exkursion. — Lustgården, 20 (1939), s. 53—100.
- SYLVÉN, NILS & JOHANSSON, HELGE, En skogsodlingsuppfinnning — några kommentarer. — Sv. papperstidn., 42 (1939), s. 509—512. (Meddel. fr. Fören. f. växtförädling av skogsträd.)
- SÖDERBLOM, ARVID, Högsommar. Några snapshots i ord och bild. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 558—560.
- SÖRLIN, ANTON, En trädgård kommer till. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 596—599.
- TERNSTRÖM, THORVALD, Flora i Lerum. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 11—16.
- THOLLE, JOHANNES, Från villaträdgården till trädgårdsbostaden. 50 års utveckling i förhållandet mellan hus och trädgård. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 551—557.
- THORSJÖ, H., Early Red Bird, ett framtidsäpple. — Fruktodl., 1940, s. 187—188.
- THORSSELL, J. E., Ett stycke fruktodlingshistoria. — Sv. pomol. fören. årsskr., 41 (1940), s. 135—138.
- , För täta spaljéträd. — Fruktodl., 1939, s. 54—55.
- , Några fridlysta och icke fridlysta träd i Åtvids socken. — Lustgården, 20 (1939), s. 112—118.
- , Persikor på spaljé. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 202—206.
- TJERNBERG, ERIK, Ett besök i Portsmouths parker. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 555—558.
- , Skelettympning av fruktträd. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 618—621.
- TÖRJE, A., Fimbulvinterns härjningar i Lunds botaniska trädgård. — Viola, 46 (1940): N:o 30, s. 1, 8.
- , Växtnomenklatur. — Viola, 45 (1939): N:o 10, s. 1, 8; N:o 11, s. 1, 8; N:o 13, s. 1, 8.

- ULANDER, AXEL, Ett och annat om trädgårdsodling i övre Norrland. — Lustgården, 20 (1939), s. 1—18.
- VALENTIN, ARON, Asken. — *Viola*, 46 (1940): N:o 26, s. 1.
- , Jätteträd i Sverige. Landets största ek och bok växa i Småland, den största björken i Dalarna. — *Viola*, 46 (1940): N:o 1, s. 1, 4—5.
- WEDBORN, INGER, Bondträdgårdar med tradition. — *Lustgården*, 20 (1939), s. 124—127.
- WEIMARCK, H., Bidrag till Skånes flora. 1. Vegetation och flora i Örkeneds socken. — *Bot. not.*, 1939, s. 357—392.
- , Bidrag till Skånes flora. 6. Om floran i Sjöbotrakten. — *Bot. not.*, 1940, s. 173—192.
- W[ETTERBER]G, S., Några bilder från Norrviken. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 11 (1939), s. 711—717.
- WEVERINCK, THEODOR, En ny fyndort för idegranen i Skåne. — *Skånes natur*, 26 (1939), s. 53—54.
- , Gyabergsskogen. — *Skånes natur*, 26 (1939), s. 51—52.
- WIKSTRÖM, HERMAN, Pomologernas exkursion 1939. — *Viola*, 45 (1939): N:o 38, s. 1, 4.
- ÅKERHJELM, LARS, Aktiva tallformer. — *Skogen*, 27 (1940), s. 154—157.
- , En 500-årig tall. — *Skogen*, 26 (1939), s. 447.

Anonyma uppsatser och notiser.

- Allmänna regler vid ympningens utförande samt några olika ympningsmetoder. (Ur S. P. F:s broschyr Nr 9). — *Fruktodl.*, 1940, s. 58—59.
- Använd mera klättrväxter. Av v. P. — *Täppan*, 63 (1939), s. 109—111.
- Aralia elata* — *Angelicatråd* — tagg-aralia. — *Täppan*, 63 (1939), s. 179—180.
- Bergshamrakolonien fyller tjugo år. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 11 (1939), s. 563—566.
- Berzelii park i Stockholm omskapad. — *Viola*, 45 (1939): N:o 27, s. 8.
- Bilder från Böda kronopark. — *Skogsmannen*, 50 (1940), s. 111.
- Blommande kottepalm. Av A. T. — *Viola*, 45 (1939): N:o 29, s. 8.
- Blommande magnolior. Av Ch. R. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 11 (1939), s. 526—528.
- Blåregnet en eftersökt klättrväxt för gynnsamma lägen. Av S. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 11 (1939), s. 435.
- Bärbuskar på spaljé. Av v. P. — *Täppan*, 63 (1939), s. 50—51.
- Coniferer för klippträdgården. Av Bg. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 82—84.
- Cytisus praecox*. — *Viola*, 45 (1939): N:o 5, s. 2.
- Den mörkröda doftande »Crimson Glory». Av P. S. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 423—424.
- Det tusenåriga drakblodstrådet — Kanarieöarnas sevärdhet. — *Naturen och vi*, 1939: N:o 5, s. 30—31.
- Doktor Selma Lagerlöf, en ny buskros från Alnarp. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 11 (1939), s. 137—138; *Täppan*, 63 (1939), s. 26; *Viola*, 45 (1939): N:o 7, s. 4.
- Eken i närbild. — *Naturen och vi*, 1939: N:o 11, s. 19—21.
- En ny häckväxt [*Populus angulata robusta*]. Av H. S-g. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 241—242.
- En ny nyponros. Av H. L. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 636.

- En ovanlig häckväxt (*Prunus mahaleb*). Av Hortus. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 603.
- En praktfull blomsterbuske [*Hibiscus*]. Av v. P. — Tappan, 64 (1940), s. 189—190.
- En ståtlig en. Av J-son. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 509.
- En vacker entré. Av Iw. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 502.
- En västerbottnisk fruktträdgård. Av B. R. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 89—90.
- Ett blommande buskage. Av J-son. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 442.
- Ett Karlskronabesök. Av A. S. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 627—629.
- Ett mindre känt träd [*Phellodendron amurense*]. Av Th. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 327.
- Ett minne — icke enbart angenämt. [Snöskador]. Av N. H. — Tappan, 63 (1939), s. 34—35.
- Ett värdefullt pyramidträd [*Prunus Cerasus Ama-No-Gawa*]. — Tappan, 64 (1940), s. 133—134.
- Exotiska inslag i Stockholms parker. — *Viola*, 45 (1939): N:o 34, s. 5.
- Forsythia* till häck. Av S. G. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 699—700.
- Frostskadorna i plantskolorna. — *Viola*, 46 (1940): N:o 18, s. 5.
- Fruktbärande pappersmullbärsträd. Av A. T. — *Viola*, 46 (1940): N:o 8, s. 8.
- Fruktträdens beskärning. 1—2. Av Agrikult. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 80—81, 122—124.
- Fruktträdsplantering. Av S. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 247—248.
- Föreningen för växtförädling av skogsträd. Styrelsens berättelse för år 1938, 1939. — Sv. papperstidn., 42 (1939), s. 161—168; 43 (1940), s. 106—107.
- Årsberättelse. — Sv. papperstidn., 43 (1940), s. 130—135, 153—158, 192—202.
- Giftiga prydnadsväxter. Guldregn, tibast och idegran kunna vara riskabla. — *Viola*, 46 (1940): N:o 24, s. 8.
- Gräsfröblandningar för parker, trädgårdar och sportplatser. — *Viola*, 46 (1940): N:o 34, s. 5.
- Gör en enkel plan över fruktträdgården. Av Th. — Fruktodl., 1939, s. 21—23.
- Hibiscus*. Av A. T. — Tappan, 63 (1939), s. 160—161.
- Huru skola frostskador i plantskolor och fruktodlingar undvikas? En tysk plantskolemans syn på saken. — *Viola*, 46 (1940): N:o 26, s. 8.
- Hyreshus och förstads-trädgårdar. Av Hortus. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 111—113.
- Höstplantering av träd, buskar och perenna växter. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 570—572.
- I Smålands trädgård. Av E. L. — Fruktodl., 1939, s. 90—91.
- Intryck från en trädgård [söder om Skanstull, Stockholm]. Av Chronblad. — Tappan, 63 (1939) s. 201—202.
- Jubilerande koloniområde [Södra Sommarstaden, Malmö]. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 530—533.
- Jätteenar. — Från skog och sjö, 32 (1939), s. 60.
- Jättelärkträd. — *Viola*, 46 (1940): N:o 25, s. 7.
- Kanelträdet. — *Viola*, 46 (1940): N:o 26, s. 7.
- Kaprifol i sin rätta miljö. Av J-n. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 508.
- Klogran (*Picea abies* f. *platyacanthus*). Av E. R. — Skogen, 27 (1940), s. 104.
- Kommersiell skogsodling av poppelhybrider. — Sv. papperstidn., 42 (1939), s. 413—416.
- Korkalmen i Slottsskogen i Göteborg. Av Crocus. — *Viola*, 46 (1940): N:o 42, s. 4.

- Kraftiga granar. — Skogsmannen, 49 (1939), s. 119.
- Kölden gick hårt åt fruktträden i Skoghall. — Fruktodl., 1940, s. 172.
- Lonicera prolifera. Av Hortus. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 379.
- Långvarig grönska [*Ligustrum ovalifolium* Hassk.] Av Crocus. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 242.
- Masteträd och trädgårdssax. Några minnen från en exkursion på Böda kronopark. — Skogsmannen, 49 (1939), s. 362—365.
- Med Adelsnäsare på utflykt till skånska slott och trädgårdar. Av Con. — Viola, 45 (1939): N:o 33, s. 6—7.
- Moderna polyantharosor. — Viola, 45 (1939): N:o 15, s. 7.
- Norrländska trädgårdsbilder. — Lustgården, 21 (1940), s. 1—11.
- Något om trädgårdsgångens värd. Av Th. — Täppan, 63 (1939), s. 91—92.
- Några anläggningbilder. Av S. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 77—79.
- Några barrväxter för den mindre trädgården. Av A:son. — Täppan, 63 (1939), s. 127—128.
- Några bilder om fruktträdens beskärning. Fruktodl., 1939, s. 52—53.
- Några Cotoneasterarter. — Viola, 45 (1939): N:o 44, s. 4.
- Några ord om vägar. Av Jet. — Täppan, 63 (1939), s. 101—103.
- Några vinteriakttagelser för trädskötaren. Av T. B. — Fruktodl., 1939, s. 19—21.
- Odling av Azalea i Skandinavien? — Viola, 45 (1939): N:o 41, s. 7.
- Om klängrosor. Av Hortus. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 467.
- Omymplingens utförande. Av Y. L. — Fruktodl., 1939, s. 14—15.
- Parkerna som storstädernas lungor. — Viola, 45 (1939): N:o 5, s. 1.
- Pinus Murrayana. Av A—é. — Skogsmannen, 50 (1940), s. 266—267.
- Planteringarna vid S. J. moderniseras. Av Ja. — Viola, 46 (1940): N:o 49, s. 1, 8.
- Platanus. Av Ch—d. — Täppan, 63 (1939), s. 28—30.
- Pomologiska föreningens exkursion 1939. Av Y. L. — Fruktodl., 1939, s. 150—154.
- Prunus avium m. fl. Av Hortus. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 467.
- På besök i en 50-årig trädgård [Vinninge gård, söder om Lund]. Av v. P. — Täppan, 63 (1939), s. 150—151.
- Ramlösa plantskola 100 år. Av v. P. — Täppan, 63 (1939), s. 157—160.
- Rosa Hugonis. Av S. G. — Allm. sv. trädgårdstidn., 12 (1940), s. 615.
- Rosodlingens framsteg. — Viola, 45 (1939): N:o 8, s. 8.
- Rosor för nyponproduktion. — Viola, 46 (1940): N:o 31, s. 6.
- Selskapet Havedyrkningens Venner på Sverigebesök. Av G. P—n. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 552—554.
- Snabbväxande poppelhybrider. Ett sätt att genom skogsodling på lämpliga lokaler öka våra råvarutillgångar. — Skogen, 26 (1939), s. 334—336.
- Standardlista över odlingsvärda fruktsorter i Malmöhus län. — Täppan, 64 (1940), s. 92—95.
- Stjärnmagnolian (*Magnolia stellata* Maxim.). Av N. H—n. — Täppan, 63 (1939), s. 111.
- Svenska jätteträd. — Skogsägaren, 16 (1940), s. 63—66. (Efter Lustgården 1939.)
- Svenska Cellulosaaktiebolagets naturreservat. — Bygd o. natur, 1 (1939), s. 23—24.
- Sveriges största lönn. — Från skog och sjö, 32 (1939), s. 419; Viola, 45 (1939): N:o 17, s. 8.
- Thevetia nereifolia Juss. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 79.
- Tre trädgårdsamatörer i Skåne. Av Juniperus. — Allm. sv. trädgårdstidn., 11 (1939), s. 21—25.
- Trädgårdsdammar. — Viola, 46 (1940): N:o 44, s. 4.

- Trädgårdskonsten i Babylonien. Storslagen trädgårdslyx utvecklades i den forna världsstaden. Av J. A. — *Viola*, 45 (1939): N:o 42, s. 8.
- Tulpanträdet [*Liriodendron tulipifera*]. — *Viola*, 46 (1940): N:o 13, s. 6.
- Två terrasträdgårdar i bild. — *Lustgården*, 21 (1940), s. 141—147.
- Undersökning om ginkgo. — *Lustgården*, 20 (1939), s. 127.
- Utplanteringen av fruktträd och bärbuskar vid Statens järnvägar. Av J. A. — *Sv. pomol. fören. årsskr.*, 41 (1940), s. 153—160.
- Vad har »frusit bort» i vinter. — *Täppan*, 64 (1940), s. 49.
- Valnötsträ, en begärlig vara. — *Viola*, 45 (1939): N:o 31, s. 6.
- Vildrosor och andra buskrosor. Av G. S. G. — *Täppan*, 64 (1940), s. 104—106.
- Villa d'Este — den underbara italienska renässansträdgården. — *Viola*, 46 (1940): N:o 24, s. 7.
- Villa och tomträdgård — en sluten enhet. Av K. F. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 12 (1940), s. 180—182.
- Vintergröna buskars hårdighet. Av H. B. — *Täppan*, 63 (1939), s. 208—209.
- Vistaria chinensis*. Av S. — *Allm. sv. trädgårdstidn.*, 11 (1939), s. 551.
- Vår härdigaste klätterros. — *Täppan*, 63 (1939), s. 46.
- Världens nordligaste lind och ek? [I Torneå och Haparanda]. — *Viola* 46 (1940): N:o 38, s. 4.
- Växtförädlingens betydelse för fruktodlingen. — *Viola*, 46, (1940): N:o 41, s. 5.
- Ömtåliga rikedomar [skydd mot frostsador å fruktträd]. — *Naturen och vi.* 1939: N:o 10, s. 18—19.

b. I danska, finska och norska tidskrifter.

- ANDERSEN, AKSEL, Have ved Arkitekt F. Galatius' eget Hus i Gentofte. — *Havekunst*, 20 (1939), s. 13—16.
- , Nogle Hegnstyper. — *Havekunst*, 21 (1940), s. 14—16.
- ANDERSEN, ANTON TH., Cordonsystemet. — *Dansk Havetid.*, 22 (1939), s. 236—238.
- BECH, HELGE, Indtryk fra et Englandsophold. — *Gartn. Tid.*, 55 (1939), s. 50—51.
- BECH, P., Er vort Æblesortiment fulgt med Tiden? — *Gartn.-Tid.*, 56 (1940), s. 131—134.
- BERTELSEN, JOHANNES, Wisley Gardens. The Royal Horticultural Society's Garden at Wisley. — *Haven*, 40 (1940), s. 17—20.
- BR[ANDER], K[ARL], Frostsador på träd och buskar. — *Skogsbruket*, 1940 s. 11—13.
- BRANDT, T. E., Dyrk flere Valnødder. — *Haven*, 40 (1940), s. 182—184.
- , Havens lave Roser. — *Dansk Havetid.*, 23 (1940), s. 151—152, 166.
- BRANDT, TORBEN, M., Om Vindens Indflydelse paa Trævæksten paa Knudshoved. Sjælland. — *Flora og Fauna*, 45 (1939), s. 89—98.
- BRUEL, I., Frugttræernes Løvfald 1938. — *Gartn.-Tid.*, 55 (1939), s. 42—43.
- , Løvfaldet i 1940. — *Gartn.-Tid.*, 56 (1940), s. 550—551.
- BRÜEL, J., Forsøg over Frugttræernes Vækst. — *Haven*, 40 (1940), s. 148—150.
- BUCHWALD, N. FABRITIUS, Bør nye Douglas-Kulturer anlægges i Øjeblikket. — *Dansk Skovforen. Tidsskr.*, 1940, s. 521—527.
- BØRGESEN, F., Lidt om Rhododendron og Vinteren 1940. — *Haven*, 40 (1940), s. 161—165, 177—180.
- CASTBERG, KNUT, Flytning og plantning av store træer. — *Havekunst*, 20 (1939), s. 74—79.

- DAHLBERG, RAGNAR, Nylands fruktodlarförenings standardsorter av päron, plommon och körsbär. — Trädgårdsodl., 33 (1939), s. 4—9.
- DEICHMANN, E. M., Direktør O. V. Mørchs Have, Vilvordevij 11, Charlottenlund. — Havekunst, 20 (1939), s. 101—105.
- ENGEL, EINAR, Rosens Straaleplet. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 64—65.
- ENKOLA, KURT, Tynnipensas (*Hippophaës rhamnoides* L.) Rauman saaristossa. — Der Sanddorn (*Hippophaës rhamnoides* L.) im Schärenbezirk von Rauma. — *Silva fennica*, 53, 1940, s. 1—26.
- ERRBOE, BIRGER, Naturhave contra Nutidshave. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 149—151; Kommentar av ANKA RASMUSSEN, s. 165—166, av GEORG BOYE, s. 170—171.
- ERSTAD, TROELS, Beton i haver. — Havekunst, 21 (1940), s. 42—43.
- , Gode former af Havekrukker. — Havekunst, 21 (1940), s. 4—7.
- , Rækkehushaver. — Havekunst, 21 (1940), s. 97—106.
- ERSTAD-JØRGENSEN, E., En Rhododendron bør beskæres i September. — Havekunst, 21 (1940), s. 106—107.
- , En smuk tysk have. — Havekunst, 20 (1939), s. 50—54.
- , En værdifuld blomsterbusk [*Ligustrum obtusifolium* Regelianum]. — Havekunst, 20 (1939), s. 23—24.
- , »Gæslinger» [*Salix caprea*]. — Havekunst, 20 (1939), s. 17—18.
- , [Haven ved] Villa Belvedere. — Havekunst, 20 (1939), s. 85—91.
- , Kongsbro [Have]. — Havekunst, 20 (1939), s. 81—82.
- , Rhododendron Fortunei. — Havekunst, 20 (1939), s. 79.
- , To dværggraner. — Havekunst, 20 (1939), s. 119.
- , Vejplantning. — Havekunst, 21 (1940), s. 117—118.
- FISCHER, C., Plomberet Valnøddetræ. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 574.
- FJELSTEDT, HANS, En Studierejse til Schweiz. — Dansk Frugtav., 1940, s. 771—773.
- , Podning med lange Pødekviste. — Dansk Frugtav., 1939, s. 463—464.
- FRIS, ERNA SONNE, De blomstrende Buske. — Dansk Havetid., 23 (1940), s. 72—73.
- G[OMAN], T[ORSTEN], Jätteen [*Sibbo sn*, Finland]. — Skogsbruket, 1939, s. 252.
- GRAM, MICHAEL, Bedre Græsplæner. — Havekunst, 20 (1939), s. 5—12.
- , Beskæring af Træer og Buske. — Havekunst, 20 (1939), s. 18—23.
- , Nogle gode efterblomstrende Roser. — Havekunst, 20 (1939), s. 45—46.
- , *Syringa tomentella*. — Havekunst, 20 (1939), s. 73—74.
- GRAM, NIELS, Morsomme Hække. — Havekunst, 21 (1940), s. 20—23.
- HANSEN, OLAF, Ei sermerket *Betula*-form. — Tidsskr. f. skogbrug, 47 (1939), s. 141—142.
- , Eit kjempe-tre av ask (*Fraxinus excelsior*). — Naturen, 63 (1939), s. 287—288.
- , Nokre merkelege former av villveksande gran (*Picea Excelsa*). — Tidsskr. f. skogbrug, 47 (1939), s. 53—58.
- , Sjusystemene i norsk flora [al, björk och lind, flerstammiga]. — Naturen, 63 (1939), s. 28—30.
- , Villvaksende *Syringa vulgaris*. — Naturen, 63 (1939), s. 31.
- HANSEN, VICTOR, Plantemurstenen og dens Anvendelse. — Havekunst, 20 (1939), s. 28.
- HANSEN, WILLY F., Nogle stedsegrønne Planter. — Vore Kirkegaarde, 13 (1939), s. 74—76.
- HAUGAN, KNUF, Fra en Sörlands-hage. — Norske hagetid., 56 (1940), s. 185—186.
- HAUGLUM, KRISTEN, Hage ved burcisingsbruk på Romerike. — Norsk havetid., 55 (1939), s. 47—49.

- HEIKINHEIMO, OLLI, Iakttagelser rörande uppdragning av masurbjörk. — Skogsbruket, 1940, s. 115—123.
- , Raivola, ett förlorat kulturminne. — Skogsbruket, 1940, s. 140—147.
- HEINTZ, A., »Eken som var före vår». — Naturen, 63 (1939), s. 126—127.
- HERMELIN, SVEN, A., Rekreatjonsanläggningen vid en modern industri [Chokladfabriken Marabou i Sundbyberg]. — Havekunst, 20 (1939), s. 37—40.
- HILDRUM, EBNAR, Idekonnurransene om gode, norske bondehager. — Havekunst, 21 (1940), s. 76—79.
- , Sett og hørt på en reise i Tyskland og Sveits juli—augusti 1939. — Selsk. Havedyrkn. venner Medl.-skr., 17 (1939), s. 102—122.
- HJELTNES, KRISTOFER, Ompotning av frukttr. — Norsk havetid., 55 (1939), s. 72—76.
- HOLM, FOLKE, Douglasgran, Proveniensi og Vækst. [Med tysk resumé.] — Det forstl. Forsøgsvæsen i Danmark. Bd 15: H. 4. 1940, s. 233—312.
- HUSTICH, L., Tallstudier sommaren 1939 i Enare och Utsjoki. — Acta Soc. pro fauna et flora fenn., Helsingfors, 62: N:o 6. 1940, s. 1—76.
- HÖEG, O. A., Vegetativ formering av granen langs sjöen. — Naturen, 64 (1940), s. 350—352.
- JENSSEN, J., Litt om björk. — Tidsskr. f. skogbruk, 48 (1940), s. 212—221.
- JENSEN, PETER, En Studierejse til svenska Frugtplantager. — Dansk Frugtavl, 1939, s. 710—713.
- JOHNSEN, ARNULF, Søskenreet i Oddernes. — Naturfredning i Norge, 1938—1939, s. 49—50.
- KALELA, ERKKI K., Om kulturgranbeständ. — Skogsbruket, 1939, s. 128—134.
- KIAER, EIGIL, Roser. — Haven, 40 (1940), s. 103—106.
- , Træer og Buske. — Haven, 40 (1940), s. 49—55.
- KNUTH, F. M., Nogle landskabelige Problemer langs landevejene. — Dansk Naturfredning, 1939—40, s. 65—70.
- KOPPESCHAAR, W. F., Växtnamnen. Om nyttan av att känna betydelsen av de latinska benämningarna. — Trädgårdsodl., 33 (1939), s. 2—4.
- KORTEGÅRD, P., Rød Cox's Orange. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 211—212.
- LADEFOGED, K., Undersøgelser over Periodiciteten i Røddernes Frembrud og Længdevækst hos nogle af vore almindeligste Skovtræer. — Dansk Skovforen. Tidsskr., 1939, s. 473—510, 541—568.
- , Untersuchungen über die Periodizität im Ausbruch und Längenwachstum der Wurzeln bei einigen unserer gewöhnlichsten Waldbäume. Med dansk resumé. — Det forstl. Forsøgsvæsen i Danmark. Bd 16: H. 1, 1939, s. 1—256 + 11 pl.
- LANGE, AXEL, Gesellschaft Reichsarboretum. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 377—378.
- , Sophora japonica. — Gartn.-Tid., 55 (1939), 415—416.
- LANGE, CARL V., Figentræet paa Friland (Ficus Carica). — Havekunst, 20 (1939), s. 29—30.
- LARSEN, CHR., Frugtavl i Norge. Indtryk fra en Studierejse i Landet. — Dansk Frugtavl, 1939, s. 653—656.
- LARSEN, C. MUHLE, Masurbirk. Rejseberetning — Masurbirk i Finland — Materialet i Arboretet. — Dansk Skovforen. Tidsskr., 1940, s. 33—72.
- LARSEN, C. SYRACH, Plantning af Douglas. — Dansk Skovforen. Tidsskr., 1940, s. 579—582.
- LARSEN, JACOB A., Frugttræ-Arternes Vinterbeskæring. Dansk Frugtavl, 1939, s. 387—392.
- , Tidlig eller sen Beskæring. — Dansk Frugtavl, 1939, s. 493—494.

- LARSEN, JACOB A., Vinterbeskæring af Frugttræer. — Dansk Frugtavl, 1940, s. 746—749.
- LARSEN, VIGGO, Cordonsfrugtavl. — Dansk Frugtavl, 1940, s. 907—909.
- , Forudbestemmelse af Nattefrost. — Dansk Frugtavl, 1939, s. 489—492.
- , Frugtudtynging. — Dansk Frugtavl, 1939, s. 575—576.
- , Nattefrosten. — Dansk Frugtavl, 1939, s. 421—424.
- , Nogle kunstige Frugttræformer. — Dansk Frugtavl, 1940, s. 866—867.
- LEHONKOSKI, N. A., Känner du ditt björkbestånd. — Skogsbruket, 1939, s. 229—243.
- LETH-NISSEN, Planter til Mur og Stenhøj. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 15, 41, 65—66, 154.
- LINDBERG, BJÖRN, Avstånden mellan träden i fruktträdgården. — Trädgårdsodl., 33 (1939), s. 12—13.
- LINDQUIST, BERTIL, Tallens roll i svensk skogsträdsförädling. — Tidsskr. f. skogbruk, 48 (1940), s. 10—17, 40—46.
- VON DER LIPPE, FREDRIK, Litt om naturparker og naturfredning. — Tidsskr. f. skogbruk, 48 (1940), s. 280—285.
- LUNDGREN, G., Villkoren för trädgårdsodlingen i Sverige. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 466—471.
- LYSSAND, PEDER, Drivning af Syrener og andre Buske til Afskæring. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 273—275.
- MEJER JENSEN, KNUD, Nogle Cotoneaster og deres Varieteter. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 101—102.
- , Nogle nye Syren-Hybrider. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 375—376.
- , Nogle Tips til Havearkitekter og Anlægsgartnere. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 310—312.
- , Træagtige Planter til Mur og Stentøj. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 121—122.
- MOEN, OLAV, Høstplantningsforsøk med trearta planteslag. [Med engelsk resumé]. — Meldinger fra Norges landbrukshøiskole, 20 (1940), s. 193—202.
- MOHN, OLAV, Tøftmurer i hagene. — Norsk hagetid., 56 (1940), s. 78—80.
- MÜLLER, D., Blomstringshormoner. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 495—496.
- NILSSON-EHLE, H., Jätteaspén. Den moderna svenska skogsförädlingens upptakt. — Skogsbruket, 1939, s. 65—70.
- NORRIE, WILLIAM, Kaprifolier. — Dansk Havetid., 23 (1940), s. 42.
- , Magnolier. — Dansk Havetid., 23 (1940), s. 57—58.
- OLSEN, MØGENS, Anlæg af Græsplaner. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 103—106.
- , Lidt om Slyngplanter. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 87—89.
- , Vandbassiner i Haven. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 265—267.
- OPSAHL, W., Skogtræernes frøsetning 1939; 1940. — Tidsskr. f. skogbruk, 47 (1939), s. 401—408; 48 (1940), s. 343—349.
- ORDING, ASBJØRN, Om vekstforedling av skogstrær i Danmark. Dr. Syrach Larsens arbeid i Hørsholm. — Tidsskr. f. skogbruk, 47 (1939), s. 209—221.
- PALLESEN, ARNE, Beskæring af andre Træer og Buske. — Dansk Frugtavl, 1940, s. 749—751.
- , Rød Cox's Orange fra Oreby. — Gartn.-Tid., 56 (1849), s. 164—165.
- PALUDAN, HOTHER, Vinteren 1939—40 og Havens Planter. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 333—341.
- PEDERSEN, A., Buddleia asiatica. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 181.
- , Bødkeræble. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 153.
- , Danske Valnøddesorter. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 275—279.
- , Undersøgelse af Valnødder. — Haven, 39 (1939), s. 151.

- PEDERSEN, A., Vinterens Indvirkning paa Frugthaveplanterne. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 321—326.
- , Æblesorterne Husmoder og Belle de Pontoise. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 5. Med kommentar av MARGHEL H. MOTTE, s. 67—68; svar av A. P. s. 83.
- RASMUSSEN, ANKA, En Have i Dronningemarken. — Havekunst, 20 (1939), s. 61—64.
- REISTAD, KAREN, Liten hage i skogslende. — Norsk havetid., 55 (1939), s. 141—143.
- , Rosa rugosa — den verdifulle buskrosen. — Norsk havetid., 56 (1940), s. 174—175.
- RUDSHAGEN, T., Hagebruket i Østfold. — Norsk havetid., 55 (1939), s. 204—209, 216—221.
- RUGH, A., Frugtavl — Nattefrost. — Dansk Frugtavl, 1939, s. 465—466.
- RØNØ, HANS, Vore Kirkegaarde før og nu. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 533—535.
- RØSKELAND, ASKELL, Noen store hasseltrær på Stord. — Naturen, 64 (1940), s. 123—126.
- SJÆTNE, EYVIND, Forsythia. — Norsk havetid., 55 (1939), s. 2—4.
- , Trær og busker med vakre høstfarger. — Minnesliste for hagedyrkere. Bil. til Norsk havetid., 55 (1939), s. 6—9.
- SMITT, ANTON, Vestlandsbjerken. — Tidsskr. f. skogbruk, 47 (1939), s. 195—208.
- SYLVÉN, NILS, Den svenska »Föreningen för växtförädling av skogsträd». — Tidsskr. f. skogbruk, 47 (1939), s. 149—160.
- SYVERSEN, IVAN, Asfaltdammer. — Norsk havetid., 55 (1939), s. 36—43.
- SÆLAND, PÅL, Vakrere gravsteder. — Minnesliste for hagedyrkere. Bil. til Norsk havetid., 55 (1939), s. 44—47.
- SØRENSEN, NIELS-HAAKON, Vore Parker. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 511—512.
- THOLLE, JOHANNES, Danske Urnehaver. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 340—347.
- , Der er ogsaa andet end Fliser og Klinker. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 35—38.
- , En kæmpemæssig Tamarix. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 14—15.
- , Fra Finlands Kirkegaarde. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 134—136.
- , Grave og Blomster bag Fronterne. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 345—348.
- , Luftbeskyttelse og Blomsterudmykning. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 301.
- , Nye københavnske Urnehaver. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 554—557.
- , Praktiske Vink ved Anlæggelse af Smaahaver. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 5—8.
- , Paa den rette Vej [om trädgårdsgangar]. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 382—384.
- , Udhugninger og Trærydninger. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 505—509.
- THORSRUD, ARNE, Pflanzenomenklatur. — Norsk havetid., 55 (1939), s. 92—96, 102—105; Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 254—258.
- VE, SØREN, Skog og treslag i Indre Sogn fra Lærdal til Lillefjell. Med ei utgreiding um gran i Sogn. — Meddel. fra Vestlandets forstl. forsøksstation. Bergen. N:o 23, 1940, s. 1—224 + 1 karta.
- WEDBORN, INGER, Bonde-trädgårdar med anor [i Nordtyskland]. — Havekunst, 20 (1939), s. 54—58.
- , Furst Pücklers park vid Muskau. — Havekunst, 21 (1940), s. 25—29.
- WEGELIUS, ANN MARIE, Ekebo träförädlingsanstalt. — Skogsbruket, 1940, s. 9—11.
- , Lönar det sig att odla utländska barrträd i Finland. — Skogsbruket, 1939, s. 180—183.
- , Om trädgårdsstilar och deras utveckling genom tiderna. — Skogsbruket, 1939, s. 205—210.
- ÅBERG, GUNNAR, Frugtdyrkning i den finske Skærgaard. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 49—50.

Anonyma uppsatser och notiser.

- Beskæring af Frugttræer. — Dansk Havetid., 22 (1939), s. 38—39.
- Björksticklingar kunna planteras med tillhjälp av hormonpreparat. — Skogsbruket, 1939, s. 271—272.
- Buddleya Davidii. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 313—314.
- Cotoneaster horizontalis. — Havekunst, 20 (1939), s. 24.
- De frostskaðade träden och insektsfaran. — Skogsbruket, 1940, s. 103.
- Den störste hengegran i landet [vid Lillehammer]. — Skogbrukeren, 14 (1939), s. 294.
- Dendrologiske oplysninger om våre træer og busker. — Norsk havetid., 55 (1939), s. 122.
- Dr. Selma Lagerlöf [ny sort av Rosa rugosa]. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 113.
- Dvärgbuske til Stenanlæg. — Haven, 39 (1939), s. 82—86.
- Dyrkning av buskroser med sikte på nyeproduksjon. — Norsk hagetid., 56 (1940), s. 69—70.
- En vakker hageterrasse. — Norsk hagetid., 56 (1940), s. 43.
- Ener (Juniperus Communis). — Skogbrukeren, 14 (1939), s. 189.
- Ferskensorter i Holland. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 575.
- Fra praxis: Hvordan man får en fin plæne. — Havekunst, 21 (1940), s. 17—19.
- Fredede træer i 1938 og 1939. — Naturfredning i Norge, 1938—39, s. 24—25.
- i 1938, 1939 og 1940. — Naturfredning i Norge, Østlandske krets, 1938—40, s. 11—12.
- Frilandsfersken. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 62—63.
- Frostskaðen på Frugttræerne. — Om Efterplantning. — Dansk Frugtavl, 1940, s. 857—858.
- Frostskaðen på frukttræerne i vinter. — Norsk hagetid., 56 (1940), s. 63—65.
- Gran av frø efter selvbe-frugtning. — Skogbrukeren, 15 (1940), s. 185—186.
- Granen setter 2 årsskudd i år. — Skogbrukeren, 14 (1939), s. 278.
- Guldregn og Blaaregn. — Dansk Havetid., 22 (1939), s. 149.
- Hugg ikke navngjetne kjempetrær. — Skogbrukeren, 15 (1940), s. 205.
- Högsäsong för lövträden! — Skogsbruket, 1940, s. 153—154.
- Idékonnkurransen om gode bondehager. Avd. 3. — Norsk havetid., 55 (1939), s. 110—115.
- Jasminum nudiflorum. — Dansk Havetid., 22 (1931), s. 59.
- Jättegran [Korsnäsbolagets skog intill Hunån, Sverige]. — Skogsbruket, 1939, s. 116.
- »Kjempefuru hugget . . . » — Tidsskr. f. skogbruk, 48 (1940), s. 232.
- Korkeken. — Tidsskr. f. skogbruk, 47 (1934), s. 335.
- Lyckad askplantering i Malax. — Skogsbruket, 1939, s. 279.
- Ny metod för vegetativ förökning av björk. — Skogsbruket, 1940, s. 279.
- Ny Metode til Befrugtning af Frugttræerne. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 138—139.
- Nye Roser. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 23—24.
- Rosa centifolia. Av K. K. — Dansk Havetid., 22 (1939), s. 59.
- Smukke Hække. Av —n. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 63—64.
- Stammede Cotoneaster. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 64.
- Stedsegrønne Frilandsprydplanter. Av F. Z—n. — Gartn.-Tid., 56 (1940), s. 193.
- Tiltrekning af Kirsebærtræer. Av hort. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 40—41.
- Udtynding af Frugt. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 315.
- Wisley Garden. — Gartn.-Tid., 55 (1939), s. 591—593.

c. Viktigare uppsatser i andra tidskrifter än nordiska.

- ABERCONWAY, Lord, Features of my garden. I. Magnolias at Bodmont. — Journ. of the R. Horticult. soc., London, 65 (1940), s. 71—74.
- AMBROZY, LUDWIG & HÖFKER, [H], Über *Quercus alba* in Europa. — Mitteil. d. deutsch. dendrol. Ges., 1939, s. 3—4.
- ANDERSON, M. L., The silviculture of the larches. — The Scottish forestry journ., 54 (1940), s. 22—32.
- BALFOUR GOURLAY, W., The Mexican swamp cypress (*Taxodium mucronatum* Tenore). — Quart. journ. of forestry, 34 (1940), s. 53—61.
- BARRAULT, H., Le pin à chrochets dans le département des Pyrénées-Orientales [*Pinus montana*, var. *Uncinata*]. — Revue des eaux et forêts, 77 (1939), s. 609—619.
- BEAKBANE, A. BERYL, Studies of cultivated varieties of *Rubus* and their hybrids. 2—3. — The journ. of pomology a. horticult. science, 18 (1940), s. 368—393.
- BUNYARD, E. A., Simple pruning for beginners. — Journ. of the R. Horticult. soc., London, 64 (1939), s. 511—516.
- BOERNER, FR., Die Bedeutung von Kassel und Göttingen für die Verbreitung nord-amerikanischer Gehölze im 18. Jahrhundert innerhalb Deutschlands. — Mitteil. d. deutsch. dendrol. Ges., 1939., s. 123—130.
- CHITTENDEN, F. J., The award of garden merit. — Journ. of the R. Horticult. soc., London.
240. *Magnolia x Soulangiana*. — 64 (1939), s. 134.
242. *Prunus Sargentii*. — 64 (1939), s. 135.
243. *Syringa »Madame Lemoine»*. — 64 (1939), s. 136.
244. *Magnolia parviflora*. — 64 (1939), s. 232.
245. *Aronaria arbutifolia erecta*. — 64 (1939), s. 232—233.
246. *Rhododendron »Loder's White»*. — 64 (1939), s. 233.
248. *Magnolia heptapeta*. — 64 (1939), s. 290—291.
250. *Cytisus Battandieri*. — 64 (1939), s. 374.
251. *Rhododendron russatum*. — 64 (1939), s. 374—375.
253. Rose »Paul's Scarlet Climber». — 64 (1939), s. 376.
257. *Prunus triloba*. — 65 (1940), s. 97.
258. *Exochorda Korolkowii*. — 65 (1940), s. 97—98.
259. *Eucryptia glutinosa*. — 65 (1940), s. 123.
- CLEPPER, HENRY, What is your favourite tree. — Amer. forests, 45 (1939), s. 395—397.
- COLLINGWOOD, G. H., Tree series. — Amer. forests.
- White spruce, (*Picea glauca*, [Moench] Voss). — 45 (1939), s. 28—29.
- Limber pine (*Pinus flexilis*, James). — 45 (1939), s. 76—77.
- Persimmon (*Diospyros virginiana*, Linnaeus). — 45 (1939), s. 122—123.
- Beech (*Fagus grandifolia*, Ehrhart). — 45 (1939), s. 268—269.
- Eastern cottonwood (*Populus deltoides*, Marsh). — 45 (1939), s. 314—315.
- Honey locust (*Gleditsia triacanthos*, Linnaeus). — 45 (1939), s. 364—365.
- Osage-orange (*Maclura pomifera* [Rafinesque] Schneider. — 45 (1939), s. 508—509.
- California white oak (*Quercus lobata*, Née). — 45 (1939), s. 558—559.
- Red spruce (*Picea rubra*, Link.). — 45 (1939), s. 606—607.
- Balsam fir (*Abies balsamea* [Linnaeus] Miller). — 46 (1940), s. 30—31.

- Flowering dogwood (*Cornus florida*, Linnaeus). — 46 (1940), s. 124—125.
 Paper birch (*Betula papyrifera*, Marshall). — 46 (1940), s. 220—221.
Picea sitchensis, (Bongard) Carrière. — 46 (1940), s. 318—319.
 Sassafras (*Sassafras variifolium*, [Salisbury] Kuntze). — 46 (1940), s. 366—367.
 Hackberry (*Celtis occidentalis*, Linnaeus). — 46 (1940), s. 414—415.
 Pond pine (*Pinus rigida serotina*, [Michaux] Loudon). — 46 (1940), s. 462—463.
 Northern white cedar (*Thuja occidentalis*, Linnaeus). — 46 (1940), s. 558—559.
- COOK, DAVID B., European larch reproduces in Eastern New York. — Journ. of forestry, 37 (1939), s. 891—893.
- COUTTS, J., Furnishing a new garden. — Journ. of the R. Horticult. soc., London, 65 (1940), s. 89—95.
- CRANE, M. B. & LEWIS, D., Genetical studies in pears I. A classification of cultivated varieties. — The Journ. of pomology a. horticult. science, 18 (1940), s. 52—60.
- DAVEY, REGINALD, Woods and the landscape. — Quart. Journ. of forestry, 34 (1940), s. 17—22.
- DILLER, JESSIE, D., Asiatic chestnuts as forest trees. — Amer. forests, 46 (1940), s. 19—21, 45.
- FRIEDRICH-SCHROETER, VON, Braucht Deutschland ein Reichsarboretum? — Mitteil. d. deutsch. dendrol. Ges., 1939, s. 149—155.
 , Über die Ziele des deutschen Reichsarboretums. — Mitteil. d. deutsch. Reichsarboretums. — Mitteil. d. deutsch. dendrol. Ges., 1939, s. 156—159.
 , Betrachtungen zur Auspflanzung des Reichsarboretums. — Mitteil. d. deutsch. dendrol. Ges., 1939, s. 159—163.
- FRITZ, NELSON H., The production of certified holly [*Ilex opaca*] in Maryland. — Journ. of forestry, 37 (1939), s. 236—238.
- GUDDEN, F., Bericht über einen Murrayskiefern-Herkunftsversuch im Lehrwald Wildtal des staatlichen Forstamts Freiburg i. Br. — Allg. Forst- u. Jagdzeit., 115 (1939), s. 162—164.
- GÖTZ, Zum Aufsatz im »Deutschen Forstwirt«: »Schlechtformigkeit und Schlechtrassigkeit« von Professor Schmidt. — Allg. Forst- u. Jagdzeit., 115 (1939), s. 8—20.
- HAASE-BESSELL, GERTRUD, Bericht über die Rosen. Ergebnisse der Deutschen Hindukusch-Expedition II. — Die Gartenbauwissenschaft, 13, 1939, s. 441—484.
- HARRAR, E. S., The Kimball maple [*Acer macrophyllum*]. — Journ. of forestry, 27 (1939), s. 726—728.
- HAWORTH-BOOTH, MICHAEL, Shrubs for late summer effects. — Journ. of the R. Horticult. soc., London, 64 (1939), s. 457—463.
- HAY, R. E., Colour in rock and woodland gardens. — Journ. of the R. Horticult. soc., London, 64 (1939), s. 175—179.
- HÖFKER, [H.], Nomenklaturfragen. — Mitteil. d. deutsch. dendrol. Ges., 1939, s. 61—64.
- JAHN, Genetische Studien an Bäumen. — Mitteil. d. deutsch. dendrol. Ges., 1939, s. 137—142.
- JAKES, EMIL & HEXNEROVÁ, HEDVIKA, Über den Einfluss der Wuchsstoffe auf Wundgewebebildung der Obstbäumen. — Die Gartenbauwissenschaft, 13, 1939, s. 83—93.

- JONES, GEORGE NEVILLE, A synopsis of the North American species of *Sorbus*. — Journ. of the Arnold Arboretum, 20 (1939), s. 1—43.
- KISSER, JOSEF, Die Häufung von Bildungsabweichungen an den Blättern von *Juglans regia* L. als Folge von Spätfrösten. — Die Gartenbauwissenschaft, 13, 1939, s. 94—110.
- KOBUSKI, CLARENCE, E., A note on *Jasminum diversifolium* var. *glabriceyosum*. — Journ. of the Arnold Arboretum, 21 (1940), s. 113.
- . Further notes on *Jasminum*. — Journ. of the Arnold Arboretum, 20 (1939), s. 403—408.
- . New and noteworthy species of Asiatic *Jasminum*. — Journ. of the Arnold Arboretum, 20 (1939), s. 64—72.
- KOEHLER, ARTHUR, Heredity versus environment in improving wood in forest trees. — Journ. of forestry, 37 (1939), s. 683—687.
- KRÜSSMANN, GERD, Die Spielarten der Rotbuche, *Fagus sylvatica* L. — Mitteil. d. deutsch. dendrol. Ges., 1939, s. 111—122.
- LANTÉLMÉ, W., Phototropismus und Provenienz. Ein Nachwort und eine Mahnung zur »phototropistischen Methode« des Herrn Professor Schmidt. — Allg. Forst- u. Jagdzeit., 115 (1939), s. 69—85.
- . Zur Zwangsfruktifikation bei unsern Waldbäumen. — Allg. Forst- u. Jagdzeitung, 115 (1939), s. 335—342.
- MAQUEEN COWAN, JOHN, The Royal Botanic garden, Edinburgh. — Journ. of the R. Horticult. soc., London, 65 (1940), s. 77—83.
- MARTIN, J.—E.—E., Sapin-Épicéa. Le sapin dans les alpes de Savoie. — Revue des eaux et forêts, 77 (1939), s. 113—119.
- METCALF, FRANKLIN, P., Notes on *Rosa* and *Prunus*. — Journ. of the Arnold Arboretum, 21 (1940), s. 110—112.
- . Two new species of *Rosa* from Fukien and Kwangsi. — Journ. of the Arnold Arboretum, 21 (1940), s. 274—275.
- MEYER, KARL ALFONS, Holzartenwechsel und frühere Verbreitung der Eiche in der Westschweiz. — Mitteil. d. schweiz. Anstalt f. d. forstl. Versuchswesen, Zürich, Bd 21: H. 2, 1940, s. 249—420.
- MINCKLER, LEON, S., Genetics in forestry. — Journ. of forestry, 37 (1939), s. 559—564.
- . Transpiration of trees and forests. — Journ. of forestry, 37 (1939), s. 336—339.
- MULLIGAN, B. O., A probable bigeneric hybrid between *Gaultheria* and *Pernettya*. — Journ. of the R. Horticult. soc., London, 64 (1939), s. 125—127.
- . *Docynia delavayi*. — Journ. of the R. Horticult. soc., London, 65 (1940), s. 120—121.
- . *Epigaea* hybrids. — Journ. of the R. Horticult. soc., London, 64 (1939), s. 507—510.
- MÜNCH, E., Die Ursachen des »Korbwuchses« der Junglärchen. — Forstwissenschaftl. Centralbl., 61 (1939), s. 525—531.
- PASSECKER, F., Jugend und Altersform bei der Aprikose und anderen Obstarten. — Die Gartenbauwissenschaft, 14, 1940, s. 614—625.
- PEARSE, H. L., Plant hormones and their practical importance in horticulture. — Imp. Bureau of horticulture and plantation crops, East Malling. Techn. comm. 12, 1939, s. 1—88.
- PLAVISIC, SVETISLAV, Die Standorte von *Picea omorica* im mittleren Drainagebiet. — Mitteil. d. deutsch. dendrol. Ges., 1939, s. 76—83.

- POHL, FRANZ, Über eine alljährlich blühende Waldkiefer. — Forstwissenschaftl. Centralbl., 61 (1939), s. 389—391.
- RAUH, WERNER, Über Gesetzmässigkeit der Verzweigung und deren Bedeutung für die Wuchsformen der Pflanzen. — Mitteil. d. deutsch. dendrol. Ges., 1939, s. 86—111.
- REHDER, ALFRED, New species, varieties and combinations from the collections of the Arnold Arboretum. — Journ. of the Arnold Arboretum, 20 (1939), s. 85—101, 409—431; 21 (1940), s. 276—277.
- , Proposed amendments to the international rules of botanical nomenclature. — Journ. of the Arnold Arboretum, 20 (1939), s. 269—279.
- , The firs of Mexico and Guatemala. — Journ. of the Arnold Arboretum, 20 (1939), s. 281—287.
- ROGERS, MARY, W., A garden in Colorado. — Journ. of the R. Horticult. soc., London, 64 (1939), s. 452—456.
- ROHMEDER, E., Die Überwindung von Keimhemmungen bei den Samen der Weimutskiefer, Duglasie und Lärche durch Kaltwasservorbehandlung. — Forstwissenschaftl. Centralbl., 61 (1939), s. 393—406.
- , Die Keimung des Hirschholunders (*Sambucus racemosa*). — Forstwissenschaftl. Centralbl., 61 (1939), s. 505—511.
- , Wachstumsleistungen der aus Samen verschiedener Grössenordnung entstandenen Pflanzen. (Ein Beitrag zur Forstpflanzenzüchtung.). — Forstwissenschaftl. Centralbl., 61 (1939), s. 42—59.
- , Zur Nachzucht der Wildrosen. — Forstwissenschaftl. Centralbl., 62 (1940), s. 44—46.
- ROL, R., Les Arboretums gérés par la station de recherches de l'École nationale des eaux et forêts. — Revue des eaux et forêts, 77 (1939), s. 757—771.
- ROTSCHILD, LIONEL DE, Features of my garden. 2. The home wood at Exbury. — Journ. of the R. Horticult. soc., London, 65 (1940), s. 111—114.
- RUBNER, KONRAD, Beitrag zur Kenntnis der Fichtenformen und Fichtenrassen. 2. — Thar. forstl. Jahrbuch, 90 (1939), s. 883—915.
- SALVADOR, J., Le hêtre dans les Pyrénées et plus spécialement dans les Pyrénées ariégoises. — Revue des eaux et forêts, 77 (1939), s. 101—112.
- SCHMIDT, HERMANN, Der vorseitliche »Park« von Willershausen. — Mitteil. d. deutsch. dendrol. Ges., 1939, s. 143—146.
- SCHREIBER, M., Beitrag zur Kenntnis der forstlichen und biologischen Eigenschaften einiger Klimarassen der europäischen Lärche (*Larix decidua* Mill.). — Centralbl. f. d. ges. Forstwesen, 66 (1940), s. 149—166, 180—190, 206—219, 221—252.
- SCHUBERT, ALBRECHT, Untersuchungen über den Transpirationsstrom der Nadelhölzer und den Wasserbedarf von Fichte und Lärche. — Thar. forstl. Jahrbuch, 90 (1939), s. 821—883.
- SCHWARZ, HANS, Anbauggebiete der Schwarzkiefer in Grossdeutschland. — Forstwissenschaftl. Centralbl., 61 (1939), s. 185—187.
- , Anbau der Schwarznuss in Grossdeutschland. — Allg. Forst- u. Jagdzeit., 115 (1939), s. 268—270.
- SNOW, ALBERT G. & DUFFIELD, JOHN W., Genetics in forestry. — Journ. of forestry, 37 (1939), s. 404—408.
- TINCKER, M. A. H., A further report on root-forming substances used for propagation purposes. (Contrib. fr. the Wisley laboratory. 88.) — Journ. of the R. Horticult. soc., 64 (1939), s. 554—566.

- WERNER, L. & ONNO, M., über einige Eibenvorkommen in der Umgebung des Ybbstales (Niederdonau). [*Taxus baccata* L.] — Centralbl. f. d. ges. Forstwesen, 65 (1939), s. 138—154.
- WITT, A. W., Walnuts. A survey of the investigations on the propagation and testing of walnuts at the East Malling Research Station. — Quart. Journ. of forestry, 33 (1939), s. 6—13.

FÖRENINGEN FÖR DENDROLOGI OCH PARKVÅRD

STYRELSEBERÄTTELSE 1940

Föreningens ordinarie årsmöte hölls under ordförandeskap av professor ROB. E. FRIES på Restaurant Gillet i Stockholm den 17 mars. Ordföranden hälsade de närvarande föreningsmedlemmarna och gästerna välkomna och erinrade om att föreningen nu verkat i 20 år och med tacksamhet kunde blicka tillbaka på de år som gått och minnas alla de bortgångna, som föreningen haft förmånen räkna som medlemmar eller styrelseledamöter.

Sedan styrelsens berättelse för år 1939 samt revisorernas berättelse för samma år godkänts, beviljades styrelsen och skattmästaren ansvarsfrihet för årets förvaltning. Till ledamöter av styrelsen omvaldes för perioden 1940—1943 professorerna RUTGER SERNANDER och TORSTEN LAGERBERG samt grevinnorna HARRIET WACHTMEISTER och ELSA WALLIS. Efter landshövding GUSTAF SEDERHOLM, som avlidit under året, valdes professor HERNFRID WITTE för tiden 1940—1941 samt efter professor CARL SKOTTSBERG, som undanbett sig återval, ingenjör PERCY H:SSON TAMM för tiden 1940—1943. Till suppleanter i styrelsen för perioden 1940—1943 omvaldes direktör ERIK HJELM och jägmästare MATTS JUHLIN-DANNFELT. Efter ingenjör PERCY H:SSON TAMM utsågs kanslirådet HENRIK NISSEN för perioden 1940—1942 samt efter professor HERNFRID WITTE professorskan ANNA GIERTZ för tiden 1940—1941. Till revisorer för 1940 valdes agronom HANS LANDGREN och redaktör SVEN WETTERBERG med trädgårdsarkitekt SVEN H. LINDE som suppleant.

Med hänsyn till de osäkra tiderna och svårigheten att ordna resor, gav föreningen arbetsutskottet fullmakt att avgöra, huruvida ett av detta framlagt förslag till exkursion i västra Skåne skulle realiseras eller icke. — Den undersökning som arbetsutskottet sedermera företog, gav vid handen, att såväl inkvarteringsställen som kommunikationsmedel på grund av rådande förhållanden voro så engagerade, att planerna på exkursionen lämpligen borde ställas på framtiden.

Sedan amanuensen vid Bergianska trädgården ERIK SÖDERBERG med ledning av en serie skioptikonbilder demonstrerat olika kännetecken på träd och buskar i vinterdräkt, höll sekreteraren i Svenska Naturskyddsföreningen, fil. lic. NILS DAHLBECK ett utomordentligt föredrag om »Rosor från klostergård till sångarlund». Slutligen höll trädgårds-

arkitekt SVEN A. HERMELIN ett anförande om vilda träd- och buskformer, som kunde tänkas lämpliga för odling i trädgårdar och parker. De båda senare föredragen återfinnas i »Lustgården» 1940.

Den stränga vintern 1939—1940 förorsakade svåra skador i våra trädgårdar och parker. Det har emellertid visat sig, att olika exemplar av samma art varit mycket olika motståndskraftiga mot kölden, även om de vuxit under samma förhållanden. Därför ansåg styrelsen det önskvärt, att en inventering komme till stånd, som gjorde det möjligt att få en uppfattning om, dels hur de olika arterna reagerat i stort, dels om det funnes enstaka exemplar, som visat sig mera hårdiga än arten i övrigt. Styrelsen ansåg det nämligen vara av största betydelse, att man upptog sådana särskilt hårdiga individer till förökning. Doktor SYLVÉN erbjöd sig att från föreningens medlemmar och andra intresserade söka insamla så mycket material som möjligt och att bearbeta detsamma för publicering i »Lustgården».

Vid tiden för årsmötet stod ett stort antal trädgårdsägare runtom i landet tveksamma om, hur de skulle behandla sina frusna träd och buskar. På styrelsens initiativ höll därför trädgårdsdirektör G. LÖRVING ett radioanförande, vari han särskilt poängterade betydelsen av att ömtåliga vintergröna växter skyddades mot sol och blåst under själva förvåren.

I ett upprop till medlemmarna påpekades, att ännu ej placerade medel i Ständiga ledamöters fond komme att placeras i Försvarslånet, varför så många som möjligt uppmanades att ingå som ständiga ledamöter i föreningen. Styrelsen noterar tacksamt, att det blev den möjligt att under året placera 1.600 kronor i 1940 års Försvarslån.

Den 17:de september fyllde föreningens nyvalde vice ordförande, fil. d:r NILS SYLVÉN 60 år. Såsom föreningens sekreterare och redaktör alltsedan dess stiftande, har han med aldrig svikande entusiasm arbetat i dess tjänst. Som ett ringa bevis på uppskattning av detta hans arbete har föreningen tillägnat honom »Lustgårdens» 21:sta årgång.

Föreningens medlemstal var den 31 december 1940 378, varav 6 hedersledamöter och 28 ständiga ledamöter.

Rörande föreningens ekonomiska ställning hänvisas till den i revisionsberättelsen lämnade räkenskapsöversikten.

Stockholm i mars 1940.

Föreningen för Dendrologi och Parkvård.

Dess styrelse.

ROB. E. FRIES.

/ SVEN A. HERMELIN.

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 1940

Undertecknade, av Föreningen för Dendrologi och Parkvård utsedda revisorer av 1940 års förvaltning och räkenskaper, få härmed efter fullgjort uppdrag avgiva revisionsberättelse.

För revisionen hava varit tillgängliga 1940 års kassabok jämte verifikationer samt föreningens och styrelsens protokoll för samma år.

Föreningens ekonomiska ställning den 31 december 1940 framgår av följande sammandrag.

Ingående behållning:

Å postgiro	406: 15	
Å sparkassa	56: 53	
Kontant i kassan	24: 35	
För kyrkog. handb. reserverade medel	500: —	987: 03

Inkomster 1940:

Årsavgifter	3,400: —	
Utdebiterat porto	14: 40	
Lustgården	46: —	
Stödjande medlem	100: —	
Statsanslag	500: —	
Ständiga ledamöter	600: —	
Räntor	348: 81	
Annonser	320: 25	
Diverse	5: —	5,334: 46
	<u>Kronor</u>	<u>6,321: 49</u>

Utgifter 1940:

Lustgården	2,693: 65	
Arvoden	1,600: —	
Telefon och porto	520: 55	
Sammanträden	81: 50	
Skrivmateriel och diverse	87: 30	
Annonsprovision	154: 06	
Överfört till Ständiga ledamöters fond	600: —	5,737: 06

Utgående behållning:

Å postgiro	56: 40	
Å sparkassa	6: 82	
Kontant i kassan	21: 21	
För kyrkog. handb. reserverade medel	500: —	584: 43
	<u>Kronor</u>	<u>6,321: 49</u>

Tillgångar och skulder den 31/12 1940.

Tillgångar:

Icke disponibla medel:

Lager av Lustgården	100: —		
För kyrkog. handb. reserverade medel	500: —	600: —	
Disponibla medel		<u>84: 43</u>	684: 43

Skulder:

Kihlströms Tryckeri A.-B.	5: —		
A.-B. Malmö Grafiska Anstalt	22: 69		
A.-B. Gumælius Annonsbyrå	99: 72		
C. F. Sjöbergs Bokbinderi	32: 76		
Fru Hellen Malmström	100: —		260: 17
		<u>Tillgångar utöver skulder</u>	<u>424: 26</u>

Dessutom disponerar föreningen räntan av

Ständiga ledamöters fond:

Sydsvenska Kraft A.-B. 5 % 1930	1,000: —		
Kon. Sveriges Stadshypotekskassas 4½ % 1930	1,000: —		
Kon. Sveriges Stadshypotekskassas 3 % 1935	5,000: —		
Svenska Statens 3½ % 1933	800: —		
Svenska Statens 4 % försvarslån 1940	1,600: —	9,400: —	
		<u>Kronor</u>	<u>9,400: —</u>

Intyg från Svenska Handelsbanken om förvaring där av ovanstående obligationer samt sparkasseböcker i samma bank liksom även kontoutdrag från postgirokontoret med ovan angivna inestående belopp hava företetts.

Då revisionen icke givit anledning till anmärkning mot räkenskaper eller förvaltning, få vi tillstyrka, att styrelsen och kassaförvaltaren beviljas full och tacksam ansvarsfrihet för år 1940.

Stockholm den 7 mars 1941.

HANS LANDGREN.

SVEN H. LINDE.

FÖRENINGEN FÖR DENDROLOGI OCH PARKVÅRD STYRELSE 1941

FRIES, ROB. E., Professor, Bergianska trädg., Stockholm 50, *ordf.*
SYLVÉN, N., Professor, Ekebo, Källstorp, *v. ordf.*
ANDERSSON, ERNST, Jägmästare, Geijersg. 42, Uppsala.
COYET, HENRIETTE, Friherrinna, Torup, Bara.
DAHL, CARL G., Professor, Hjo.
HESSELMAN, H., Professor, Djursholm.
LAGERBERG, T., Professor, Mörby.
LINDSTRÖM, ELLEN, Fru, Birgerjarlsg. 42, Stockholm.
LÖFVING, G., Direktör, Trädgårdsskolan, Söråker.
SERNANDER, R., Professor, Rudbecksg. 16, Uppsala.
SONESSON, N., Byrådirektör, Kungl. Lantbruksstyrelsen, Stockholm.
TAMM, P. H:SSON, Ingenjör, Eolsgatan 8 A, Stockholm.
WACHTMEISTER, HARRIET, Grevinna, Bella Vista, Hälsingborg.
WALLIS, ELSA, Grevinna, Esperöd, Kivik.
WITTE, H., Professor, Bergshamra, Stockholm 19.

Suppleanter:

BILLBÄCK, B., Trädgårdsdirektör, Bergianska trädg., Stockholm 50.
GIERTZ, ANNA, Professorska, Hågelby, Tumba.
HJELM, E., Trädgårdsdirektör, Trädgårdsföreningen, Göteborg.
HJORTH, R., Byggnadsråd, Styrmansg. 9, Stockholm.
HÜLPHERS, A., Trädgårdskonsulent, Skövde.
JUHLIN-DANNFELT, M. Jägmästare, Kolleberga, Ljungbyhed.
NISSEN, H., Kansliråd, Johannesg. 24, Stockholm.

Arbetsutskottet:

FRIES, ROB. E., Professor, Bergianska trädg., Stockholm 50, *ordf.*
SYLVÉN, N., Professor, Ekebo, Källstorp, *v. ordf.*
HERMELIN, SVEN, A., Friherre, Stockholm Dj., *sekr., skattm. och red.*
LAGERBERG, T., Professor, Mörby.
SONESSON, N., Byrådirektör, Kungl. Lantbruksstyrelsen, Stockholm.

Revisorer:

LANDGREN, HANS, Agronom, Långängen, Stocksund.
WETTERBERG, SVEN, Redaktör, Tjädervägen 6, Ålsten.
LINDE, SVEN, Trädgårdsarkitekt, St. Nygat. 1, Stockholm. (Suppl.)

MEDLEMSFÖRTECKNING

Beskyddare:

H. K. H. KRONPRINSEN.

Förste hedersledamöter:

H. K. H. KRONPRINSEN.

H. K. H. HERTIGEN AV VÄSTERGÖTLAND.

H. K. H. HERTIGINNAN AV VÄSTERGÖTLAND.

H. K. H. HERTIGEN AV NÄRKE.

Hedersledamöter:

KEMPE, SETH M., bruksägare, Stockholm.

SCHNEIDER, CAMILLO KARL, doktor, Berlin-Schöneberg.

Ständiga ledamöter.

BECK-FRIIS, ANNA, friherrinna, Söderö, Kättilstad.

BERG, ÅKE, jägmästare, Smål. Hällinge.

BJURE, G., godsägare, Äldersbäck, Västervik.

CEDERGREN, VERA, fröken, Riddargatan 1, Stockholm.

VON ECKERMANN, EBBA, fru, Södertuna, Gnesta.

VON ECKERMANN, HARRY, fil. doktor, bergsingenjör, Edeby, Sparreholm.

EKMAN, OSKAR, godsägare, Bjärka-Säby.

FRÄNCKEL, GÖSTA, löjtnant, Göteborg.

FRIES, ROBERT E., professor, Bergianska Trädgården, Stockholm 50.

GIERTZ, ANNA, doktorinna, Hågelby, Tumba.

HERMELIN, SVEN A., trädgårdsarkitekt, frih., Villa Diorama, Stockholm Dj.

HÄGERFLYCHT-POSSE, K. K:SON, greve, Karlavägen 20, Stockholm.

KEMPE, SETH M., bruksägare, Kungsträdgårdsgatan 22, Stockholm.

KIHLSTRÖM, EMIL, boktryckare, Birgerjarlsgatan 42^{III}, Stockholm.

LANGENSKIÖLD, K., friherre, Karlavägen 29, Stockholm.

MARTIN, SIGNE, fröken, Torsgatan 36, Stockholm Va.

NOBEL, L., ingenjör, Båstad.

VON ROSEN, EUGÈNE, överceremonimästare, greve, Örbyhus.

PRYTZ, BJÖRN, fru, Svenska Legationen, 27 Portland Place, London W I.

SCHOTTE, ANNA, fru, Linköping.

SERNANDER, RUTGER, professor, Uppsala.

SYLVÉN, NILS, professor, fil. dr, Ekebo, Källstorp.

THOTT, STIG, greve, Skabersjö.

TILLBERG, E. W., bergsingenjör, Fredrikshovsgatan 7, Stockholm.

TÖRNEBOHM, E., disponent, Lindane, Smedby.

WACHTMEISTER, H., grevinna, Bella Vista, Hälsingborg.
WALLENBERG, OSCAR, kapten, Villagatan 4, Stockholm.
WEHTJE, BRITTA, fru, Malmö.

Årsbetalande inhemska ledamöter.

ADELSWÄRD, LOUISE, f. DOUGLAS, friherrinna, Slefringe, Åtvidaberg.
AFZELIUS, KARL, fil. doktor, Friggavägen 24, Lidingö 1.
AHLQVIST, ELISABET, fru, Geijersgatan 6, Göteborg.
AHRBORG, H., kyrkoherde, Lillkyrka.
ALM, CARL, G., amanuens, Botaniska Museet, Uppsala.
ALMQVIST, INGRID, fröken, Kommendörsgatan 27, Stockholm.
ALMLÖF, R., trädgårdsmästare, Sigtuna.
Alnarps trädgårdsskola, Alnarp, Åkarp.
AMINOFF, F., byråchef, Odengatan 33, Stockholm.
M. P. Andersens Plantskola, Jönköping.
ANDERSSON, ERNST, jägmästare, Geijersgatan 42, Uppsala.
ANJOU, VICTOR, stadsträdgårdsmästare, Hälsingborg.
ANKARCRONA, HELENA, amiralska, Kommendörsgatan 2, Stockholm.
AROSNIUS, KARL, bankdirektör, Enköping.
ARRHENIUS, MARIA, professorska, Baldersgatan 12, Stockholm.
ARWEDSSON, MARIA, fru, Österby, Hållsta.
ARWIDSSON, TH., fil. lic., Stocksund.
BACKFORS, E., förvaltare, Rånna, Skövde.
BÄCKSTRÖM, DAGMAR, fru, Dabo, Österskär.
BELLANDER, PAUL, disponent, Narvavägen 24, Stockholm.
BENNET, HENRIK, friherre, Rosendal, Mörarp.
BENNET, JAC., friherre, Örtofta.
BERG, CLARA, fru, Ekudden, Floda Station.
BERG, CLAES, kapten, Uppsala.
BERGE, GUNNAR, ämneslärare, Alnarps Trädgårdar, Åkarp.
VON BERGEN, FR., med. doktor, Rosengatan 5 B, Göteborg.
BERGENDORFF, FREDR., apotekare, Vegagatan 18, Stockholm.
BERGENGREN, AXEL, direktör, Borås.
BERGGREN, EDITH, doktorinna, Rosenlunds allé 6, Fridhem, Malmö.
BERGGREN, PÅL, ingenjör, Seminariegatan 11 B, Landskrona.
BERGLUND, ALLAN, länsarkitekt, Carlslund, Vänersborg.
BERGLUND, KARIN, fröken, Almnäs, Hjo.
BERGLUND, OLOF, agronom, Habo.
BERGMAN, HANNA, doktorinna, Eskilstuna.
BERGSTRAND, PAUL, överläkare, dr, Kolmårdssanatoriet.
BERGSTRÖM, WERNER, konsulent, Linköping.
BERG V. LINDE, ALBERT, godsägare, Axelvold.
BERNADOTTE AF WISBORG, ESTELLE, grevinna, Dragongården, Stockholm 14.
BILLBÄCK, BERTIL, direktör, Bergianska trädgården, Stockholm 50.
BJURKLO, INGEBORG, fröken, Skara.
BJÖRKANDER, C. G., konsul, Visby.
BLOMKVIST, CARL, trädgårdsarkitekt, Lidingö I.
BLOMQVIST, MANNE, trädgårdsdirektör, Trädskolan, Uppsala.

BOIERTH, PER, stadsträdgårdsmästare, Uppsala.
 BONDE, CHRISTER, greve, Theleborg, Växjö.
 BONDESON, LENNART, agronom, Svalöv.
 BONNIER, LISEN, fru, Manilla, Stockholm Dj.
 BONNIER, TONY, fru, Alberget 4 A, Stockholm.
 BORGSTRÖM, GERDA, apotekare, Sölvesborg.
 BOSTRÖM, GUST., godsägare, Östanå.
 BRANDBERG, RUTH, trädgårdsarkitekt, Lidingö I.
 BRANDT, THORE, överläkare, Adelgatan 3, Malmö.
 BRODIN, A., fru, Råfsnäs Skägga, Stockholm I.
 BROSTRÖM, ANN-IDA, fru, Skyttegatan 1, Göteborg.
 BRUNNSTRÖM, S., ryttmästare, Stureholm.
 BRUZELIUS, NILS, apotekare, Heraserud, Lidingö.
 AF BURÉN, ELSA, överstinna, Tuvekärr, Vadsbro.
 AF BURÉN, JULIA, fru, Kommendörsgatan 9, Stockholm.
 CALVERT, VIVEKA, fru, Olof Wijksgatan 4, Göteborg.
 CARLANDER, LISA, fru, Strandvägen 67, Stockholm Ö.
 CARLANDER, OLOF, godsägare, Blombacka, Källtorp.
 CARLGREN, MAURITZ, jägmästare, Floragatan 7, Stockholm.
 CEDERGREN, NAJA, fröken, Riddargatan 1, Stockholm.
 CRONQUIST, G. W:SON, civilingenjör, Stadsgården 10, Stockholm.
 CURMAN, CARL G., godsägare, Antuna gård, Rotebro.
 CURMAN, SIGNHILD, fru, Elfsunda, Rotebro.
 DÄHNFELDTS FRÖHANDL, A.-B. L., Hälsingborg.
 DAHL, C. G., professor, fil. dr, Svengård, Hjo.
 DAHLBERG, AXEL, fastighetsdirektör, Stadshuset, Stockholm.
 DAHLBERG, KNUT, häradshövding, Alberget 4 B, Stockholm.
 DAHLERUS, BIRGER, civilingenjör, Djursholm.
 DANIELSEN, HELENE, fröken, Heraserudsvägen 10, Lidingö.
 DANIELSEN, LISA, fru, Hönsäter, Hällekis.
 DEGELIUS, GUNNAR B. F., docent, Wahlenbergsvägen 13, Uppsala.
 DE LA GARDIE, E., grevinna, Borrestad, Vittskövle.
 DE VERDIER, G., fru, Skåpafors.
 D'OTRANTE, C., hertig, Hovstallet, Väpnaregatan 1, Stockholm.
 ECKERBOM, NILS, jägmästare, Örebro.
 EDHOLM, HARALD, byrådirektör, Solsidan, Saltsjöbaden.
 EDLUND-HANSSON, ANNA, fru, Axelfors.
 VON EHRENHEIM, ALICE, fru, Grönsöö, Kungs-Husby.
 EKBERG, V., trädgårdsmästare, Stora Sjövillan, Äppelviken.
 EKBRANT, L., ämneslärare, Alnarps trädgårdsskola, Åkarp.
 EKMAN, LEIF, direktör, Råda säteri, Mölnlycke.
 EKVALL, IVAR, plantskoleägare, Gränna.
 ELIASSON, G., agronom, Lantmannaskolan, Svalöv.
 ENWALL, ARNE, herr, Nybrogatan 34, Stockholm.
 ERIKSSON, DAVID, trädgårdsdirektör, Tullgarn, Vagnhärad.
 ERICSSON, ERIC, trädgårdsdirektör, Halmstad.
 VON ESSEN, RUTH, friherrinna, Strandvägen 9, Stockholm.
 FAEGERSTEN, NILS, tandläkare, Birgerjarlsgratan 24, Stockholm.
 FERSING, BO, jägmästare, Ranvik, Rögge.
 FIMMERSTAD, GUST., godsägare, Fimmersta, Moholm.

FLACH, PAULINE, fru, Ollonö, Östra Stenby.
 FLODMARK, E., apotekare, Apoteket Fläkta Örn, Malmö.
 FOLLMER, A., stadsträdgårdsmästare, Västerås.
 FORSBERG, ANDREA, professorska, Alnarp, Åkarp.
 FORSBERG, SIGRID, fru, Kolsva.
 FRIES, NANNA, fru, Bergianska trädgården, Stockholm 50.
 FRISENDAHL, ARVID, lektor, Geijersgatan 12, Göteborg.
 FRISTEDT, ALLE, konsul, Norrköping.
 FRÖDERSTRÖM, HARALD, med. doktor, S:t Lars Sjukhus, Lund.
 Fyris trädgårdsförening, Uppsala.
 GAHM, ARTUR, direktör, Carlandersplatsen 3, Göteborg.
 Gatukontorets Parkavdelning, Lilla Nygatan 8, Stockholm.
 GEETE, E., jägmästare, Box 73, Orsa.
 GUSTAVSSON, CARL, plantskoleägare, St. Strömstad, Norrköping.
 GUSTAFSSON, HELGE E., trädgårdsanläggare, Borgargatan 10, Stockholm Sö.
 GYLLENKROK, CH., f. WACHTMEISTER, friherrinna, Björnstorp.
 GÖRANSSON, O., trädgårdsanläggare, Skogsholmen, Hindby.
 HAFSTRÖM, ADOLF HJ. F., rådmän, Karlavägen 53, Stockholm.
 HAGLUND, AGDA, trädgårdsarkitekt, Kungstensgatan 3, Stockholm.
 HAGLUND, GUNNAR, stadsträdgårdsmästare, Kalmar.
 HALLDOR, HENNING, redaktör, Vulcanusgatan 9—11, Stockholm.
 Halmstads stadsbibliotek, Halmstad.
 HAMILTON, E., grevinna, Örenäs gård, Glumslöv.
 HAMILTON, JULIE, grevinna, Stockgården, Stocksund.
 HAMMARBERG, M., f. d. stadsträdgårdsmästare, Grev Magnigatan 9, Stockholm.
 HANSSON, AXEL, trädgårdsmästare, Postfack 8, Hässleholm.
 HANSSON, JOHN, lantbrukare, Högalid, Trelleborg.
 HANSSON, J. P., plantskoleägare, Visborgsgatan 43, Visby.
 HASSELROT, GUNHILD, fru, Gripsnäs, Mariefred.
 HAY, LOUISE, fru, Strandvägen 57, Stockholm.
 HEDENSTIERNA, HARRY, major, Mariefred.
 HEDIN, JOHAN, handelsträdgårdsmästare, Rotebro.
 VON HEIJNE, SVEN, kapten, Vetenskapsakademien, Stockholm 50.
 HELLERSTRÖM, SVEN, godsägare, Marielund, Nätraby.
 HERMELIN, CARL-MAGNUS, friherre, Stjärnarp, Eldsberga.
 HERMELIN, ERNST, friherre, Marieberg, Bettna.
 HINDMARSH, INGRID, doktorinna, Stureplan 4, Stockholm.
 HJELMQVIST, HAKON, fil. lic., St. Algatan 8, Lund.
 HJORTH, RAGNAR, byggnadsråd, Styrmansgatan 9, Stockholm.
 VON HOFSTEN, E., kammarherre, Borrud, Jula.
 VON HOFSTEN, GUSTAF, godsägare, Kilagården, Kålltorp.
 HOLM, HOLGER, generalkonsul, Norra Korsvik, Ljungskile.
 HOLMBERG, N., kyrkokamrerare, Malmö.
 HOLMGREN, ELSA, fru, Ronneby.
 HOLMGREN, B., kommandör, Karlskrona.
 HOLMIN, NILS, prakt. läkare, Baldersgatan 5, Stockholm.
 HOLMQVIST, EBBA, fru, Villa Hälsolid, Hälsingborg.
 VON HORN, LEOPOLD, trädgårdsföreståndare, S:ta Maria sjukhus, Hälsingborg.
 HULTMARK, D., jägmästare, Saltsjöbaden.
 HUSS, IVAR, doktor, Sysslomansgatan 15, Uppsala.

HÜLPIERS, A., trädgårdskonsulent, Skövde.
 HÄGGVIK, EMIL, distr.-trädgårdsmästare, Bergsundsgatan 21—23I, Stockholm.
 Hälsingborgs Stadsbibliotek, Hälsingborg.
 HÖGFELDT, P. J., godsägare, Nyborg, Bålsta.
 IHRE, JOHAN, godsägare, ryttmästare, Ekebyhov, Drottningholm.
 JACOBSON, EDV., trädgårdskonsulent, Karlstad.
 JEANSSON, J., konsul, Kalmar.
 JENSEN, C. H. ALEX., ingenjör, Bergsgatan 2, Stockholm.
 JENSEN, HOLGER, direktör, Ramlösa Plantskola, Hälsingborg.
 JOHANSSON, ANNA, fru, Slottsgatan 1, Västerås.
 JOHANSSON, ANTON, trädgårdsarkitekt, Kv. Tallen 8, Saltsjö-Nacka.
 JOHANSSON, ESTER, fru, Alnarps Trädgård, Åkarp.
 JOHNSON, MAGN., plantskoleägare, Bränningstrand, Postfack 77, Södertälje.
 JUHLIN DANNFELT, M., jägmästare, Kolleberga, Ljungbyhed.
 JÖNSSON, PAUL, ryttmästare, St. Bjurum.
 KELLER, ALICE, fru, Särö.
 KEMPE, RAGNAR, civilingenjör, Villagatan 4, Örnsköldsvik.
 KENNEDY, MARIA, fru, Vrangelsdal, Färlöv.
 KISTNER, MAJA, fru, Ringstad, Norrköping.
 KJELLBERG, J. C:SON, bankdirektör, Strandvägen 53, Stockholm.
 KJELLBERG, KARIN, fru, Kersö, Munsö.
 KLEEN, N. R:SON, godsägare, Valinge, Jönåker.
 KLINCKOWSTRÖM, THYRA, friherrinna, Stavsund, Ekerö.
 KLINGSPOR, BRITA, friherrinna, Hellekis Säteri, Råbäck.
 KNOCKENHAUER, JULIA, fru, Sveavägen 24, Djursholm.
 KOCK, ELISABETH, professorska, Liden, Lund.
 Kristianstads trädgårdsförening, Kristianstad.
 KROOK, MARTIN, trädgårdsarkitekt, Övre Husargatan 33, Göteborg.
 K. Vetenskapsakademiens Bibliotek, Stockholm 50.
 KUYLENSTJERNA, G., generaldirektör, Domänstyrelsen, Stockholm.
 KUYLENSTIERNA, GRETA, fru, Sperlingsholm.
 LAGERBERG, T., professor, Ringen 69, Mörby, Stocksund.
 LAGERBJELKE, EDITH, grevinna, Fack 2, Älvsjö 1.
 LANDBERG, ALBERT, handelsträdgårdsmästare, Hässelby Villastad.
 LANDSBERG, O. H., f. d. stadsträdgårdsmästare, Hälsingborg.
 LANDGREN, HANS, agronom, adr. Vilh. Dahl, Norrlandsgatan 18, Stockholm.
 LANNÉR, R., kontraktsprost, Hasslerör.
 LARSON, HJÖRDIS, fru, Kallinge.
 LAURIN, ELISE, fru, Söderås, Lidingö I.
 LETTSTRÖM, HARALD, bankdirektör, Rosenvik 3 C, Stockholm Dj.
 LEWENHAUPT, CHARLOTTE, fröken, Sjöholm, Katrineholm.
 LILJENROTH, RAGNAR, godsägare, Bergendal, Tureberg.
 LINDBLAD, O., jägmästare, Avesta.
 LINDBÄCK, HERBERT, disponent, Eslöv.
 LINDE, SVEN, H., trädgårdsarkitekt, Stadens trädgårdsstäder, Vasagatan 4,
 Stockholm.
 LINDÉN, ARVID, notarie, Jakobsbergsgatan 28, Stockholm.
 LINDH, HANNA, trädgårdslärlarinna, Esplanaden 31, Kalmar.
 LINDQVIST, G. R., distr.-trädgårdsmästare, Pontonjärgatan 34, Stockholm.
 LINDSTRÖM, ELLEN, fru, Birgerjarlsgatan 42, Stockholm.

LINDSTRÖM, HERBERT, redaktör, Brantingsgatan 56, Stockholm.
 LINDWALL, GUSTAF, apotekare, Simrishamn.
 LINNÉR-SJÖVALL, fru, Hälsingborg.
 LJUNGLÖF, GUNNAR, trädgårdskonsulent, Umeå.
 LOVÉN, S. A., generalkonsul, Brahegatan 56, Stockholm.
 LUNDBERG, EMMA, fru, Bullerbacken, Lidingö I.
 LUNDBERG, J. FR., assistent, Svalöv.
 LUNDH, GUNHILD, fru, Eriksbergsgatan 14, Stockholm.
 LUNDBÄCK, SVEN, V., agronom, Värtavägen 14, Stockholm.
 LÖFQVIST, HELFRID, fröken, Nybrogatan 71, Stockholm.
 LÖFVING, GUSTAF, direktör, Söråker.
 LÖNNELL, A., direktör, Skeppsta, Björnlunda.
 LÖWEN, L., grevinna, Sextorp, Osbyholm.
 MAGNUS, ERIK L., ingenjör, Göteborg.
 MALMER, ASTRID, fru, Vallgatan 16, Växjö.
 MALMROS, DOLLY, fröken, Grevmagnigatan 15, Stockholm.
 MALMSTRÖM, C., professor, Sturegatan 52, Stockholm.
 MALMSTRÖM, HELLEN, fru, f. AMÉEN, Sturegatan 52, Stockholm.
 Malmöhus läns Hushållningssällskap, Malmö.
 MANNERHEIM, P., friherrinna, Grensholm, Norsholm.
 VON MECKLENBURG, FR., godsägare, kammarherre, Högsjö.
 VON MECKLENBURG, JULIA, fröken, Bistorp, Högsjö.
 MELANDER, ARVID OTTO, stadsträdgårdsmästare, Söderhamn.
 MINDUS, M., fru, Djursholm.
 MONTELL, AINA, lanthushållslärlarinna, Borlänge.
 MURBECK, SV., professor, Pålsjövägen 4, Lund.
 MYLLENBERG, B., stadsträdgårdsmästare, Malmö.
 NANNFELDT, JOHN AXEL, fil. dr, professor, Junkkilsgatan 9, Uppsala.
 NATT OCH DAG, MARIKA, fru, Svalöv.
 NEIGLICK, CONRAD, grosshandlare, Djursholm.
 NERMAN, ÅKE, konsul, Karlstad.
 NEUENDORF, F. A., arkitekt, Skövde.
 NILSSON, EMIL, trädgårdskonsulent, Visby.
 NILSSON, ERIK, tandläkare, Ludvika.
 NILSSON, FREDR., fil. doktor, Åkarp.
 NILSSON, NILS, stadsträdgårdsmästare, Handelsvägen 9, Nora trädgårdsstad,
 Danderyd.
 NISSEN, HENRIK, kansliråd, Johannesgatan 24, Stockholm.
 Nordiska Museet, Skansen & Skansenföreningen, Stockholm ö.
 NYBLOM, HUGO, ingenjör, Box 110, Sandviken.
 NYLÖF, KARL, trädgårdsarkitekt, Djursholm.
 ODHNER, EBBA, professorska, Eriksbergsgatan 3, Stockholm.
 OLSSON, JOHN, godsägare, Balderup, Arild.
 OLSSON, P. A., assistent, Utsädesföreningen, Svalöv.
 OLSSON, TH., handlande, Svalöv.
 PALME, GULLI, fru, Öregrund.
 PALMGÅRD, ERIK, trädgårdskonsulent, Västervik.
 PALMSTIERNAN, ESSIE, friherrinna, Kristianstad.
 PAULSON, INGEBORG, fröken, Kullagatan 58, Hälsingborg.
 PERS, AND., redaktör, riksdagsman, Västerås.

PERSSON, GUST. RUD., trädgårdskonsulent, Kristianstad.
 PERSSON, NILS, agronom, Kyrkogårdsgatan 25, Uppsala.
 PERSONNE, AMANDA, fru, Rosenhill, Stockholm Dj.
 PETERSON, GUNNAR, domänintendent, Runneby gård, Örebro.
 PEYRON, EMMA, fru, Hilleshög, Glumslöv.
 RABENIUS, LARS, advokat, f. d. statssekreterare, Djursholm.
 RAMEL, H. O., friherre, Övedskloster, Öved.
 RAMFELDT, AGNES, fru, Ramsjöholm, Svarttorp.
 REDLUND, PER-AXEL, godsägare, Österås, Munsö.
 REINERT, O. H., kamrer, Alnarp, Åkarp.
 REUTERSKIÖLD, D., fru, Engelbrektsgatan 21, Stockholm.
 ROOS, ARTHUR, apotekare, Apoteket Falken, Karlaplan 6, Stockholm.
 RYBERG, OLOF, inspektör, Trollenäsgatan 5, Malmö.
 RÖJNING, DAVID, trädgårdsmästare, Djurön, Norrköping.
 SAMUELSSON, EDVIN, trädgårdsmästare, Fagerhults Plantskola, Klevshult.
 SAMUELSON, GEORG, landssekreterare, Växnäsparken, Karlstad.
 SAMUELSSON, GUNNAR, professor, Stockholm 50.
 SANDBERG, JOHAN, trädgårdsmästare, Vallberga.
 SANDBERG, O., assistent, trädgårdsskolan, Söråker.
 SANDSTRÖM, CALLA, fru, Lovisagatan 2, Stockholm.
 SANDSTRÖM, CARL, överläkare, Saltsjöbaden.
 SANTESSON, A., fru, Birger Jarlsgatan 58, Stockholm.
 SAVOSNICK, M. direktör, Saltsjöbaden.
 SCHULLSTRÖM, HULDA, fru, Högsjö.
 VON SCHWERIN, HENRIK, major, greve, Kivik.
 VON SETH, T. G., godsägare, greve, Bratteborg.
 SIEURIN, S. E., fru, Djursholm.
 SILFVERSCHIÖLD, INGEBORG, friherrinna, Koberg, Upphärad.
 SJÖBERG, KNUT, apotekare, Norr Mälärstrand 78, Stockholm.
 SJÖGREN, JOSEF, läroverksadjunkt, Vänersborg.
 Skaraborgs läns Hushållningsällskap, Skara.
 SKOTTSBERG, CARL, professor, Botaniska Trädgården, Göteborg.
 SMITH, H., fru, Strandvägen 9, Stockholm.
 SONESSON, AUGUSTA, fru, Stockamöllan.
 SONESSON, NILS, byrådirektör, K. Lantbruksstyrelsen, Stockholm.
 SPENS, MARIA, grevinna, borgmästarinna, Ulricehamn.
 STACKELBERG, A., grevinna, Orsavägen 14, Nockeby.
 Stensborgs Plantskola, Karlstad.
 Styrelsen för Slottsskogsparken, Göteborg.
 SUNDIN, J. O., överläkare, Sanatoriet, Lugnet.
 Sunnerdahls Hemskola, Bro.
 SUTHER, STEN, trädgårdsmästare, Lillhagens sjukhus, Lillhagen.
 SWARTZ, OLOF, revisor, Stenkullen, Åby.
 Föreståndaren för Svenska Sockerfabriks A.-B., Box 82, Landskrona.
 SVENSSON, KARL, herr, Fack 14, Båstad.
 SYLVÉN, OLOF, studerande, Svalöv.
 SYLVÉN, T., fröken, Landskrona.
 SYLVÉN, ULLA, fröken, Svalöv.
 SYNNERGREN, JOHN, godsägare, Hålltorp, Vinninga.
 SÖDERSTRÖM, C. F., häradshövding, Ronneby.

SÖKJER-PETERSEN, ERIK J., jägmästare, Åkarp.
 TAMM, H:SSON, PERCY, ingenjör, Eolsgatan 2 A, Stockholm.
 TENGSTEDT, ANNIE, fröken, Friggavägen 2, Djursholm.
 TERBERGER, SELMA, fru, Linnégatan 75, Stockholm.
 THOLSON, CARL, apotekare, Heleneborgsgatan 10, Stockholm.
 THOMAS, AINA, Mrs, Steninge säteri, Märsta.
 THOMAS, R. WOLFGANG, godsägare, Steninge säteri, Märsta.
 THOMSON, RIGMOR, fru, Hista säteri, Mariefred.
 THORSSELL, J. E., direktör, Adelsnäs Trädgårdsskola, Åtvidaberg.
 THULIN, GRETA, fru, Skeppsbron 34, Stockholm.
 TORNÉRHJELM, R., godsägare, Wrams Gunnarstorp, Gunnarstorp.
 TROLLE-WACHTMEISTER, ANNA, grevinna, Årup, Bromölla.
 Trädgårdsföreningen, Göteborg.
 ULFSPARRE, HEDVIG, fröken, Kungsgården.
 URQUHART, G. A., Mr., Brittiska Legat., Laboratoriegatan 8, Stockholm.
 WACHTMEISTER, AXEL A:SON, greve, Wambåsa, Ronneby.
 WACHTMEISTER, BESSIE, grevinna, Knutstorp, Axelvold.
 WACHTMEISTER, BRITA, grevinna, Hittarpslund, Hälsingborg.
 WACHTMEISTER, EBBA, grevinna, Knutstorp, Axelvold.
 WACHTMEISTER, MARGIT, fröken, Östermalmsgatan 65, Stockholm Ö.
 WACHTMEISTER, MÄRTHA, grevinna, Tistad, Tistagård.
 WAHMAN, E. A., stadsträdgårdsmästare, Brödragatan 10, Göteborg.
 WALDEM, S., godsägare, Nygård, Ölvingstorp.
 WALDENSTRÖM, ELLA, professorska, Villa Wijk, Lidingö.
 VALENTIN, MAJ, fru, Saxängen, Sjärrnhov.
 WALLANDER, SVEN, arkitekt, Flemminggatan 41, Stockholm.
 WALLIN, HERVID, lektor, Humletorpsvägen, Hälsingborg.
 WALLIS, ELSA, f. VON SCHWERIN, grevinna, Kivik.
 WEDBORN, INGER, fröken, Kyrkvägen 28, Lidingö 1.
 WEIBULL, HARRY, direktör, Weibullsholms Växtförädlingsanstalt, Lands-
 krona.
 WEMAN, GRETA, fröken, Ekshärad.
 WENDT, SIGRID, fru, Perstorp.
 WERNER, KERSTIN E., fröken, St. Saltvik, Oskarshamn.
 WESSLÉN, G., skogschef, Uddeholm.
 WETTERBERG, SVEN, redaktör, Postfack 450, Stockholm.
 WIBERG, ÅKE, disponent, Apertin, Kil.
 WIBOM, EINAR, revisor, Råstavägen 2 A, Råsunda.
 WIBOM, ESTER, fru, Skärfsta gård, Östertälje.
 WIGSTRAND, GUNNAR, ingenjör, Åkeholm.
 WIJCKMARK, RAGNAR, borgmästare, Enköping.
 WIKSTRÖM, HERMAN, trädgårdskonsulent, Uddevalla.
 WITTE, HERNFRID, professor, Stockholm 19.
 ÄHLIN, ARVID J., herr, Epidemisjukhuset, Stockholm Va.
 ÅKESSON-BESKOW, ESTER, fru, Prinsvillan, Tyresö.
 ÖBERG, O., assistent, Norrlands Trädgårdsskola, Söråker.
 ÖHRSTRÖM, C. A., hovjägmästare, Karlaplan 10, I, Stockholm.
 Önnestads Folkhögskola, Önnestad.
 Örebro Stadsbibliotek, Örebro.

Årsbetalande utländska ledamöter.

ERSTAD-JØRGENSEN, Havearkitekt, Hattenséens allé 9, Köpenhamn F.

POULSEN, SVEND, plantskoleägare, Roskildevej 106, Köpenhamn.

ARRHENIUS, INGER, fröken, Kaskisgatan 2 A, Åbo, Finland.

HISINGER-JÄGERSKIÖLD, E., friherre, Billnäs Säteri, Billnäs, Finland.

SKARD, TORFINN, Havebrugslærer, Ulefoss, Søve, Norge.

GRAN, H. H., professor, Universitetets Botaniska Laboratorium, Oslo.
Statens Havebruksskole på Veaa, Ring St., Norge.

ARTFÖRTECKNING

Nedanstående förteckning upptager allenast i det föregående omnämnda träd och buskar, * vid angiven sida betecknar, att avbildning förekommer. Se vidare förteckningen å sid. 77—93.

- Abies-arter 14, 22.
Abies cephalonica 25*, 26.
 » concolor 32*.
 » holophylla 23*.
Acer cappadocicum 53.
Aesculus carnea 50.
Al 43, 100.
Alm 34, 37*, 106.
Alnus cordata 52.
Amelanchier canadensis 52.
Ask 34, 43, 44, 106.
Asp 34, 39*.
Avenbok 34, 37*, 43, 59, 68, 69*.
Azalea 61, 64.
Betulaceæ 34.
Betula-försök 57*.
Betula pendula Youngii 1*.
Björk 13, 34, 37*, 43, 56*.
Bok 14, 34, 37*, 43, 44, 46*, 47*.
Buxbom 68, 69*, 71*.
Buxus sempervirens v. longifolia 18.
 » v. macrophylla 17*.
Bärmespel 108.
Chamæcyparis 69.
Camellia japonica 39.
Carya-arter 19.
Carya ovata 19, 20, 21*.
Castanea vesca 69.
Coniferæ 34.
Cotoneaster multiflora 52.
Cryptomeria japonica 19.
Cytisus alpinus 53.
 » laburnum 53.
Daphne Cneorum 63.
Ek 14, 34, 37*, 42*, 43*, 44*, 67.
En 13, 100.
Eucalyptusarter 16.
Evonymus europæa 73.
Exochorda-arter 18.
 » grandiflora 52.
Fagaceæ 34.
Fagus orientalis 60.
 » silvatica 53.
Fraxinus americana 52.
 » excelsior var. foliis luteis 2*.
Genista pilosa 70.
Ginkgo biloba 60.
Gleditsia triacanthos 68.
Gravensteiner 22*.
Grumkower-Birne 22, 23*.
Gråpäron 21.
Hagtorn 108.
Humblebok 20.
Hydrangea scandens 62.
Hängek 52.
Hästkanstanj 14*.
Idgran 13, 17*, 21.
Juglans regia 69.
Juniperus-arter 18.
 » virginiana 18.
 » v. glauca 20*.
Jätteasp 52, 54.
Korkeken 13.
Krusbär 59.
Körsbär 14.
Larix eurolepis 33*.
Libocedrus decurrens 23, 24*.
Ligustrum ovalifolium 60.
 » vulgare 60.
Lind 13, 14, 105.
Liriodendron tulipifera 4*.
Lonicera 13, 18.
 » alpigena 18.
 » altmannii 18, 20*.
 » Webbiana 18, 19*.
Lönn 14, 44, 106.
Magnolia 62.
 » acuminata 2, 3*.
 » Soulangeana 52.
Mahoberberis 60.
Nyponbuske 100.
Oleaceæ 43.

- Ostrya carpinifolia* 20, 21*.
 Oxel 108.
 Paradisäpple 108.
 Parklind 26.
Parrotia persica 18, 19*.
Phellodendron amurense 5*.
Philadelphus coronarius 13.
 » *inodorus* 60.
Physocarpus 13.
 Picea-arter 13.
Picea Abies Clanbrassiliana 7*.
 » *Omorica* 7*, 59.
 » *pungens argentea pendula* 8*.
Pinus austriaca 62.
 » *Bungeana* 16.
 Platan 11, 15*, 16*.
Platanus acerifolia 52.
 » *occidentalis x orientalis* 14,
 15*.
 Plommon 14.
 Plommonsorten Autumn Compôte
 25*.
 Poppel 34.
Prunus lauroceracus 60.
 » *cerotina* 60.
 » *virginiana* 53.
Pterocarya stenoptera 53.
 Pyramidasp 52.
 Päron 20, 22*.
Quercus conferta 52.
 » *imbricaria* 60.
Quercus robur 70.
 » *sessiliflora* 52, 70.
Rhododendron 50, 61, 62, 63*.
Ribes alpinum 60.
Robinia pseudacacia 23, 24*.
 Rönn 43, 108.
 Salicaceæ 34.
 Schersmin 18.
Sciadopitys verticillata 8, 9*.
Sequoia gigantea 51, 59, 60.
Sibiræa laevigata 13.
 Syren 108.
 Sälq 43, 100.
 Tall 13.
Taxodium distichum 67, 68*.
Taxus baccata 21.
 Tulpanträd 14.
Tsuga canadensis 6*.
 Ulmaceæ 34.
Ulmus glabra 26.
 » *montana exoniensis* 60.
 Valnöt 14.
Viburnum Carlesii 52.
 Vide 100.
Wistaria multijuga 66.
 » *sinensis* 50.
 Vrestörne 108.
 Äkta kastanj 34.
 Äppleträd 21, 59, 69.
 Ölandstok 108.

Växthormonet

Belvitan

det epokgörande resultatet av mycket omfattande vetenskapliga forskningar och experiment, ger

kraftigare och snabbare rotbildning hos sticklingar.

Belvitan åstadkommer tillfredsställande rotbildning även hos sticklingar, som eljest endast med svårighet bilda rötter. Kostnaden och tiden för sticklingsförökning nedbringas avsevärt.

Bruksanvisning och receptlista sändes på begäran!

Wilh. Dahl & Co. Aktiebolag

Norrandsgatan 18, Stockholm.

Tel. 11 71 38

ERIK LÄCKS PLANTSKOLA RÖNNINGE

Fleråriga (perenna) blomsterväxter i rikt sortiment från mina omfattande specialodlingar. Rosor, park- och prydnadsbuskar, fruktträd och bärbuskar.

Katalog på begäran gratis. Tel. Rönninge 130

Alla slag av Trädskolealster och perenna växter i högsta kvalitet! Begär katalog!

A D E L S N Ä S

Telefon 18

Trädgårdar - Åtvidaberg

LUSTGÅRDEN

äldre årgångar. Medlemspris 5 kr.

A.-B. C. F. LANDSBERG PÅ ARP

rekommenderar sina specialodlingar av perenna
blomsterväxter.

Begär katalog.

Det finns på **Stensborg**



allt vad Ni behöver av vinter-
hårdiga växter för Er trädgård

Låt oss gratis sända Er vår riktillustrerade katalog!

STENSBORGS TRÄDSKOLOR

Grundad 1890

KARLSTAD

Tel. 10801, 12301

Frö till köksväxt- och
blomsterträdgården

Begär vår
katalog!

A.-B. NORDISKA FRÖHANDELN

45 Mäster Samuelsgatan — Tel. 23 02 85 — Stockholm



VARFÖR INTE BOK?

Lövskog är ju tidens lösen.
Plantor från Ekebyhofs Park, där
boken självförökar sig i tusental

EKEBYHOFS TRÄDSKOLOR

DROTTNINGHOLM

Tel. Tappström 41 och 62

Oälj Weibulls Växter

Ett rikhaltigt sortiment perenner och buskar gör det möjligt för alla, att få vad de önskar. Beställning kan med fördel lämnas till närmast belägna filial.

Begär årets katalog.

Besök Weibullsholm.

Weibulls

1839

1939

100 år

i trädgårdsodlingens tjänst

Från far till son har Ramlösa Plantskola under 100 års tid gått i arv och de erfarenheter, som under denna långa tid har samlats, kommer i dag plantskolans kunder till godo i form av högklassiga produkter

Plantera med växter från

Ramlösa Plantskola

HÄLSINGBORG



TELEFON 16 och 6216



Tag bort dem med
NITROLIT

Ni kan nu både lättare och billigare
taga bort stubbar och stenar med

**Säkerhetsprängämnet
NITROLIT**

*Begär vår illustrerade handledning
jämte uppgift om närmaste
återförsäljare*

**NITROGLYCERIN A.-B.
GYTTORP**

Pris 12 kronor

Emil Kihlströms Tryckeri A.-B. Stockholm 1942
13829

Reviderad - Apn